

Filosoficko architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou

(FAK) - VIZE ROZVOJE MĚSTA

DUBEN - SRPEN 2018

ANALYTICKÁ ČÁST NÁVRHOVÁ ČÁST

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

**ZDRAVÉ
MĚSTO
TÝNEC**

Architektonicko filosofická koncepce

města

Týnec nad Sázavou

VIZE ROZVOJE MĚSTA

DUBEN - SRPEN 2018

Objednatel:

Město Týnec nad Sázavou

K Náklí 404
257 41 Týnec nad Sázavou
IČO: 00232904

Pořizovatel:

Město Týnec nad Sázavou
zastoupené
Mgr. Martinem Kadrnožkou
starostou města

Zpracovatel:

Ing.arch. MgA. Květa Čulejová

Újezd 454/46
118 00 Praha 1
IČO: 88271145
+420 241433563
www.kvetaculejova.com

Kontaktní osoba:

Ing. arch.MgA. Květa Čulejová
culejovakveta@seznam.cz
+420 608 534 961

Architekt – vedoucí týmu:

Ing. Mgr.akad.arch. Ivo Kraml
ČKA 02940
kraml@arsfabrica.com

Architekt – urbanista:

Ing.arch.MgA. Květa Čulejová

Krajinářský architekt:

Ing. Klára Salzmann, Ph.D.
ČKA 03 506
Mgr. Vladimír Ledvina

Projektant dopravního řešení: Ing. Zdeněk Tesař
ČKAIT 0012736

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

**ZDRAVÉ
MĚSTO
TÝNEC**

/ OBSAH

Anotace / Slovo úvodem	str. 1
Obecně / Konkrétně / Zadáání - Analytická část	str.2 - 3
Zadáání - Návrhová část /	str.3
Základní faktografie o městě Týnec nad Sázavou	str.3 – 4

/ ANOTACE

Filosoficko-architektonická koncepce (FAK) města Týnec nad Sázavou je spolu se Strategickým plánem jedním z významných nástrojů města při formování dlouhodobých cílů jeho rozvoje v oblasti urbanistické, stavební, kulturně společenské a sociální. Cílem je na základě podrobné analýzy navrhnout nové či upravit stávající základní teze, o které se rozvoj města opírá ve všech stupních územního plánování. FAK je nadčasový dokument s aplikací v dlouhodobém časovém horizontu, sloužící jako ideový manuál pro reprezentaci města, pro komunikaci možností jeho s veřejností.

/ SLOVO ÚVODEM

Vážení občané Města Týnec nad Sázavou, vážené zastupitelstvo města,

členové týmu, který dostal za úkol zpracovat filosoficko-architektonickou koncepci (dále jen zkráceně FAK) Vašeho města, strávila v několika měsících roku 2018 ve Vašem městě mnoho času s cílem pečlivě a pokud možno komplexně se seznámit nejen s historickým i současným centrem města, jeho místními částmi, ale i s jeho nejmenšími zákoutími, především těmi veřejně přístupnými. Tyto „toulky“, Týncem a jeho okolím, extra a intravilánem sídla byly zaznamenány do základního dokumentu – analytické části FAK a souvisejících map sídla. Spolu s odkazem na analytickou část „Strategického plánu rozvoje města Týnec nad Sázavou do roku 2028“ (MEPCO,s.r.o., 2018), s odkazem na architektonickou dílnu při veřejné prezentaci v IV/2018, které se aktivně zúčastnilo cca 25 občanů a členové zastupitelstva a v neposlední řadě s odkazem na diskusi zpracovatelů s pracovní skupinou, sestavenou Městem Týnec, tak vznikla první fáze FAK. Ta obsahuje grafickou a textovou část. Obě z nich mají nerozdílně sloužit jako odrazový můstek a zásadní podklad ke vzájemně koordinovaným, postupně navazujícím, již konkrétnějším krokům při zpracování vlastní FAK, tedy její návrhové části. FAK se tak má stát po ukončení procesu jejího zpracování v obou souvisejících částech po Strategickém plánu rozvoje města Týnec nad Sázavou dalším zásadním dokumentem pro činnost správy obce, má být platformou pro relevantní otevřenou, demokratickou diskusi mezi obyvateli města a správou města navzájem a to napříč nejen politickými a osobními názory, ale bez nadsázky i volebními obdobími.

Filosoficko-architektonická koncepce není dokument, který má za cíl řešit věci, priority rozvoje města do podrobnosti, jeho základním úkolem je však předestřít, nabídnout občanům konkrétní poznatky a zkušenosti autorů koncepce – vize, opírající se o pestrou škálu možností jeho rozvoje. Proto hodnotící optikou nemá být např. lokalizace nového budoucího centra a jeho plochy veřejného prostoru, počet parkovacích míst, stavebních parcel či dětských hřišť v souhrnu, ale možnost realizace toho kterého ze zřetelného, jasného důvodu s ohledem na kontext, ducha místa. Město Týnec nad Sázavou si dosud zachovalo na rozdíl od mnoha jiných míst v relativní blízkosti k pražské aglomeraci svou nespornou autenticitu historickou i významné pojítka s krajinou v relativně dobré kvalitě, zastoupené především řekou Sázavou a přírodou kolem sídla obecně. Tuto nemalou počáteční devizu je potřeba chránit a citlivě rozvíjet a k tomu se svým způsobem snaží přispět i FAK, s jejíž první - analytickou částí se můžete blíže seznámit.

Poděkování patří vedení o města, především panu starostovi, též architektovi města za součinnost při získávání informací, i všem ostatním, kteří věnovali čas, aby svým dílem, svým názorem v diskusi přispěli k formulování základních priorit a cílů rozvoje města Týnec.

Ing.arch. MgA.Květa Čulejová a autorský tým

/ OBEČNĚ

Výňatek z materiálu České komory architektů

Filosoficko-architektonická koncepce či vize města nebo vesnice představuje jakousi politiku architektury na lokální úrovni. Většina politiků si neuvědomuje, že kvalitní prostředí přitahuje občany a živí aktivitu ve městech a obcích. Investice do kvalitního prostředí se tak slovy dneška opravdu vyplatí. Klíčové otázky jsou shrnuty do následujících bodů. Ty reflektují nejen stávající situaci, ale poskytují i možnosti jejího řešení:

- Strategický plán jako společná dohoda města
- Srozumitelná a jasná podoba územního plánu
- Zodpovědná správa městského majetku
- Zaměření na konkrétní projekty
- Využívání dotací pro kulturní prostředí
- Cílená podpora výtvarné intervence a regulace reklamy
- Výběr zpracovatelů na základě kvality
- Existence funkce městského architekta
- Zapojení občanů
- Vzdělávání veřejnosti

K uplatňování všech těchto bodů přispěje jasně vymezený harmonogram pro dané volební období, který napomůže lepší kontinuitě ve vztahu k vystavěnému prostředí. Každé nové vedení města by proto mělo co nejdříve zveřejnit časový plán jednotlivých kroků pro celé volební období s uvedením priorit. Strategickému plánu a zapojení občanů doporučujeme věnovat zejména první rok. Přípravě podrobných zadání projektů s participací veřejnosti a soutěžím o návrh je vhodné vyčlenit druhý rok. Třetí rok může patřit zpracovávání projektů a čtvrtý rok jejich realizaci.

/ KONKRÉTNĚ

Filosoficko-architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou je rozvojový strategický dokument města. Je významným střednědobým programovým dokumentem, který formuluje cíle rozvoje města a cesty k jejich dosažení přibližně na 10 let od doby jejího vzniku. Dokument vytváří širší koncepční rámec vývoje města s jeho přidruženými částmi, na kterém se podíleli odborníci, zastupitelé i občané města a svým střednědobým zaměřením by měl zachovat kontinuitu rozvoje města bez ohledu na to, jaké bude politické složení zastupitelstva. Protože tento strategický dokument, jemuž je hierarchicky nadřazen Strategický plán rozvoje města Týnec nad Sázavou do roku 2028, by měl být i v dalších letech živým dokumentem, předpokládá zpracovatel FAK efektivní propojení politické reprezentace a občanů při vzájemných projednáváních rozvoje města, a zapojení veřejnosti do řešení problémů ve městě, větší odpovědnost občanů za realizaci aktivit města a také zlepšení mezilidských vztahů.

Celý projekt je postaven na předpokladu vytvoření lepších podmínek pro kvalitní řízení města, dosažení územního, ekonomického i sociálního rozvoje a zvýšení kvality života občanů města. Filosoficko-architektonickou vizí - strategií se v této souvislosti rozumí v základních aspektech v co nejširším možném spektru definovaný plán činností, zaměřený na dosažení určitého cíle. Velmi jednoduše řečeno, plán reflektuje a formuluje základní, nicméně v přiměřené míře podrobnou představu o tom, „kde se nyní obec nachází a kam se chce v budoucnu dostat“. FAK jako jistě strategický dokument sídla není izolovaným dokumentem, ale je součástí systému strategického řízení regionálního rozvoje. Ten se v České republice hierarchicky rozvíjí z úrovně Evropské unie, přes úroveň národní, krajskou až do úrovně obcí. Tento systém pak městům a obcím umožňuje mimo jiné i zajistit potřebu vícezdrojového financování rozvojových aktivit obcí. Zpracovaný dokument je v souladu s národními strategiemi, zvláště se Strategií udržitelného rozvoje ČR a s regionální strategií Středočeského kraje.

Metodika, tedy způsob vypracování dokumentu, je individuální a je zvolena především s ohledem na velikost sídla a jeho administrativní význam. I prostředky města jsou značně omezené a každý rozvoj je tudíž o prioritách. Výsledným efektem by mělo být maximální možné využití příležitostí a silných stránek a snížení slabých stránek a ohrožení sídla. Snahou je zajistit pro město maximální možné využití příležitostí, které nabízejí dotační tituly z EU, ale také národní a krajské dotace a granty.

/ ZADÁNÍ**Funkce a obecný popis Filozoficko-architektonické koncepce:**

Filosoficko-architektonická koncepce je atypická celoroční práce, která bude tvořena týmem specialistů z oboru krajinářství, urbanismu, architektury a dopravy.

Architektonická koncepce bude sloužit jako strategický, doprovodný a podkladový dokument pro budoucí směřování města a dokument jdoucí ruku v ruce s územním a strategickým plánem. Jedná se o dokument, který popisuje území obce v souvislostech. Zabývá se drobnějším měřítkem a nuancemi ve městě, které není schopen pojmout územní plán. Bude podkladem, který je mezi obecným územním plánem a podrobnou územní studií. Bude vyplňovat prázdné místo ve strategických dokumentech města.

V analytické části bude dokument popisovat a hodnotit město jako celek, a to bez ohledu na velikost popisované oblasti – od chodníku po velké rozvojové území. Zároveň bude ukazovat, jak se jednotlivé oblasti v rámci obce ovlivňují a doplňují a zejména jaká je jejich hierarchie. Mezi hlavní témata dokumentu bude patřit charakter městských oblastí, veřejný prostor, doprava a krajina.

V části návrhové bude dokument ukazovat, jak se s analyzovanými oblastmi může město vypořádávat. Návrhy budou řešeny v mapových výkresech a znázorněny pomocí jednoduchých skic a zákresů. Větší zásahy pak budou řešeny detailněji. Pro největší priority FAK zpracuje zadání a doporučí jejich řešení skrze samostatné projekty ve formě klasických studií, územních studií, regulačních plánů či architektonických soutěží.

Obsah Filozoficko-architektonické koncepce**Úvod**

Představení města Týnec nad Sázavou, anotace projektu.

Anotace a představení dává základní vhled do projektu jako takového, věcně popisuje jeho obsah a vypichuje důležitost dokumentu pro rozvoj města. Zároveň zdůrazňuje vazbu FAK na strategické dokumenty města jako je územní plán a strategický plán.

Jednoznačným úkolem pro zpracovatele bude navázání spolupráce a stanovení společných postupů a termínů se zpracovateli Strategického plánu rozvoje města, Územního plánu a Plánu prevence kriminality.

Pro rychlé pochopení obsahu je v tomto textu FAK obsahově rozdělena na analytickou a návrhovou část. Nicméně jedná se spíše o postup a sousled pracovní činnosti, která k dokumentu povede. Dokument musí být čitelný a jednoduše pochopitelný. Proto se analytická a návrhová část bude dokumentem prolínat. Analýzu bude ihned následovat návrh, aby dokument nebyl příliš rozsáhlý a složitý.

Řešené území

V řešeném území budou zahrnuty hlavní oblasti Týnce nad Sázavou a jeho okolí. Přidruženy budou zároveň navazující obce Podělusy, Chrást, Brodce, Peceraďy a Zbořený Kostelec.

Pozn.: Řešené území se může změnit – rozšířit či zmenšit podle aktuálních průzkumů a diskuzí s představiteli města. Jde zejména o to, že koncepce města se vztahuje na kompaktní urbanistický celek. Například obec Čakovice je od Týnce již tak vzdálená, že nenavazuje na jeho strukturu.

ANALYTICKÁ ČÁST

- Získání všech dostupných podkladů (v rámci konzultace s městem, na základě průzkumů)
- Problémové a terénní mapy města
- Rozdělení obce na charakteristické oblasti a jejich popis
- Krajinná charakteristika, pozice města v krajině, propojení města s krajinou, propojení s okolními sídly, hlavní zelené koridory uvnitř města

- Analýza řeky Sázavy
- Analýza dopravy, doprava v klidu, hlavní komunikace, vstupy do města, automobilové, pěší, cyklotrasy a cyklostezky, turistické trasy
- Analýza veřejných prostranství
- Analýza významných funkcí ve městě a intenzity jejich využití (bydlení, průmysl, služby, atd.)
- Analýza turismu na řece Sázavě a jeho vztah k městu

Přehled očekávaných činností a výstupů:**Analytická část:**

- Sběr jednotlivých podkladů (územní plán, ZUR, strategický plán města, projekty z minulosti, aktuální projekty,...).
- Sběr podkladů o dění v obci (kulturní akce, sportovní akce, turismus,...).
- Sběr informací o aktivních občanech v obci (jednotlivci, aktivní spolky, historikové a pamětníci, aktivní sportovci, žáci, absolventi, navázání na proběhlé komunitní plánování).
- Rozprava se zpracovatelem UP.
- Stanovení přesného harmonogramu prací na následující rok.
- Pro zpracování koncepce je ustanovena 5 členná pracovní skupina zadavatele – výstupy zhotovitele budou průběžně projednávány s touto pracovní skupinou, připomínky je zhotovitel povinen vypořádat.
- Projednání harmonogramu, obsazení, zadání a cílů s pracovní skupinou zadavatele
- Stanovení obsazení zpracovatelů (architekti, urbanisté, umělci, krajináři,...)
- Sběr aktuálních i historických fotografií města, snímkování města dronem.
- Upřesnění zadání a cílů koncepce a představení uceleného programu zastupitelstvu.

Architektonická dílna:

- průzkumy a rozbory
- **1. setkání s veřejností** průzkum lokalit a problémů z podnětů veřejnosti

NÁVRHOVÁ ČÁST**ZÁKLADNÍ PRIORITY MĚSTA**

Definice základních priorit města a zdůvodnění proč se jedná o priority. Bude se jednat o jakýsi základní souhrn významných oblastí města, který je pochopitelný pro kohokoliv, kdo se s dokumentem setká. Seznam významných ploch ve městě a návrh na jejich úpravy bude detailně komunikován se zadavatelem a s obyvateli města. Nelze tedy s předstihem říci, jaký seznam nakonec bude. Výsledný dokument bude obsahovat přibližně stejný počet řešených území. Uvedeno je zde několik příkladů:

- Sázava
- Městská sídliště
- Náměstí a dílčí veřejná prostranství
- Zeleň a parky ve městě
- Průmyslové areály a jejich význam a rozvoj
- Dopravní opatření a připravenost
- Sportovní areály

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Definice prostranství v charakteristických oblastech města a návrh na jejich úpravy v mapových podkladech a ve formě jednoduchých skic. Součástí bude mapa veřejných prostranství, hierarchie a systém propojení.

DOPRAVA

Návrh konkrétních dopravních úprav, které vyplnou z dopravní analýzy. Zejména půjde o zklidňování dopravy, úpravy dopravy v klidu - parkování ve městě, definování nových propojení, příprava na dálniční přivaděč. To vše s ohledem na aktuální potřeby a rozvoj města.

KRAJINA A VSTUPY DO KRAJINY

Návrh úprav a potvrzení dílčích vstupů do města a do krajiny. Součástí bude návrh nových a potvrzení stávajících sousedských okruhů a cest v krajině a mapa propojek s okolními obcemi.

NÁVRH BUDOUCÍHO ROZVOJE MĚSTA

Rozbor území určených k rozvoji a jejich hodnocení

Návrh postupného zastavování oblastí uvnitř města

Seznam podnětů pro územně plánovací dokumentaci**Návrhová část:**

- návrh koncepce
 - ideje rozvoje, základní myšlenky
 - mapové podklady, tvorba 3D krajiny
 - doprava do města, ve městě, z města
 - nejvýznamnější lokality, budovy a veřejné prostory
 - nástin řešení vybraných problémů a příležitostí, nastavení priorit města
 - označení lokalit pro územní studie, regulační plány a další podrobné dokumentace
 - vymezení potenciálu území
 - provazba s územním plánem a strategickým plánem
- **2. setkání s veřejností** (prezentace koncepce + finální připomínky)

/ ZÁKLADNÍ FAKTOGRAFIE O MĚSTĚ TÝNEC NAD SÁZAVOU

Město Týnec nad Sázavou se nachází v okrese Benešov ve Středočeském kraji. Žije zde přibližně 5 700 obyvatel. Součástí města jsou i vesnice **Brodce, Čakovice, Chrást nad Sázavou, Krusičany, Pecerady, Podělusy, Zbořený Kostelec.**

Ve vzdálenosti 9 km jižně leží město Benešov, 18 km severně město Říčany, 23 km jihozápadně město Sedlčany a 26 km jihovýchodně město Vlašim. Na základě rozvoje průmyslové výroby, růstu počtu obyvatel a celkového významu tohoto místa se stal Týnec dnem 1.1.1969 městem. Dostatek obchodů, stravovacích zařízení, ubytovací kapacity, sportovních možností včetně dostupnosti zdravotních služeb je zárukou příjemných chvil strávených ve městě a jeho místních částech. Město je součástí Mikroregionu Týnecko.

Průmysl

Počátky průmyslové výroby se datují do 2. poloviny 19. století, kdy Týnec proslul výrobou kameninového zboží. Výrobky této již zaniklé továrny zaujímají dodnes významné místo ve sbírkách veřejných i soukromých, doma i v zahraničí. Prudký rozmach Týnce nastává s příchodem pražského továrníka Ing. Františka Janečka. Na pravém břehu Sázavy postavil moderní slévárnu, dnes a.s. Metaz, na levém břehu v Brodcích zakoupil tovární objekt bývalé přádelny, kde spatřily světlo světa nejen automobily JAWA - MINOR, ale zejména v letech po 2. světové válce proslulé a všem motoristům známé JAWY "pérák a kývačka". Dokladem této činnosti je vynikající sbírka motocyklů JAWA v dnešním motocyklovém závodě.

Kultura

V Týnci se nachází muzeum keramiky, které sídlí v budově románského hradu. Na místě, kde se nachází týnecký hrad, bývala v nejstarších dobách osada zatýněná, to je opevněná – Týnec. Toto obydlí mělo pravděpodobně vztah k prastaré obchodní stezce, která vedla přes Sázavu kolem hradu Kostelce z jižních Čech na Prahu. Ke kamenité rotundě jako sakrálnímu objektu patřil též sídelní objekt, odkrytý při výzkumu v roce 1969. Měl jen kůlovou konstrukci a pocházel asi z 11. století. Na jeho místě vznikl na přelomu 12. a 13. století kamenný románský palác a u něho později obranná hranolová věž při rotundě. Dnes je v budově paláce umístěno městské muzeum s expozicí týnecké kameniny, jejíž výrobou byla obec v letech 1791–1866 proslulá. Místní dechový orchestr Týnečanka je zván na regionální festivaly, jako například Kubešova Soběslav nebo Vejvodova Zbraslav a podílí se na pořádání místních Dnů hudby. Původní orchestr byl založen v 90. letech 20. století hudebním nadšencem Jaroslavem Honzíkem za pomoci dlouholetého starosty Týnce Zdeňka Březiny a sestaven z mladých hráčů na dechové nástroje. V této podobě přežil asi 7 let a poté se pro nedostatek dorostu odmlčel. V roce 2004 opět za spolupráce Zdeňka Březiny ho znovu založil současný kapelník Vratislav Křivánek. Orchestr byl sestaven ze zkušených hudebníků a doplněn o absolventy hudebních škol Benešovska.

Pamětihodnosti

- Věž románského hradu s přilehlou rotundou ze 12. století – původní hrad měl pravděpodobně vztah k prastaré obchodní stezce, která vedla přes Sázavu kolem hradu Kostelce z jižních Čech na Prahu.
- Kostel svatého Šimona a Judy
- Keramická továrna

- Měšťanský dům U Micků
- Fara
- Přírodní rezervace Čížov severně od města
- Hrad Zbořený Kostelec

Rekreace, sport

Lanový park v centru města
Půjčovna lodí a kol
Vodácký kemp
Posázavská stezka
Víceúčelová sportoviště

Doprava***Dopravní síť***

Pozemní komunikace – Městem procházejí silnice II/106 Štěchovice - Kamenný Přívoz - Týnec nad Sázavou - Benešov a II/107 Říčany - Velké Popovice - Kamenice - Týnec nad Sázavou.

Železnice – Město protíná železniční trať 210 Praha - Vrané nad Vltavou - Jílové u Prahy - Týnec nad Sázavou - Čerčany. Je to jednokolejná regionální trať, doprava byla v úseku Jílové u Prahy - Čerčany zahájena roku 1897. Na území obce leží železniční zastávka Chrást nad Sázavou, železniční stanice Týnec nad Sázavou a železniční zastávka Peceraď.

Veřejná doprava

Autobusová doprava – městem jezdí autobusové linky např. do těchto cílů: Benešov, Jílové u Prahy, Křečovice, Netvořice, Praha, Rabyně.

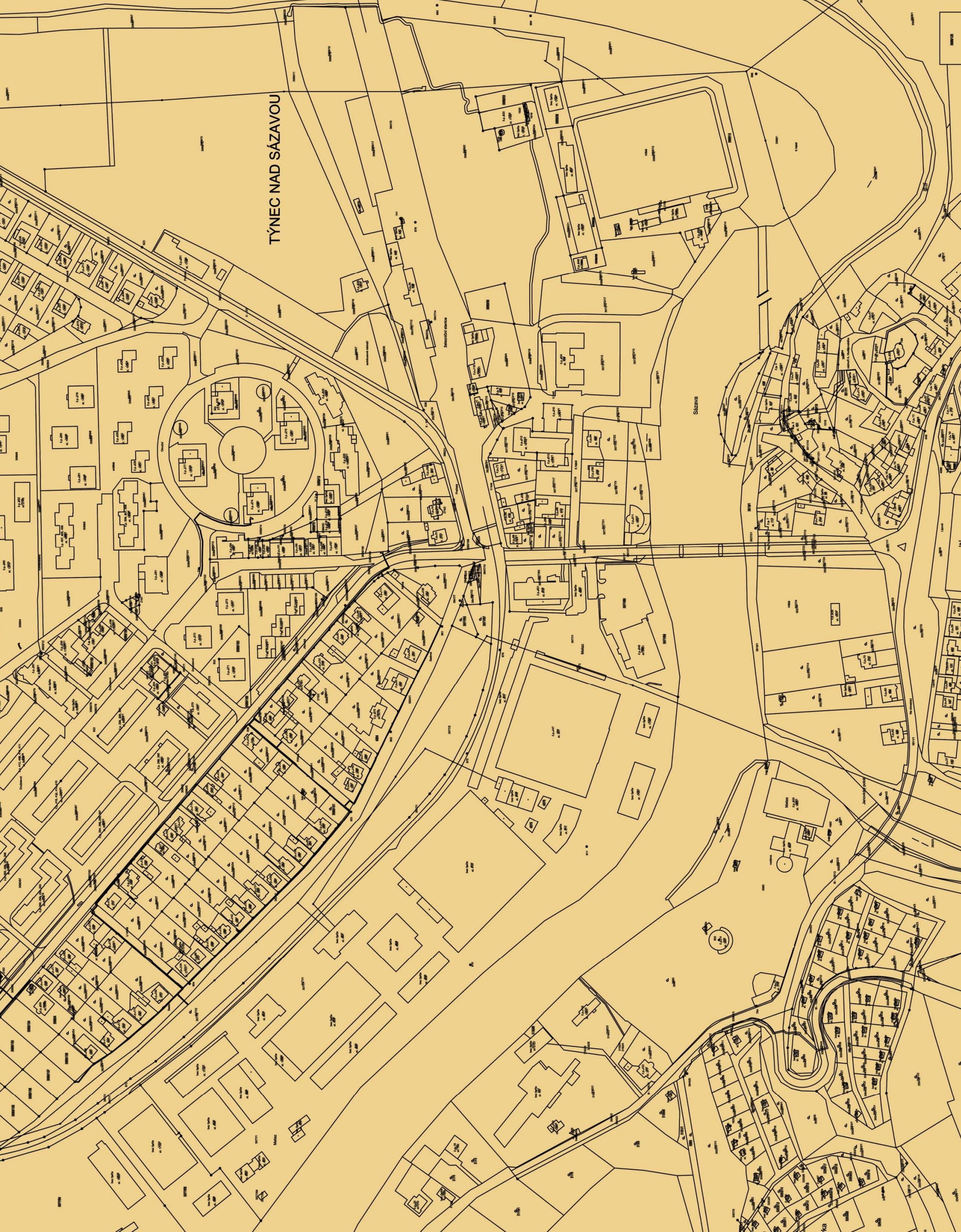
Železniční doprava – Po trati 210 vede linka S8 (Praha - Vrané nad Vltavou - Čerčany) v rámci pražského systému Esko.

Turistika

Cyklistika - Městem vedou cyklotrasy č. 11 Praha, Újezd - Týnec nad Sázavou - Neveklov - Sedlčany - Tábor, č. 19 Havlíčkův Brod - Zruč nad Sázavou - Týnec nad Sázavou - Davle a č 0063 Týnec nad Sázavou - Václavice - Kožlí - Konopiště.

Pěší turistika – Územím města procházejí turistické trasy Davle - Kamenný Přívoz - Zbořený Kostelec - Čerčany - Sázava, Neštětice - Chrášťany - Týnec nad Sázavou a Týnec nad Sázavou - Úročnice - Konopiště.

Naučná stezka po okolí Týnce - devět zastávek s počátkem u nádraží, pokračující přes most na druhý břeh řeky a okruhem s překročením Janovického potoka zpět do centra města.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

**ZDRAVÉ
MĚSTO
TÝNEC**

Filosoficko architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou

(FAK) - VIZE ROZVOJE MĚSTA

DUBEN 2018

ANALYTICKÁ ČÁST

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

**ZDRAVÉ
MĚSTO
TÝNEC**

/ OBSAH

Analýza řešeného územístr. 1

Analýza - dopravastr. 2 - 4

Analýza - zeleňstr. 4 - 5

Analýza - veřejná prostranstvístr. 5 - 6

Analýza - významné funkce ve městě a intenzita jejich využití ...str. 6 - 7

Analýza - turismus na řece Sázavě a jeho vztah k městu str. 7 - 8

Potenciály města Týnec nad Sázavoustr. 8

Nejdůležitější témata rozvoje městastr. 8

Architektonická dílna – první setkání s veřejnostístr. 9

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozděle

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozdělení obce

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozdělení obce

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozdělení obce

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozdělení obce ní obce na charakteristické oblasti a jejich popis

/ ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zásadní a nedílnou součástí pro analýzu řešeného území představují **problémové a terénní mapy města**. Ty jsou v grafické části analýzy FAK zpracovány pro jednotlivá dílčí témata, navzájem se doplňují a vytvářejí komplexní obraz o současném stavu sídla. Jsou dobrým východiskem pro stanovení jeho potenciálů a v důsledku i pro návrhovou část FAK.

Rozdělení obce na charakteristické oblasti a jejich popis

Město Týnec je typickým příkladem sídla, ve kterém při jeho utváření, rozvoji, tvorbě jeho urbánního charakteru zásadní roli od samého jeho počátku sehrává konfigurace terénu a především jeho usazení nejdříve při jedné, později při obou stranách vodního toku řeky Sázavy. Řeka se stala logickým zdrojem impulsů pro jeho rozvoj (doprava, zavlažování, hranice, bezpečnost, obranný charakter v raných dobách sídla, rozvoj průmyslu atd. v dobách pozdějších). Historická část města se utvářela v přímé návaznosti na řeku z hlediska života obyvatel ve vší provázanosti a komplexnosti.

Každá větší obec či město po několik staletí skrývá ve své struktuře průmyslové či zemědělské objekty. Jejich velikost a podoba, nakonec poloha se časem proměňovaly s rozvojem společnosti a technickým rozvojem. Jestliže do devatenáctého století představovaly tyto typy staveb především mlýny, zemědělské usedlosti se špýčary, řemeslné manufaktury, samotné století devatenácté a následující přináší díky technickému pokroku a průmyslové revoluci do sídel mnohem větší urbanistické zásahy. I v Týnci či blízkém okolí na řece vzniklo v dřívějších dobách několik mlýnů, které byly prvotními nositeli funkce průmyslového charakteru. Koncem 18. století a v první polovině 19. století došlo po celé Evropě k prudkému rozmachu keramického průmyslu. V té době největší byla manufaktura na kameninu v Praze a též právě v Týnci (1791 - 1793). V době 30.let 20. století byl rozvoj průmyslu v Týnci (Jawa, Metaz) opět vázán logicky na významný vodní zdroj řeky.

Komplikovanější terén na levém břehu řeky neumožňoval dostatečný rychlý rozvoj sídla, proto se přirozeně sídlo rozšiřovalo po břehu pravém. Zatímco urbanismus sídla na levém břehu si zachoval historický ráz s centrem okolo hradu, malé měřítko, urbánní charakter břehu pravého již utvářely zcela jiné potřeby, navázané na vznik průmyslu. Kromě rezidenčních rodinných domů (s výjimkou vily továrníka Fr. Janečka) průmyslový rozvoj, spojený s pracovní příležitostí vyvolal potřebu realizace staveb pro bydlení. Dobrým příkladem je sídliště bytových domů při dnešní ul. Jílovská ve slohu socialistického realismu, tzv. „sorely“ s dodnes kvalitním urbanistickým uspořádáním, úměrným měřítkem i výtvarnými řemeslnými detaily (portály a reliéfy nad vchody). Další průmyslový rozvoj a zvětšování výrobních kapacit přineslo nárok na další výstavbu v severní či severovýchodní části dnešního sídla mezi ul. Jílovská a Pražská v podobě dalších bytovek či 4 panelových domů, pro sídlo tohoto charakteru zcela neadekvátního výškového měřítka.

Svůj do jisté míry specifický charakter si udržuje z hlediska architektury, měřítka i urbanistického řešení v návaznostech školní areál.

Aktuální pozornost si zaslouží pak do jisté míry pouze mírně regulovaný rozvoj do nedávna nezastavěných či postupně dnes zastavovaných území města, především v lokalitě mezi ul. Jílovská a obecním lesíkem Brdce směrem na Chrást.

Na samotné město jsou navázány i jeho místní části, původně relativně vzdálené osady, mnohdy s dávnou historií (např. Zbořený Kostelec). Ani těm se nevyhnul stavební rozvoj, mnohdy do některých zásadně z hlediska jejich podoby vstoupily stavby zemědělských budov a areálů, v době nedávné či současné pak také moderní výstavba rodinných či bytových domů (Brodce), stejně tak jako v městě samotném, mnohdy mimo měřítko původní zástavby, orientaci domů, navazující síť komunikací, bez provázanosti s místními tradičními charakteristickými výtvarnými, řemeslnými a architektonickými prvky.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

Podrobněji viz. výkresová část FAK.

/ ANALÝZA – DOPRAVA

Město Týnec nad Sázavou je z hlediska své polohy umístěno mimo hlavní a kapacitní tahy páteřní komunikační sítě české republiky. Z hlediska napojení na dopravní infrastrukturu protínají město pouze relativně málo zatížené silnice II. a III. tříd. Napojení na hromadnou dopravu osob je uspokojující, město je obsluhováno dostatečným počtem spojů autobusové dopravy a především leží na železničním koridoru, který je obsluhován převážně osobními vlaky a vlaková stanice se nachází v blízkosti středu obce.

Nedostatky dopravní infrastruktury, které jsou patrné i při zevrubném zhodnocení území spočívají především v nedostatečné kapacitě ploch pro dopravu v klidu, chybějících chodníků podél průjezdních úseků silnic II. a III. tříd. Rozložení města a jeho částí na obou březích řeky Sázavy má pak kromě svého jedinečného charakteru také svá úskalí. Jedná se o jakousi bariéru, kterou mezi částmi města řeka tvoří a to zejména v prostupnosti města pro pěší. Dále se jedná o několik bodových problémů na území města, které jsou řešitelné jako samostatné dílčí úkoly.

Vzhledem ke své poloze je město atraktivní pro pěší, cyklistickou a také vodní turistiku

Hlavní komunikace

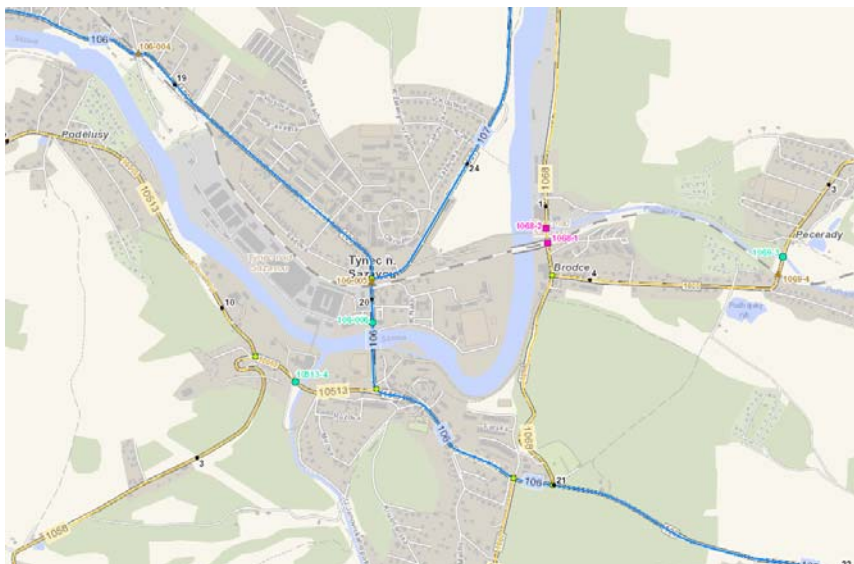
Městem Týnec nad Sázavou prochází silnice II. třídy (II/107, II/106) a silnice III. třídy (III/1058, III/1067, III/1068 a III/10513). Komunikace jsou vedeny jako průjezdní úseky, město nemá žádný obchvat. Vzhledem ke stísněným geografickým podmínkám a poloze města v návaznosti na řeku Sázavu a její údolí je trasování úplného obchvatu města problematické a lze řešit pouze dílčími úseky, které umožní odklonit pouze část tranzitní dopravy. Silnice II/106 prochází městem ve směru západ – východ, silnice II/107 vstupuje do města ze severu. Silnice III/10513 vstupuje do města ze západu, silnice III/1067 od jihu, silnice III/1068 od východu. Stávající intenzity automobilové dopravy, dle sčítání dopravy ŘSD 2016:

➤ II/106 úsek Kamenný Přívoz – Týnec nad Sázavou (celkem/těžká doprava)	2234/237
➤ II/107 Kamenice – Týnec nad Sázavou	2821/232
➤ II/106 Bukovany – Týnec nad Sázavou	6789/699

Z hlediska vazeb na významná městská centra poskytujících dostatek pracovních příležitostí a bohaté občanské vybavenosti jsou přepravní vazby silné zejména k Hlavnímu městu Praze a v menší míře pak k Benešovu. Samo město Týnec nad Sázavou je pak spádovou oblastí pro území Zbořeného Kostelce, Chrástu nad Sázavou, Chleby, Chářovice, Krusičany, Bukovany a Pecerady, kterým zajišťuje přístup k základní občanské vybavenosti. Město je také z hlediska lokálních dopravních propojení významným dopravním uzlem, protože se ve městě nachází most přes řeku Sázavu.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Křižovatka Ing. Fr. Janečka x K Náklí
- Křižovatka Ing. Fr. Janečka x Benešovská x Na Chmelnici
- Zklidnění dopravy na ul. Benešovská „před kostelem“

Místní komunikace

Síť místních obslužných komunikací je navázána na páteřní sběrné komunikace a zajišťuje základní dopravní obslužnost města Týnec nad Sázavou. V základním rastru komunikační sítě je zejména v severní části města několik chybějících propojení. V rámci nová zástavby v proluce mezi Týncem nad Sázavou a Chrástem nad Sázavou (podél silnice II/106) byla uliční síť dotvořena bohužel poněkud nekonceptně. Místo propojení sídliště a Chrástu tak byla parcelací a návrhem ulic Chrástecká, Luční, K lesíku a Višňová vytvořena jakási bariéra, která omezuje prostupnost území a veškeré druhy dopravy vytěsňuje na silnici II/106. Zástavba v jižní části města, která je vzhledem ke stávající geomorfologii terénu v podstatě na svých limitech, již nevykazuje potřebu rozšiřování uliční sítě.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Úprava uličního profilu s ohledem na novou funkci ul. Na Hlinkách
- Nová komunikace „Za Garážemi“
- Nová komunikace průmyslovým areálem místo vlečky
- Nová komunikace propojující Jílovskou a na Hlinkách (skrz sídliště)
- Nová propojovací komunikace V Koutech – Na Hlinkách
- Nové propojení Brodce – Pecerady (podél trati)
- Šířkové uspořádání ulice U Trati
- Protažení Chrástecké ulice
- Zklidnění dopravy ul. Družstevní v napojení na Okružní ulici
- Úprava uličního prostoru Družstevní ulice (obytná ulice)

Doprava v klidu

Město Týnec nad Sázavou se stejně jako většina měst potýká s nedostatkem kapacit pro dopravu v klidu. Zejména sídliště severně od Jílovské je výsledkem plánování výstavby bytových domů v ČR druhé poloviny 20. století a potřebné parkovací plochy zde zoufale schází. Běžně je zde využíváno zeleně pro živelné parkování vozidel. Dále je nedostatek parkovacích stání markantní v prostoru kde se nachází občanská vybavenost (pošta, obchodní dům). Jedná se o ulice Družstevní a Komenského.

Velká parkovací plocha před městským úřadem je využívána jak pro potřeby úřadu tak jako odstavné parkoviště pro vozidla turistů a jako manipulační plocha pro nakládku a vykládku lodí v rámci vodní turistiky. Což je z hlediska nejasného oddělení těchto jednotlivých funkcí nevhodné. Chybí samostatné parkoviště pro přilehlý sportovní areál. V kempu je praktikováno živelné parkování na zatravněných plochách.

Stávající parkoviště před areálem Bisportu má být nahrazeno novým objektem, hrozí tedy deficit parkovacích stání pro potřeby provozovny. Pravděpodobně bude využíváno stávající parkoviště před Městským úřadem, již tak ve špičkové sezóně vytížené.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Chybějící kapacita pro dopravu v klidu na sídlišti podél Jílovské
- Chybějící kapacita pro dopravu v klidu na ul. Okružní
- Chybějící kapacita pro dopravu v klidu občanské vybavenosti v prostoru lokálního centra
- Parkoviště před městským úřadem s neoddělenými funkcemi užívání
- Neorganizované parkování v kempu
- Chybějící kapacita pro dopravu v klidu u sportovního areálu V Náklí
- Chybějící parkovací dům u obchodního centra
- Možné umístění parkoviště na začátku ul. Sadová

Pěší

Vzhledem k velikosti města Týnec nad Sázavou a docházkovým vzdálenostem do několika minut jsou pěší propojení z hlediska dopravní obslužnosti sídla zcela zásadní. Obecně lze konstatovat, že je chůze nejvíce využívaným druhem dopravy ve městě, přestože se nenabízí takové podmínky, které by chůzi činily nějak zvlášť atraktivní.

Pěší doprava je ve městě limitovaná územní rozptýleností místních částí města a rozdělením města vodním tokem. Podél průjezdních úseků silnic

chybějící často chodníky a bezpečné trasy pro pěší. Několik připravených projektů jsou dobrým začátkem doplnění bezpečného uličního profilu, ale na několika úsecích je návrh nedokončen, převážně kvůli problematickým majetkoprávním vztahům, nebo stísněným prostorovým podmínkám. Místy by bylo možné zrušením povrchových příkopů a svedením dešťových vod do kanalizační stoky uvolněný prostor využít pro umístění chodníků.

Stávající chodníky a plochy pro pěší jsou až na několik výjimek realizovány pouze s ohledem na jejich funkčnost, nejsou vytvořeny ucelené pěší koridory zajišťující uživatelům vyšší komfort pohybu. Potenciál pro zlepšení se však nabízí. Jedná se především o nabídku alternativních tras mimo průtahy silnic.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Chybějící nebo nevyhovující chodníky na průtazích některých silnic
- Chybějící lávka nad jezem Podělusy s pěším propojením na vlakovou zastávku Chrást
- Chybějící chodníky a stezky na sídlišti při Jílovské
- Chybějící chodník mezi ul. Jílovskou a ul. Okružní
- Chybějící stezka jako propojení ul. Višňové s řekou
- Nedostatečné řešení pěších tras v prostoru železničního přejezdu
- Chybějící propojení ul. Na Chmelnici kolem Janovického potoka k řece
- Vyřešení bezbariérového užívání lávky v Brodcích

Turismus

Město Týnec nad Sázavou je z hlediska turistických tras velice atraktivním cílem. Pro lokalitu Posázaví se jedná z hlediska napojení na hromadnou dopravu (zejména železniční) o přirozené východisko nebo cílovou destinaci turistických tras. Významná křižovatka turistických tras se nachází v blízkosti vlakového nádraží ČD.

Na území města je vyznačena zelená TZT (Chrášťany – Chářovice - Týnec n. S. -), modrá TZT (Jílové u Prahy – Panská skála - Týnec n. S. – Brodce – Svárov – Poříčí n. S.) a žlutá TZT (Týnec n. S. – Úrocnice - Konopiště). V jižní části města Týnec nad Sázavou se nachází Naučná stezka Týnec nad Sázavou. Červená turistická značená trasa (TZT) vede z Kamenného přivozu přes Zbořený Kostelec do Nespek.

Z hlediska turistiky je nabídka v dané lokalitě dostatečná. Potenciál pro další rozvoj se nabízí spíše ve tvorbě nových tras s možností společného využívání jak pro pěší tak pro cyklisty.

Cyklostezky a cyklotrasy

Po městě se na kole pohybují především turisté a to hlavně během letní sezóny. Místní obyvatelé jízdní kolo k pohybu po městě využívají v menší míře. Přesnější data o intenzitách cyklistické dopravy nejsou k dispozici, avšak potenciál spočívá především ve skutečnosti, že Týnec nad Sázavou a její navazující části jsou v současnosti odděleny bariérou řeky Sázavy, která pěší trasy limitované polohou mostů značně prodlužuje. Jízdní kolo by se tedy mohlo stát vhodným a konkurenceschopným alternativním dopravním prostředkem i pro všední provoz. Předpoklady pro to jsou však vytvoření odpovídající doplňkové infrastruktury (stojany u institucí, eliminace bariér, další rozvoj vyhrazených stezek, zklidňování dopravy).

Městem Týnec nad Sázavou prochází značená cyklotrasa 2. třídy - č. 11 Greenways Praha Vídeň a cyklotrasa 4. třídy – č. 0063 (Týnec nad Sázavou – Václavice – Kozlí – Konopiště, motel). Cyklostezky, jejichž primární funkcí je doprava do škol a do zaměstnání, jsou v Týnci nad Sázavou vybudovány dvě: cyklostezka Týnec nad Sázavou-Bukovany (cca 2 km) a cyklostezka Týnec nad Sázavou-Chrást nad Sázavou (1 km).

Samostatné cyklostezky se ve městě nevyskytují. Vzhledem ke geomorfologii terénu, krajinnému charakteru a funkčnímu využívání komunikace by to v dané lokalitě nebylo vhodné řešení. Jak již bylo výše zmíněno, potenciál v dané lokalitě představuje především realizace společných stezek pro chodce a cyklisty.

Část cyklostrasy, která se nachází na levém břehu Sázavy je od ulice Pod Hradištěm směrem na Brodce je využívána také jako in-line dráha. Další zřízení samostatné (vyhrazené) stezky jako např. zařízení sportovní in-linové dráhy by bylo možné umístit např. kolem fotbalového hřiště nebo blízkosti areálu škol.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Pravobřežní stezka od jezu Brodce k jezu Podělusy
- Levobřežní stezka od jezu Brodce k lávce ve Zbořeném Kostelci
- Levobřežní stezka od ul. Pod Hradištěm k Janovickému potoku s potenciálem na propojení s „areálovou lávkou“
- Nové propojení od jezu Brodce k protaženému „zelenému pásu – Karkulčin háj“

Vodní doprava

Řeka Sázava nabízí využití pouze z hlediska turistické vodní dopravy a pro vodáckou turistiku je velice hojně využívána. Na úrovni vzdutých hladin jezů se v místech, kde v současnosti chybí lávky (Podělusy) nabízí možnost zřízení sezónních přívozů mezi lokálními částmi města.

Hromadná doprava

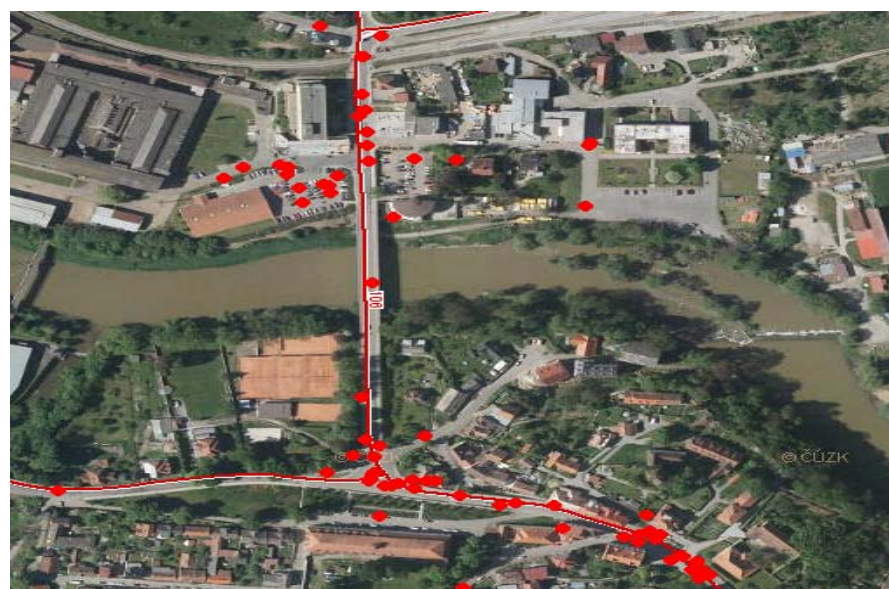
Hromadná doprava hojně využívána. Autobusové a vlakové nádraží, které se nacházejí v těsném sousedství, jsou v současnosti funkčně nepropojené. Stávající autobusové nádraží je v současnosti ve špatném technickém stavu a je poněkud předimenzované. V současnosti je připravován projekt modernizace, který bohužel neřeší chybějící přímá pěší vazba ke sportovnímu areálu a kempu. Stávající pěší trasa vede oklikou. Zastávky autobusové dopravy se nacházejí v ul. Benešovská, Na Chmelnici, Sídliště a v navazujících místních částech.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- Revitalizace autobusového nádraží a předprostoru vlakové stanice (PD)
- Nevhodné stavební uspořádání zastávek Na Chmelnici, Krusičasná a Sídliště a v podstatě ve všech místních částech (Podělusy, Chrast nad Sázavou, Brodce, Zbořený Kostelec)

Nehodovost

Evidované nehody z podkladu jdvm.cz ukazují, že prostorové rozdělení nehod je celkem rovnoměrné. Vzhledem k charakteru dotčeného území jsou nehody zapříčiněny zpravidla nevhodným otáčením či couváním při parkování, případně srážkou v malých rychlostech tj. z nepozornosti.

Z hlediska jisté kumulace dopravních nehod se jako problematické místa jeví:

- Křižovatka Ing. Fr. Janečka – Benešovská – Na Chmelnici
- Ul. Benešovská před kostelem
- Ul. Fr. Janečka v úseku Pražská – most a navazují parkovací plochy

/ ANALÝZA – ZELEŇ

V území se vyskytují krajinné typy Krajiny zaříznutých údolí (údolí Sázavy), Krajina vrchovin Hercynica (větší část území), Krajina výrazných svahů a skal horského hřebene (Grybla). Převažují smíšené a jehličnaté lesy, v Hornopožárském lese v PR Grybla listnaté lesy (bučiny). Na východě od města se nachází zemědělsky využívané území, převážně orné půdy. V krajině se nacházejí prvky zeleně jako remízky, meze, jsou zřízeny plochy pro územní systém ekologické stability. V širším území okolo Týnce se vyskytují nadregionální, regionální a lokální prvky územního systému ekologické stability, které na sebe vzájemně navazují.

V řešeném území dle územního plánu nesmí být navrhovány žádné nové stavby v záplavovém území, pro stávající objekty územní plán nenavrhuje žádnou protipovodňovou ochranu formou zábran.

Dostavba proluk v zastavěném území stávající chatové zástavby je přípustná. Většina zahrádkářských osad je stabilizována bez možnosti rozšíření vymezené plochy. Pro zlepšení průchodnosti krajiny jsou vhodné postupně obnovovat účelové komunikace.

Zeleň ve městě je pro obyvatele velmi důležitá jak z estetického, tak z psychologického hlediska. Proto je tato lidská činnost v podobě kultivace městské zeleně pozitivní a velmi důležitá.

Městská zeď také významně napomáhá ke snižování prašnosti. Eliminuje zplodiny ze silnic a prach z cest. V Týnci nad Sázavou jsou stromy podél cest s funkcí filtru prachu umístěny vhodně (jedná se především o lípy podél hlavní ul. Jílovská směrem na Chrást a javory podél hlavní cesty na Benešov).

Parky

V Týnci je mnoho zelených míst, ale žádné z nich neplní funkci parku. Taková zeď je zastoupena pouze v menších plochách, upravených do parkové podoby. Místem s parkovou úpravou je například prostor před kostelem sv. Šimona a Judy. Plocha před kostelem je svažité, nyní osázená nízkými a půdopokryvnými druhy dřevin. Schody do kostela lemuje lipová alej. Celá tato skladba zeleně tvoří důstojné popředí kostela se hřbitovem. Další parková úprava je v městě situována před kulturním domem. Jedná se o svažitý pás zeleně klesající k místní hlavní komunikaci. Nedávno vybudovanou poloparkovou plochou je prostor vedle obchodního domu, kde dominuje multifunkční hřiště pro děti, lavičky a nově vysazené stromy (jeřabina, jedle, javor) spolu se vzrostlým porostem (douglaska, tisolistá, smrk ztepilý, borovice černá).

Zeleň občanské vybavenosti

Do kategorie zeleně občanské vybavenosti spadá uzavřený areál základní školy v ulicích Komenského a Benešovská (dvě budovy) a areál mateřské školy. Úprava zeleně je zde jednoduchá a funkční, složená především ze stromové výsadby.

Soukromá zeď

Mezi soukromou zeď patří zahrady rodinných domů. Zaujímá největší zelenou plochu celého města. Zahrnuje i zahrádkářské kolonie a prostory mezi jednotlivými družstevními domy, které jsou obvykle využívány pouze obyvateli přiléhající zástavby. Zeď v těchto prostorech se skládá z ovocných a okrasných stromů.

Zeleň volně přístupná

Volně přístupná zeď města je druhý největší zelený prostor města. Jedná se především o plochy sídlištní, volně přístupnou zeď starších bytových domů a občanské vybavenosti, zeď menších parkově upravených ploch a lesů.

Do této kategorie spadá několik ploch. Největší je areál hradu a rotundy. Další plochou je prostor podél pěší zóny vedoucí od obchodního centra k vlakovému přejezdu (ul. Pěší). Další větší plocha zeleně se vzrostlými stromy se nachází vedle autobusového nádraží.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

OBEZNĚ PRO CELÉ MĚSTO

Silné stránky

- množství kvalitních přírodních ploch a biotopů v okolí města – listnaté a smíšené lesy, přirozená koryta vodních toků.
- řeka Sázava s doprovodnými břehovými porosty a údolní nivou – regionální biokoridor s biocentry – důležitý prvek ekologické stability krajiny
- velké plochy veřejné zeleně a poměrně velké množství nezastavěných ploch / ploch zeleně ve městě
- velký potenciál pro kvalitní úpravy veřejného prostoru

Slabé stránky

- nepropojenost ploch zeleně ve městě a do krajiny
- zeď na většině ploch bez konceptu či funkce, resp. neexistuje jednotná koncepce zeleně pro celé město, není zpracována studie systému sídelní zeleně
- průmyslové dominanty v podobě areálů Jawy a Metazu, v některých částech nevyužívané a dnes částečně opuštěné tovární prostory, včetně venkovních areálů, avšak oplocené a nepřístupné veřejnosti – bariéry pro průchodnost a rozvoj
- Hlavní koridory silniční a železniční dopravy s omezeným místem pro xxzeď
- málo prostoru pro zeď u mostu a v některých ulicích

JEDNOTLIVÉ LOKALITY

1. Pěší zóna

plus: plochy trávníků s potenciálem, solitérní stromy, solitérní keře, květinové záhony, vánoční strom, velká rozloha zelených ploch, potenciál pro nové řešení

minus: množství hůře udržitelných trávníků, špatná průchodnost v rondelu, plochy zeleně postrádají smysluplný celkový koncept a návaznost na okolí

2. Před Městským úřadem

plus: velký prostor, napojení na okolí, potenciál pro nové řešení ul. Pražská a U trati – široký prostor v současnosti bez stromů; bylo by vhodné udělat celkový projekt komunikací a zeleně s doplněním stromů v tomto prostoru

mínus: žádné velké stromy

3. V Náklí za stadionem u řeky

Plus: prostor pro kvalitní městskou a krajinářskou úpravu

mínus: v současnosti náletové dřeviny bez větší hodnoty;

4. Kemp

plus: velký prostor se starými stromy a náletovou zeď u řeky, nabízí velký potenciál, je blízko centra města

minus: je horší stav stromů, infrastruktura, nedořešené napojení na okolí a okolní zeď

5. Levý břeh Sázavy pod hradem

plus: staré velké stromy - nutno provést dendrologický průzkum a ošetřit stávající stromy, potenciál pro pěší trasu;

velký potenciál, blízkost centra, napojení na cyklostezku a most; starý mlýn na levém břehu Sázavy – potenciál pro využití na smíšené bydlení,...

mínus: kvalita dřevin, záplavové území, zelené svažité pruhy podél hlavního mostu přes řeku dnes pokrývá trávník – obtížně udržovaný, potenciál pro zefektivnění údržby

most – chudé, slabé místo systému sídelní zeleně; možno zavěsit nádoby s letničkami; potenciál pro zavěšenou lávku pro pěší

6. Sadovka

plus: hodnotné vzrostlé i nově vysazené stromy, proveden projekt revitalizace; místo nabízí potenciál pro propojení systému městské zeleně, propojení lze provést k vodě skrz Metaz, směrem k centru a směrem k lesíku a čističce na konci Sadovky

minus - Sadovka v současnosti neláká k pobytu, působí spíše jako bariéra nebo tunel ohraničený železnicí a plotem Metazu a silnicí před rodinnými domy s vysokými nehodnotnými keři na okraji, těžko se do ní vstupuje a těžko se vystupuje, nepropojení s okolím v současné době

7. Les ke Chrástu

plus: hodnotné stromy s dobrým napojením na blízké bytovky, kde je možné provést probírku;

nabízí velký potenciál pro rekreaci při propojení s ostatní zelení – alej směrem k lesu, např. i jiné využití plochy s garážemi (rodinné bydlení); minus – aktuální nepropojenost se zbytkem města, blízké garáže působí ohavně, nedostatek listnatých stromů a křovin, chybí stín

8. Sídliště

plus: kvalitní zeleň ohraničující sídliště od silnice (JZ hrana sídliště), rozlehlé plochy zeleně, velký potenciál pro lepší koncepční řešení zeleně, solitérní stromy, místy hodnotné, ovocné stromy na okraji sídliště u silnice ke garážím, komunitní zahrada – péče občanů o své okolí; podél silnice u sídliště (Jílovská) velmi kvalitní stromořadí a travnatý pás - příjemné odstínění od silnice

minus: chybí celková koncepce vyhovující současným potřebám, velké plochy trávníků bez konceptu, solitérní keře, chybí mnoho parkovacích míst, chybí herní prvky pro děti, mobiliář, zastoupení stromů i keřů je poměrně chudé, téměř úplně chybí květinové záhony; neprostupnost při deštích, před bytovým domem při deštích vzniká jezírko, rizikové břízy a jiné stromy ve zhoršeném zdravotním stavu, liniové keře bez logiky a funkce – zbytečné nároky na údržbu, silnice ke garážím postrádá na části chodník a převážně jí chybí stromořadí

9. Jawa

plus: fungující areál s přidruženým brownfieldem, možnost lepšího řešení; potenciál plánovat revitalizace starých brownfieldových ploch včetně zeleně

minus: neprůchodnost

Podél řeky u Kostelce – Jawa – Týnec – navrhnout cyklotrasu / pěší stezku bez zpevnění povrchu

Zbořený Kostelec – stávající zeleň: travnaté plochy, stromořadí, solitérní stromy a keře, hodnotné vzrostlé stromy, potenciál pro nové koncepční řešení veřejné zeleně

10. Metaz

z velké části brownfield, potenciál pro projekt revitalizace, část možno uvolnit pro služby a veřejně přístupný prostor – řešení prostupnosti, propojení zelených ploch, biodiverzity, otevření železniční trati a optického rozšíření Sadovky; možnost úpravy staré koleje/vlečky od nádraží do Metazu

11. Sídliště v Brodčích

potenciál pro celkovou koncepci a revitalizaci zeleně

12. Brodce

hodnotné vzrostlé stromy, revitalizace potoka a rybníka

13. Les u Podhajského rybníka (mimo k.ú. Týnec)

plus: kvalitní přírodě blízký biotop listnatého lesa, důležitý prvek biodiverzity a ekologické stability krajiny

14. Zeleň před Společenským domem

plus: nové koncepční řešení, mladé výsadby stromů a keřů,

minus: trávník na svazích - neefektivní údržba

potenciál pro zlepšení vzhledu a zefektivnění údržby

15. Prostranství vedle Společenského domu

potenciál pro místo setkávání, plus: hodnotné vzrostlé stromy;

minus: blízkost silnice

16. Ulice Sad přátelství

plus: hodnotné stromořadí; chránit před poškozením, ošetřit

17. Kopec Tejnice – les

potenciál pro městský lesopark; důležitý prvek biodiverzity a ekologické stability krajiny

18. Tenisové hřiště v Brodecké ulici

plus: vzrostlá zeleň obklopující hřiště;

minus: chybí infrastruktura, parkování, obslužný objekt, zeleň, napojení na cyklostezku u řeky – nutno zpracovat

19. Plochy u kolejí, nádraží směrem k centru

minus: postrádají zeleň, bez koncepce

20. Plocha zeleně za nádražím

převážně náletový lesík, začlenit do systému sídelní zeleně, koncepční řešení, dosadba dlouhověkých stromů, vyřešit propojení a průchodnost, nutno zajistit lepší spojení s jezem a přemostění u jezu, přechody na silnici – mezi čerpací stanicí a RD;

Prostor u nádraží je obrovský a nevyužitý

potenciál: Je možné projektovat parkovací dům, parkoviště, zeleň

21. Cesta k pěší zóně a především zelená část pod ní

plus: vzrostlé solitérní stromy, travnaté plochy,

minus: chybí koncepce a návaznost

potenciál: projektovat průchodnost, herní prvky, vodní herní prvky...

22. Rondel

plus: velká plocha veřejné zeleně; mezi rondelem a silnicí je relativně široký a příjemný pás zeleně bez zpevněné plochy

minus: solitérní keře, nedostatek parkování, nevyřešena průchodnost, některé prvky zeleně nefunkční a neefektivní, nadbytečné stříhané živé ploty – neefektivní údržba zeleně; propojení rondelu s nádražím je příkrými schody – těžko přístupné např. pro starší lidi

23. Zeleň v okolí školy

plus: plochy zeleně oddělující areál školy od okolních staveb, místy hodnotné vzrostlé stromy, příjemný propojovací zelený pás;

minus: bez koncepce a návaznosti na okolí, chybí kvetoucí keře a okrasné záhony; místy svah s neefektivní výsadbou keřů potenciál: využít novou i stávající veřejnou zeleň i ke vzdělávacím účelům žáků školy i veřejnosti

24. Janovický potok

plus: příjemné prostředí janovického potoka, přírodní koryto Janovického potoka a jeho okolí dále proti proudu, památný strom Kozlovický dub

minus: Janovický potok není přístupný po celé délce, místy chybí přechodný pás kvalitní zeleně mezi rodinnou zástavbou a silnicí a potokem;

potenciál: zpřístupnit, propojit cestu k nábřeží Sázavy a do Podhradí,

OSTATNÍ POZNÁMKY

- Průchod pod železniční tratí téměř napojený na silnici k lesíku vedoucí podél chatové oblasti až k řece dále lemující kraj řeky ke spodnímu jezu a na druhé straně k Lidlu.

- Možnost budovat most/lávku do Podělus.
- Voda 2002 sahala pod chatky, nevytopila je.
- Pěšina k Lidlu je vyšlapaná kolem Metazu
- Je možnost udělat nový jez pochozí?
- Možnost propojení ulice (Komenského) s ulicí u RD k jezu a vézt ji k vodě (jezu)
- Možnost propojení této spojky s alejí za školkou ke garážím a lesíku
- Možnost ukázat správné hospodaření s dešťovou vodou – odvodnění parkovišť a komunikací a vyústění dešťové kanalizace do „dešťových zahrad“ („Rain Garden“, „Bioswale“), příp. akumulace dešťové vody ze střech bytových domů do nádrží na zalévání zahrádek a záhonů a stromů

/ ANALÝZA – VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Veřejná prostranství tvoří systémovou kostru fyzické struktury urbánní roviny každého sídla a kvalita této kostry zakládá kvalitu zástavby. Struktura veřejných prostranství je založena na kompozici a hierarchii (prostorové a současně významové). Tam, kde struktura veřejných prostranství schází, postrádá systém, fragmentuje či přechází ve vágní nedefinovaný charakter, ztrácí se základní urbánní kvalita sídla, spočívající

v kontinuitě, homogenitě, hierarchii. Skrze veřejný prostor poznáváme kulturní hodnoty sídla, charakter jeho společnosti i jednotlivých lidí.

Veřejná prostranství jsou tvářím měst i vesnic. Komunikující, zprostředkující vnitřní život navenek, reprezentující. S určitou nadsázkou lze říci, že jaká jsou veřejná prostranství, takové je město nebo vesnice. Postavení kvality veřejných prostranství do popředí zájmu správy města a obcí je činem, který reprezentuje uvědomění si jejího zásadního významu pro kvalitu sídla a života v něm. Je přihlášením se k roli, která správě města či obce přísluší, tj. k hájení a prosazování veřejného zájmu. Je nezbytným prvním krokem a nastartováním procesu nápravy dlouhodobého stavu. Základem takového procesu je koncepční přístup k rozvoji veřejných prostranství.

Významná veřejná prostranství města Týnec představuje na levém břehu řeky Sázavy bezesporu okolí historického jádra (hradu) tohoto sídla a to bezprostřední i širší, okolí Společenského centra (původně výroba kameniny, později hotel) a okolí kostela. Na břehu protějším v novodobé části města je to pak především ulice K Náklí, vedoucí k budově městského úřadu, ulice Pěší, jakási pěší zóna a v jistém slova smyslu současné novodobé centrum Týnce.

Mezi veřejná prostranství nižší hierarchie, středně významná, patří břehy řeky Sázavy v části v kontaktu se zástavbou města, plocha u autobusového a vlakového nádraží, přírodní parky Sadovka, Brdce (Karkulčin háj), prostor v okolí areálu základní a mateřské školy či v oblasti obchodního domu a obchodního centra směrem západním k sídlišti.

Mezi veřejná prostranství méně významná, nižší kvality, pak lze zahrnout plochy podél komunikací, především hlavních, zdůraznit lze jistou kvalitu aleje podél ul. Jílovská. Dále sem jistě náleží veřejně přístupné plochy sídlišť (rondel) či komplexu bytovek ve stylu sorela, sportoviště, hřiště atd. ale i veřejná zeleň typu přírodního parku (např. vrcholek Tejnice).

Veřejná prostranství v přidružených obcích pak představují jejich přirozená historická centra – návsi, zařadit sem můžeme i přístupy k jezům řeky či pěší cesty podél ní.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- nejasná diference funkcí veřejného prostoru
- nevhodné rozvržení funkcí z hlediska plynulého komfortního pohybu občanů ve městě
- nekoncepční prolínání nesouvisejících funkcí (veřejná správa, kultura, zábava, turismus, parkování, relaxace)
- absence relaxačních zón pro obyvatele, plnicích svoji funkci
- absence vzájemného propojení veřejných prostranství pomocí zeleně, koridorů pro pěší atd.
- žádný současný veřejný prostor nemá funkci veřejného parku
- absence hierarchizace veřejného prostoru pomocí prvků a druhové skladby zeleně
- akcentace a rezervy ve využití a utváření podoby funkčních lokálních center
- absence jasně definovaného centrálního městského prostoru, plnicího shromažďovací a orientační funkci ve městě
- mnohdy nedostatečná propojenost významných veřejných prostranství do funkčního celku pro pěší a školní mládež

Podrobněji viz. výkresová část FAK.

/ ANALÝZA – VÝZNAMNÉ FUNKCE VE MĚSTĚ A INTENZITA JEJICH VYUŽITÍ

Zástavba města

Spolu s počátky osídlování se také objevila první zástavba v krajině. Každá stavba má určitý vliv na krajinu, ať pozitivní (s čímž se setkáme minimálně) nebo negativní (častý jev). První stavbou bylo opevněné opidum sloužící k obraně statku a chránící obchodní cestu vedoucí přes brod řeky Sázavy. Tato zástavba neměla na krajinu nijak velký negativní vliv, protože kámen na stavbu byl posbírán především z okolí řeky a dřeva bylo použito minimum. Přímý doklad o zástavbě ovšem není doložen. První mapou, ve které byl Týnec nad Sázavou přesněji zaznamenán jako osada s kostelem, byla mapa Müllerova (císařský vojenský kartograf) z roku 1870.

Prakticky až do 19. století byly stavby pouze na levém břehu řeky. To dokazují i další mapy z oblasti. Jedná se o první, druhé a třetí císařské mapování. První vojenské mapy zaznamenávají vojensky důležité objekty a jsou z roku 1764 - 1767. Polohopis vychází z Müllerovy mapy, takže území nebylo stále geodeticky přesně vymezeno.

Zástavba Týnce, tehdejší Tejnice, se rozrostla o zámek, zvonici a faru. Byl také vybudován první most přes řeku, což značně pomohlo obyvatelům ke snazší komunikaci s druhým břehem, kde do té doby nebyla žádná zástavba. Z toho období je již patrný zásah lidské ruky do krajiny. Byly vykáceny lesy pro zisk zemědělské půdy a také pro dřevo na stavbu obydlí a topení na zimu.

Na druhém vojenském mapování (1819 – 1858) se osada Týnec nijak výrazně nezměnila, pouze na pravém břehu řeky byl postaven čtvercový dvůr, na jehož místě dnes stojí budova městského úřadu. Třetí vojenské mapování bylo nejpresnější.

Při podrobném prozkoumání map každého jistě upoutá zanedbatelná velikost Týnce v porovnání se sousedními osadami. Na levém břehu stál pouze kostel s několika okolními domy, na pravém břehu velký čtvercový dvůr. Osada se rozrůstala pomalu a její význam nebyl nijak velký, proto ani vliv člověka na přírodu se nestal nijak zásadním.

Poslední historickou mapou, ve které je detailně rozpracována daná oblast, je z roku 1839 - 1840. Jedná se o takzvaný Císařský otisk, historický dokument, kde byly zakresleny katastry a nesloužil k dalšímu zaznamenávání změn v dalších letech. Je to důležitý dokument věrně zachycující podobu krajiny té doby. Z mapy je dobře patrné využití půdy a čísla parcel pozemků jsou shodná s dnešními.

Díky průmyslové výrobě, která se ve městě rozmohla, se začal rozrůstat a rozvíjet i Týnec. Pro porovnání zástavby v roce 1840 (císařské mapování) a zástavby v letech 1949, 1963, 2001 a současnosti slouží letecké snímkování.

Podrobněji viz. výkresová část FAK

Porovnání zastavěné plochy v roce 1840 a 2018

Z grafické části FAK je patrné, že v roce 1840 byla zástavba města nepatrná, skládala se z několika domů na levém břehu řeky a statku na pravém břehu (v lokalitě je dnešní městský úřad). Osada Chrást dosahovala v roce 1840 dvojnásobné velikosti než Týnec. Převážnou část území zaujímalá orná půda, rozloha lesů se nijak podstatně nezměnila. Pokud některé lesy zanikly, byly vysazeny na jiném místě. V roce současnosti je zástavba města rovnocenná po obou březích řeky a mnohonásobně se rozrostla. Zanikla pole a louky a na jejich místě vyrostly rodinné, bytové a panelové domy. Podél řeky Ing. Fr. Janeček vybudoval továrny. Metaz zaujímá část pravého břehu Sázavy od mostu po směru toku, Jawa byla postavena na levém břehu toku směrem proti proudu. Prakticky oba břehy jsou poznamenány průmyslovou výrobou a stavbami s ní souvisejícími. V současnosti se zástavba města stále rozšiřuje, a to směrem na Chrást nad Sázavou (území s novými RD) a na Brodce (oblast Kněžiny je zastavěna novými bytovými domy).

Celkové hodnocení

Ráz krajiny se díky zástavbě podstatně změnil. Pole a louky se přeměnily na stavební parcely, průmyslové plochy a veřejná prostranství. Zásah do krajiny stavebními pracemi znamená celkovou změnu reliéfu. Zemědělskou půdu neustále nahrazují stavební parcely, protože její využití vzhledem k současné ekonomické situaci klesá. Podle platného územního plánu a jeho změn se v Týnci nad Sázavou je možné zástavbu stále rozšiřovat a polí bude ubývat. Je nutné dbát na soulad staveb s přírodou, aby nezasahovaly do ekologické stability krajiny (ÚSES). Ekonomická základna města se v posledních necelých sto letech výrazně proměnila. Na počátku 20. století byla ekonomika města spojena se zemědělskou činností a průmysl byl omezen jen na malé firmy zpracovávající produkty místní zemědělské výroby. Ve 30. letech 20. století došlo k zásadnímu obratu zapříčiněnému umístěním pobočky pražského závodu Jawa do Týnce nad Sázavou. V následujících letech se z města stalo silné průmyslové centrum, které se stalo centrem dojížděky z celého dolního Posázaví a jeho atraktivita se projevila i v nárůstu počtu obyvatel.

Nicméně časem docházelo k útlumu činnosti firmy Jawa a stejně tak i společnosti METAZ, která byla založena jako slévárna JAWY, a začalo docházet k proměně a výrazné redukci ekonomické základny města

Hlavní zaměstnavatelé*

V Týnci nad Sázavou se nacházejí tři významné průmyslové areály – Metaz Týnec a. s. (výroba odlitků, slévárna oceli) a JAWA Moto spol. s r.o. (producent kdysi světově proslulých motocyklů. Mezi dalšími významnými ekonomickými subjekty se sídlem ve městě Týnec nad Sázavou lze jmenovat: Bisport Týnec (půjčovna lodí), Lidl (velkoobchod s potravinami a jiným sortimentem) a STASTO Automation Týnec (řídící a regulační technika). Z jejich oboru činnosti je patrné, že se jedná o subjekty zaměřené na průmyslová odvětví. Ostatní ekonomické subjekty jsou zejména drobní obchodníci a živnostníci.

Počet žáků ve školních areálech*

Základní vzdělávání poskytuje ve městě jedna základní škola, a to ve dvou samostatných komplexech, v ul. Komenského, kde probíhá výuka žáků od 1. do 9. ročníku, a v ulici Benešovská, kde jsou vyučováni žáci od 1. do 5. třídy. Do spádového školského obvodu patří město Týnec nad Sázavou (vč. jeho místních částí Podělusy, Pecerady, Brodce, Zbořený Kostelec, Chrást nad Sázavou, Krusičany, Čakovice) a dále obce Chářovice a Bukovany. Celková kapacita základní školy je 650 míst. Ve školním roce 2015/2016 navštěvovalo ZŠ Týnec nad Sázavou 564 dětí (ze 17 obcí), tj. naplněnost školy byla cca 87 %. Od roku 2006 trvale roste zájem o ZŠ Týnec nad Sázavou. V porovnání let 2017 a 2006 činí nárůst počtu žáků 27 V současné době není kapacita základní školy vyhovující, na což reaguje město přístavbou vstupního a spojovacího krčku (spojujícího jižní se severním pavilonem), který obsahuje šatny pro celou školu a zároveň obsahuje nové 3 kmenové a 1 specializovanou učebnu. Do areálu je rovněž navržena nová tělocvična, která navazuje na stávající šatny. Celé řešení je ještě doplněno o nové komunikace a parkoviště. Stavba by měla být dokončena v roce 2018.

Počty obyvatel v konkrétních oblastech*

Počet obyvatel města Týnec nad Sázavou dosáhl 5 686 v roce 2016, což představuje nárůst o téměř 400 obyvatel za poslední čtvrtstoletí. Růst města byl výrazně urychlen továrníkem Ing. Janečkem, který do Brodců (místní části Týnce nad Sázavou) přesunul ve 30. letech 20. století montáž osobních vozů a veškerou výrobu ze slévárny (v Praze), která s ní technologicky nesouvisela. V 60. letech pak rozšířil výrobu ve městě. Vlivem těchto skutečností rostlo město jako celek, nejvíce pak místní část Brodce a Týnec nad Sázavou. I v ostatních místních částech města byl vývoj počtu obyvatel příznivý. Se snižujícím se objemem výroby a s tím souvisejícím snižováním počtu pracovníků v průmyslových firmách Jawa Moto spol. s r.o. (dále jen Jawa) a Metaz Týnec a.s. (dále jen Metaz) klesala atraktivita města a počet obyvatel začal od 90. let klesat (vyjma místní části Týnec nad Sázavou). Patrná změna nastala v 21. století, kdy zejména místní část Brodce populačně narostla. Důvodem je výstavba sídliště Kněžina. Podíl obyvatel místní části Týnec nad Sázavou překročil 50 % již v 60. letech 20. století (tabulka 5). V roce 1991 dosahovala koncentrace v této místní části více než dvě třetiny obyvatel. Výrazněji rostla od roku 1869 i místní část Chrást nad Sázavou. Nicméně mezi roky 1991 a 2011 nejvýrazněji narostla populace místní části Brodce – zvýšení počtu obyvatel bylo téměř čtyřnásobné. Podíl obyvatel této místní části však tvoří pouze necelých 7 %. K roku 2011 mají všechny místní části počet obyvatel, který neohrožuje jejich funkční existenci. Částečně je to dáno využíváním části domovního fondu k rekreačním účelům.

*Zdroj: Strategický plán rozvoje města Týnec nad Sázavou, analytická část, MEPCO, s.r.o., 2018.

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- veřejná parkoviště v centru při Sázavě využívají zaměstnanci Metazu
- areál Metazu limituje ve svém úseku podél řeky možnost širšího využití břehu řeky a propojení obou břehů
- problematická možnost využití stávajícího mostu z Metazu (havarijní stav, soukromé vlastnictví)

- potřeba korigovat zástavbu města vzhledem k ekologické stabilitě krajiny
 - zastavěné plochy nedostatečně kombinovány, prokládány s účelovou zelení, parky a plochami s funkcí občanské vybavenosti (např. dětské hřiště)
 - přirozený rozvoj města ne vždy preferuje přirozený rozvoj a proměnu vnitřní zástavby či zástavbou proluk
 - nekvalitní urbanistické řešení a komunikační návaznost na současné komunikace v nových zastavovaných územích
 - mnohdy neadekvátní orientace či měřítko při stavbě nových RD
 - nepromyšlené naddimeziování komunikací v nové zástavbě (obousměrné), absence organizované dopravy s možností jednosměrného provozu (uššími profily, odstavňá stání v kombinaci se zelení).
 - nastolení procesu možné konverze částí průmyslových areálů Jawa a Metaz
 - absence možnosti využití stávajících parterů budov ve starém Týnci pro obchod a služby pro podporu a oživení života této části města
- Podrobněji viz. výkresová část FAK*

/ ANALÝZA – TURISMUS NA ŘECE SÁZAVĚ A JEHO VZTAH K MĚSTU

Řeka Sázava, protékající krajem Středočeským a Vysočinou, je dlouhá 225 km. Patří také mezi vyhledávané vodácké trasy. Splavný je úsek 208 km, od Žďáru nad Sázavou až po soutok v Davli. Nejatraktivnější a nejfrekventovanější je úsek z Týnce nad Sázavou do Pikovic, kde je nejvíce peřejí, zajímavé jezy a krásná okolní krajina. Sázava se díky svým přítokům stala velkou a významnou řekou, ještě v 19. a na počátku 20. století se používala pro splavování dřeva a pravidelně po ní jezdily vory s náklady. Dnes je řeka využívána především jako turisticky atraktivní místo pro vodáky.

*Město Týnec nad Sázavou a jeho okolí jsou turisticky velmi vyhledávanou lokalitou vlivem krátké vzdálenosti od Prahy, lokalizaci na březích Sázavy a příznivým klimatickým i přírodním podmínkám. Celý územní obvod Týnce nad Sázavou je lokalizován v rekreační oblasti dolního Posázaví. Týnec nad Sázavou nabízí značné množství památek, které se město snaží udržovat a poskytovat pro veřejné akce. Lze jmenovat Městské muzeum Týnec, románský hrad z přelomu 12. a 13. století, dále kostel a v blízkosti města ležící zříceninu hradu Zbořený Kostelec ze 13. století. Celé správní území města je územím s možnými archeologickými nálezy.

Město plní funkci zejména sezónní víkendové rekreace a je v něm silně rozvinuta rekreace jak v chatách, tak v rekreačních chalupách. V létě přibývá i rekreace vodácká, která je podpořena skutečností, že město je nástupním místem vodáckých výletů na řece Sázavě. Přímo ve městě se nachází jedna z nejvýznamnějších půjčoven vodáckého vybavení na Sázavě (Bisport). Dále je město protkáno turisticky značenými trasami, naučnými stezkami a cyklotrasami a stezkami. O turistické atraktivitě města a jeho okolí svědčí počet rekreačních chat/objektů sloužících k rekreaci.

Limitem rozvoje cestovního ruchu je kvalita a kapacita turistické infrastruktury (zařízení volného cestovního ruchu, penzionů, restaurací atd.). Ve městě se nachází jeden hotel, jedna turistická ubytovna, jedna ubytovna, jeden kemp v meandru řeky v lokalitě Náklí (u městského úřadu) a apartmán nad hradem. Nicméně nedostatek ubytovacích zařízení ve městě supluje turistická infrastruktura v jeho blízkém okolí – návštěvníkům je k dispozici značné množství ubytovacích zařízení a kempů, např. v Nespekách, Čerčanech, Netvořicích, Neveklově atd. Ve městě se nachází celkem šest stravovacích zařízení, z toho jedno se nachází mimo místní část Týnec nad Sázavou. Z toho lze usuzovat, že ostatní sídla města slouží spíše obytné funkci a stravovací zařízení by se v těchto sídlech neuvítala. Nicméně i stravovací zařízení v samotném centru Týnce nad Sázavou se potýkají s problémy mimo turistickou sezónu, a tak bývají v tomto období většinou uzavřené nebo mají

omezený provoz. Současně je problémem samotná kvalita stravovacích zařízení, kdy převažují provozovny nižší úrovně.

**Zdroj: Strategický plán rozvoje města Týnec nad Sázavou, analytická část, MEPCO, s.r.o., 2018.*

Identifikované problémy a potenciál ke zlepšení:

- absence atraktivní nabídky služeb (kavárna, cukrárna, jarmark atd.) pro návštěvníky kempu a vodáky
- nemožnost plynulé, kontinuální prostupnosti břehů řeky v úseku města (např. úsek Metaz atd.)
- absence propojení břehů v částech Podělusy – Chrást (lávka)
- lukrativita návštěvy města pouze v sezóně
- nemožnost využití pro bezpečné koupání obyvateli města (vč. dětí)
- nevyužití potenciálu ostrova na levém břehu řeky v blízkosti ul. Pod hradištěm pro turistický ruch a rekreaci místních
- pouze sezónní využívání historického secesního objektu při řece v Brodcích
- možnost využití obou jezů pro koupání jejich propojení okružní pěší stezkou podél břehu řeky

Podrobněji viz. výkresová část FAK

/ POTENCIÁLY MĚSTA TÝNEC NAD SÁZAVOU

Město Týnec má dle názoru zpracovatelů FAK, podpořených výsledkem ankety obyvatel v rámci zpracovávání Strategického plánu, nemálo zajímavých míst s vysokým potenciálem, které stojí zato zachovat nebo rozvíjet. Některé z nich jsou přirozeným důsledkem historicko-kulturního a společenského vývoje a současných kvalit území, resp. jeho zón s ním spojených, další jsou důsledkem morfologie území a utváření obytné krajiny.

Potenciály jsou kapacity, které obsahují souhrn pozitivních schopností a vlastností, jež umožňuje kvalitativní rozvoj a přeměnu toho kterého konkrétního místa. Takové místo – lokalita je pak právě díky nim nezaměnitelná, jedinečná. Zhodnocení potenciálu místa do nové kvality pak má přirozeně primární i sekundární dopad na společenský, kulturní i ekonomický rozvoj sídla. Jinak tomu není ani v případě Týnce.

Pozice města Týnce nad Sázavou v relativní blízkosti pražské metropole a její aglomerace a zároveň již v přírodním prostředí lesů a krajiny kolem řeky Sázavy znamená pro město mnoho výhod, ale též s sebou přináší nemálo problémů. Jistou pozitivní změnu z hlediska dopravy má přinést plánovaný „D3 0303 Přivaděč Týnec nad Sázavou“ formou dvoupruhové komunikace v délce cca 3,24 km zasáhne mimo jiné do katastrálního území Týnec nad Sázavou a Podělusy. Město limituje rovněž pro další rozvoj z hlediska základní infrastruktury omezená kapacita ČOV, která bude muset být ve výhledu modernizována, intenzifikována. Důležitým limitujícím momentem pro rozvoj města je skutečnost, že město nevlastní téměř žádné pozemky, které by mohlo využít pro další rozvoj. Historicky daná skutečnost, ovlivněná průmyslovým rozvojem města a vznikem areálů továren Metaz a Jawa v důsledku ovlivnily i tuto skutečnost. Přesto i za této situace existuje na základě analýzy nemálo témat pro rozvoj města, která je možno ve vzájemném vyvažování důležitosti a provázanosti rozvíjet, diskutovat a pokusit se mezi nimi nalézt důležité styčné body a v důsledku i konsensus za přispění všech i obyvatel, vlastníků nemovitostí (pozemků i budov) vč. těch soukromých. Je nepopiratelnou skutečností, že v minulém století vtiskly do značné míry charakter a předurčily budoucí podobu města a jeho rozvoj podnikatelské aktivity ing. Fr. Janečka. Proto přirozeně i dnes leží jistá část zodpovědnosti za jeho rozvoj na jeho dědicích či subjektech, který části průmyslových areálů či pozemky v Týnci vlastní. Oni spolu s veřejností jsou důležitými partnery města v utváření nejen jeho současné podoby, ale především dalšího rozvoje. Např. změny územního plánu, které by měly m.j. vycházet ze závěrů FAK či jeho nová podoba, vzniklá procesem komunikace se společnou odpovědností a vizí za sídlo může přispět ke kultivaci průmyslových areálů, příp. i k jejich částečné konverzi a většímu zapojení do života města, může formou dobrých regulačních plánů

s důsledným řešením dopravní sítě, parkování v klidu ruku v ruce s řešením zeleně a její implementací do urbánní struktury města přispět k uspokojení poptávky rodin po ekonomicky přijatelnějším bydlení mimo pražskou aglomeraci.

Město si může zachovat svůj charakter a jedinečnost především díky regulacím výstavby, prioritní podpoře rekonstrukcí a přestavb stávajících objektů v intravilánu a širším centru. Důležitou roli by při tom měl sehrát územní plán, závazné a doporučené využití jednotlivých funkčních ploch a osvětla správy města v součinnosti s dalšími orgány státní správy. Tento proces je právě pro to náročný z krátkodobého časového horizontu, ale o to více efektivní z horizontu dlouhodobého. Pokud nebude brána dostatečně v potaz tato skutečnost správou sídla, může s nevratnými důsledky dále pokračovat jen málo řízený stavební rozvoj především občanské výstavby (RD), kdy na nových stavebních parcelách porostou rodinné domy neadekvátního měřítka, sklonu střech, nemluvě o pozici na pozemku a přílišnému individualismu, bez ohleduplnosti k charakteru sídla, k přírodě, tak jak je tomu v alarmující podobě v mnoha případech při komunikaci směr Chrást. Uměřenost a proporcionalita jednotlivých kroků v rozvoji výstavby a infrastruktury, koordinace rozšiřování občanské vybavenosti a veřejných prostranství musí být v souladu s rozvojem obslužné cestní sítě, parkovacích ploch, musí jít koordinovaně a souběžně s péčí o krajinu a zeleň v intavilánu a extravilánu sídla. Jinak je reálné, že město se stane jedním s dalších konformních v blízkosti Prahy, kde potřeba ploch pro občanskou výstavbu bude řešena bez ohledu na její další aspekty, které jí dávají v historické kontinuitě svůj charakter.

Zásadní roli v tomto procesu přirozeně musí sehrát vedení města spolu s občany. Podoba proměny města, kterou jistě ovlivňují výše zmíněné aspekty (dálniční přivaděč, relativní blízkost Prahy, řeka Sázava, relativně dochované historické centrum města s památkami, průmyslové zóny Metaz a Jawa, ČOV, změny či příprava nového územního plánu atd.), může sehrát významnou roli v jeho rozvoji. Právě proto záleží na podobě těchto změn, na jejich promyšlenosti, potřebném veřejném konsensu pro ně. A k tomu si klade ambice - za cíl zásadním, významným způsobem přispět jako strategický „živý“ dokument nejen pro vedení a správu obce současnou i budoucí, pro její obyvatele, právě zpracovaná filosoficko architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou.

Potenciály jsou podrobněji rozvinuty v jednotlivých tématech a budou zapracovány v jednotlivých konkrétních řešeních návrhové části FAK.

/ Nejdůležitější témata rozvoje města

Město Týnec nad Sázavou současnosti prostou obhlídkou i podrobnější analýzou zpracovatelů FAK nabízí víc jak desítku témat, hodných pozornosti a podrobnějšího rozpracování. Témata pro další rozvoj města byla rovněž vyhodnocena z ankety mezi obyvateli, která vznikla v rámci zpracování analytické části Strategického plánu rozvoje města Týnec nad Sázavou do roku 2028 (MEPCO,s.r.o., 2018). Přes jistou pestrost, různorodou škálu názorů a námětů ovšem ve větší shodě mezi obyvateli rezonovala v roce 2018, mnohdy ve shodě s názory zpracovatelů FAK především tato stěžejní témata na řešení, když další, menší, jsou pak jejich logickou a přirozenou součástí.

Jednotlivě a konkrétně:

- **veřejné prostranství města, charakter místa, historické centrum, novodobé centrum, lokální centra**
- **koryto Sázavy a Janovického potoka s krajinnými návaznostmi**
- **kvalita krajiny v okolí města**
- **město a průmysl**
- **množství, způsob a lokace zastavění města**
- **možnost využití stávajících, historických budov a historického prostředí**
- **doprava v klidu, parkování, organizace dopravy, síť chodníků**
- **sportoviště a plochy pro volnočasové aktivity, jejich struktura**
- **kvalita, provoz, náplň a rozvoj majetku města**

/ ARCHITEKTONICKÁ DÍLNA - 1.setkání s veřejností (10.4.2018)

Obsah prezentace

Na základě podrobné prohlídky města, prostudování podkladů (např. různé stupně projektové dokumentace, analytická část strategického plánu města), dvou setkání s pětičlennou pracovní skupinou zadavatele vznikl pracovní materiál analytické části dokumentu FAK, který představil problémové a terénní mapy města, vyhodnotil krajinnou charakteristiku, pozici města v krajině, jeho propojení s krajinou, identifikoval hlavní zelené koridory uvnitř města, analyzoval vzájemné vlivy město - řeka Sázava. Dále byla představena analýza dopravy (doprava v klidu, hlavní komunikace, automobilové, pěší, cyklotrasy a cyklostezky, turistické trasy).

Neméně důležitou byla analýza veřejných prostranství, kdy nejvýznamnějším tématem se stalo téma vytipování míst s potenciálem pro novodobé moderní centrum města.

Nedílnou součástí prezentace – projednání analytické části byla přirozeně analýza významných funkcí ve městě a intenzity jejich využití (bydlení, průmysl, služby, atd.).

Cílem procesu analýzy bylo nejen poukázat, jak se jednotlivé oblasti v rámci města ovlivňují a doplňují, jaká je jejich hierarchie, ale především popsat charakter městských oblastí, a tak nalézt potenciál pro další jejich rozvoj či proměnu.

Postřehy, náměty veřejnosti

Přítomná veřejnost se aktivně zapojila do procesu po prezentování dílčích témat analytické části prostřednictvím moderované debaty ve třech skupinách. Na katastrální mapě města byly postupně přímo občany či po vzájemné diskusi rovněž autory FAK vyznačeny připomínky a náměty, které mnohdy doplňovaly a rozvíjely představené analýzy a nástiny možných cest k řešení. V některých případech se jednalo o zcela nové podněty a připomínky, získané občany na základě jejich osobních zkušeností z života ve městě.

Konkrétní náměty a připomínky:

- rozšíření plochy alejí a vzrostlých stromů, nové propojení ul. Jílovská a Na Hlinkách, které by se mělo stát dopravní alternativou ul. Družstevní s cílem zklidnění zóny, preferované pro budoucí vznik centra Týnce.
- alternativy využití rozvojového území v severní části Týnce za školským areálem pro kombinaci pásu zeleně s integrací funkce sociální péče (domov pro seniory + komunitní funkce území).
- využití části zeleně u ulice Pěší – Jílovská (terénní úvoz) pro vznik pěšího koridoru směrem na rondel (ul. Okružní ideálně s diagonálním průchodem přes toto území).
- návrh, přispívající k částečnému snížení handicapu parkovacích míst v centru při hlavní komunikaci Jílovská / ing. Fr. Janečka umístěním nových parkovacích stání na začátek ul. Sadové v ploše, přiléhající k zelené ploše Sadovky v jejím počátku.
- podnět k doplnění mířil k legalizování i doplnění příčných a podélných komunikací pro pěší v areálu bytových domů při ul. Jílovská. Jako zásadní se jeví i z pohledu veřejnosti redefinice části území z hlediska jeho využití, kdy to cenné území z hlediska veřejné smíšené funkce by mělo být oproti

stávajícímu rozšířeno směrem k trati, aby tak vznikla celistvá logická plocha pro rozšíření i stabilizaci sportovních aktivit města. Veřejnost pozitivně reagovala a hodnotila možnost pěší průchodnosti podél řeky Sázavy, možnost nové lávky u jezu Podělusy – Chrást a pěšího přemostění Janovického potoka v souvislosti s omezeným využíváním tohoto břehu veřejností. Diskuse na základě předložené analýzy proběhla nad dopravním řešením vyústění ul. K Náklí / Fr. Janečka a nad problémy parkování, souvisejícím s provozem v této lokalitě.

- neopomenut zůstal ani vliv průmyslových ploch Metaz a Jawa na město a jisté bariéry, které přinášejí pro lepší prostupnost městem především pro dopravu a pěší. Tato řešení jsou však limitovaná spoluprací a pozitivním přístupem vlastníků těchto areálů, nicméně FAK pokládá za přirozené a nutné zároveň se zabývat i těmito lokalitami. Byl představen a diskutován potenciál řešení prostupnosti těchto území.

Obecně lze konstatovat, že podněty veřejnosti směřovaly ve značné míře k větší integraci kvalitních zelených ploch a vzrostlé zeleně do ploch města. Všeobecný konsensus mezi veřejností, zpracovateli FAK a představiteli města spočíval v prioritě zhodnocování a zkvalitnění již stávajících zastavěných či zelených ploch veřejných prostranství oproti jinak těž v delším horizontu částečně uvažované nové obytné výstavbě na okraji i v centru města.

Co bude dál?

Do 30.dubna 2018 bude dopracována analytická část, integrovány do ní budou některé podnětné poznatky, vzešlé z podnětů veřejnosti či vedení města právě během architektonické dílny – prvního projednání FAK. Následovat bude 4 měsíční práce na vlastní návrhové části FAK města Týnec. Součástí této etapy bude druhé veřejné projednání.

Seznam výkresů FAK města Týnec nad Sázavou		
Č.	Název výkresu	Měřítko
S.1	HISTORICKÉ FOTOGRAFIE	x
S.2	HISTORICKÉ MAPY	x
S.3	MÍRA VYUŽITÍ ÚZEMÍ V ČASE	x
S.4	INTENZITA FUNKCÍ MĚSTA	1 : 6 500
S.5	POZITIVNĚ A NEGATIVNĚ VNÍMANÉ LOKALITY	1 : 4 000
S.6	VÝZNAMNÁ MÍSTA V KRAJINĚ	1 : 4 000
S.7	VEŘEJNÝ PROSTOR	1 : 6 500
S.8	PROSTUPNOST ÚZEMÍ	1 : 6 500
S.9	PROBLÉMOVÉ LOKALITY	1 : 4 000
S.10	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 1	1 : 1 000
S.11	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 1	x
S.12	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 2	1 : 1 000
S.13	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 2	x
S.14	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 3	1 : 1 000
S.15	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 3	x
S.16	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 4	1 : 1 000
S.17	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 4	x
S.18	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 5	1 : 6 000
S.19	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 5	x
S.20	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 6	1 : 2 000
S.21	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 6	x
S.22	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 7	1 : 2 000
S.23	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 7	x
S.24	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 8	1 : 1 000
S.25	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 8	x
S.26	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 9	1 : 2 000
S.27	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 9	x
S.28	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 10	1 : 2 500
S.29	PROBLÉMOVÉ LOKALITY 10	x
S.30	KOMUNIKACE	1 : 6 500
S.31	CYKLODOPRAVA	1 : 6 500
S.32	PARKOVÁNÍ MHD	1 : 6 500
S.33	ZELEŇ ZÁJMOVÉ OBLASTI	1 : 8 500
S.34	ZELEŇ ZÁJMOVÉ OBLASTI	x
S.35	ZELEŇ HODNOCENÍ LOKALIT	1 : 8 500
S.36	ZELEŇ POTENCIÁLY	1 : 6 500

Filosoficko architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou

(FAK) - VIZE ROZVOJE MĚSTA

SRPEN 2018

NÁVRHOVÁ ČÁST

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZDRAVÉ
MĚSTO
TÝNEC

/ OBSAH

Základní priority města	str. 1 – 2
Veřejná prostranství	str. 2 – 3
Doprava	str. 3 – 5
Krajina a vstupy do krajiny	str. 5 – 10
- hodnoty – struktury a problémy současné krajiny	str. 5 – 6
- návrh řešení – cílová kvalita krajiny	str. 6
- návrh řešení a potvrzení stávajících sousedských okruhů a cest v krajině	str. 6 – 7
- zeleň uvnitř města	str. 8 – 9
- návrh opatření pro jednotlivé lokality	str. 10
Návrh budoucího rozvoje města	str. 10 – 13
-1a_ nákupní pěší korzo ulice Pěší s obchodním domem, nákupní zóna	str. 11
-1b_ městské sídliště „rondel“	str. 11
-1c_ nové centrum okolo ulice Družstevní	str. 11
-1d_ obytná ulice Družstevní	str. 11
-02_ budova městského úřadu s přiléhajícím parkovištěm, ulice K Náklí	str. 11
-3a_ lokalita teplárna_ lokalita K Náklí (areál fotbalového hřiště a kempu)	str. 11
-3c_ nové propojení přes Sázavu_ most Pražská – Brodce	str. 12
-04_ lokalita ulice Pražská_ řeka Sázava	str. 12
-05_ břeh řeky Sázavy_ okruh lávka Podělusy	str. 12
-06_ městská zeleň – Sadovka	str. 12
-07_ městská zeleň – Brdce	str. 12
-8a_ městské sídliště „sorela“	str. 12
-8b_ nová zástavba ulice 9. května	str. 12
-09_ areál Jawa.....	str. 12
-10_ areál Metaz a blízké okolí	str. 12 – 13
-11_ nová zástavba Čakovická – v Koutech	str. 13
-12_ historické centrum – okolí kostela, dům U Micků, společenské centrum	str. 13
-13_ lokalita farská cesta_ Brodecká – Benešovská	str. 13
-14_ Chrást- lokalita u kostela – vodoteč	str. 13
Návrh postupného zastavování oblastí uvnitř města	str. 13 – 14
Provazba FAK s Územním a Strategickým plánem	str. 14
Seznam podnětů pro územně plánovací dokumentaci	str. 14
Lokality pro územní studie (ÚS), regulační plány (RP) a další podrobné dokumentace, např. územní studie (US)	str. 15

/ ZÁKLADNÍ PRIORITY MĚSTA

Filosoficko -architektonická koncepce města Týnec nad Sázavou, tedy i její návrhová část, vznikala na základě objektivních analýz a průzkumů, za účasti odborné i občanské veřejnosti.

Základním smyslem realizace FAK je dosažení toho, aby se město Týnec nad Sázavou stalo ekonomicky prosperujícím a dopravně dostupným městem s rozvíjejícím se kulturně společenským a vzdělanostním centrem regionu, městem pečujícím o svoji historii, tradici, vzhled a životní prostředí, městem příjemným pro kvalitní a bohatý život a v neposlední řadě i tím městem, které stojí za to navštívit.

K naplnění této vize by měly směřovat v souladu a v návaznosti na Strategický plán města Týnec nad Sázavou priority, které obsahují konkrétní úkoly a projekty.

- **Program pro dostupnost a mobilitu** – dopravní napojení města, průjezdnost, prostupnost pro pěší, parkování, omezení negativních vlivů dopravy.
- **Program pro kvalitu života** – moderní, přitažlivé a bezpečné město, s pestrou nabídkou kvalitního bydlení, vzdělávání, práci a trávení volného času.
- **Program pro ekonomický rozvoj** – město pro podnikání, vzdělávání a cestovní ruch.
- **Program pro životní prostředí** – město atraktivní a upravené, s kvalitním prostředím a péčí o něj.

Městu se dosud podařilo:

- modernizovat a rozšířit kapacitu zařízení pro vzdělání (ZŠ)
- kodifikovat a realizovat jednotný vizuální styl informačního systému
- kodifikovat zásady úprav veřejného prostranství formou architektonického manuálu
- zlepšit údržbu města – odpadové hospodářství, čištění města a péči o majetek.
- znatelně oživit město – kultura i sport.
- projektově i realizačně připravit revitalizaci autobusového nádraží a budovy Městského úřadu
- částečně obnovit městskou zeleň

Městu Týnec nad Sázavou FAK doporučuje se dlouhodobě zaměřit na tyto priority:

1. Majetek města

Zodpovědný přístup k majetku města je naprostou prioritou. Město bude usilovat o modernizaci a obnovu veškerého potřebného majetku města podle investičního plánu (Plánu obnovy majetku města). Město bude usilovat o získání dotací na obnovu majetku.

Město se bude soustředit nadále na obnovu a využití současného majetku města s cílem energetické a provozní nízkonákladovosti. Prioritní jsou ekonomicky návratné projekty a sanace budov či městské zeleně, komunikací, jejich revitalizace a postupná modernizace zanedbaného majetku.

/ Řešené lokality:

- BUDOVA MÚ S PŘILÉHAJÍCÍM PARKOVIŠTĚM, ULICE K NÁKLÍ,
- LOKALITA K NÁKLÍ (AREÁL FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ A KEMPU)
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „RONDEL“
- NOVÉ PROPOJENÍ PŘES SÁZAVU _ MOST PRAŽSKÁ – BRODCE
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _ OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- MĚSTSKÁ ZELEŇ - SADOVKA
- MĚSTSKÁ ZELEŇ – BRDCE
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „SORELA“
- HISTORICKÉ CENTRUM – OKOLÍ KOSTELA, DŮM U MICKŮ, SPOLEČENSKÉ CENTRUM
- LOKALITA FARSKÁ CESTA _ BRODECKÁ – BENEŠOVSKÁ
- CHRÁST – LOKALITA U KOSTELA – VODOTEČ

2. Doprava a dopravní infrastruktura

Město bude usilovat o zlepšení dopravní infrastruktury. Klíčové bude pokračovat v rekonstrukcích **místních komunikací včetně chodníků** a v budování dalších míst pro parkování. Komfort průjezdu městem, možnost parkování a nutnost propojení všech druhů dopravy považuje

/ Řešené lokality:

- NÁKUPNÍ PĚŠÍ KORZO UL. PĚŠÍ S OBCHODNÍM DOMEM, NÁKUPNÍ ZÓNA
- NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ
- ULICE DRUŽSTEVNÍ / OBYTNÁ ULICE
- BUDOVA MÚ S PŘILÉHAJÍCÍM PARKOVIŠTĚM, ULICE K NÁKLÍ,
- LOKALITA TEPLÁRNA_ LOKALITA K NÁKLÍ (AREÁL FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ A KEMPU)
- NOVÉ PROPOJENÍ PŘES SÁZAVU _ MOST PRAŽSKÁ – BRODCE
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _ OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- AREÁL METAZ A BLÍZKÉ OKLOLÍ
- HISTORICKÉ CENTRUM – OKOLÍ KOSTELA, DŮM U MICKŮ, SPOLEČENSKÉ CENTRUM

3. Podmínky pro sport, kulturu, školství a volnočasové aktivity

Podstatou je vytvářet v Týnci zázemí pro aktivity, které veřejnost zajímá a žádá a podnikatelský sektor to z různých objektivních důvodů nenabízí nebo efektivně nabízet nemůže. V popředí zájmu této priority mimo školství je sport a kultura. Město se zaměří především na řešení svých sportovních zařízení a kulturního zázemí a rozvoj turismu ve městě.,

/ Řešené lokality:

- NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ
- BUDOVA MÚ S PŘILÉHAJÍCÍM PARKOVIŠTĚM, ULICE K NÁKLÍ,
- LOKALITA TEPLÁRNA_ LOKALITA K NÁKLÍ (AREÁL FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ A KEMPU)
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _ OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- MĚSTSKÁ ZELENĚ - SADOVKA
- MĚSTSKÁ ZELENĚ – BRDCE
- CHRÁST – LOKALITA U KOSTELA – VODOTEČ

4. Podmínky pro podnikání, bydlení a životní prostředí

Tato priorita se zaměřuje na multispektrální cíl se zásadním dopadem na život města a jeho rozvoj.

Cílem reprezentace a správy města bude nadále udržení stávajících a vytváření nových podmínek pro podnikání a zajišťování dobrých podmínek pro bydlení a život ve městě a celkové občanské obslužnosti a vybavenosti.

/ Řešené lokality:

- NÁKUPNÍ PĚŠÍ KORZO UL. PĚŠÍ S OBCHODNÍM DOMEM, NÁKUPNÍ ZÓNA
- NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ
- ULICE DRUŽSTEVNÍ / OBYTNÁ ULICE
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „RONDEL“
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „SORELA“
- NOVÁ ZÁSTAVBA UL. 9.KVĚTNA
- NOVÁ ZÁSTAVBA ČAKOVICKÁ / V KOUTECH
- ROZVOJOVÉ ÚZEMÍ ZA TRATÍ _LOKALITA UL. PRAŽSKÁ – ŘEKA SÁZAVA
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- MĚSTSKÁ ZELENĚ - SADOVKA
- MĚSTSKÁ ZELENĚ – BRDCE
- AREÁL METAZ A BLÍZKÉ OKLOLÍ
- HISTORICKÉ CENTRUM – OKOLÍ KOSTELA, DŮM U MICKŮ, SPOLEČENSKÉ CENTRUM
- LOKALITA FARSKÁ CESTA _BRODECKÁ – BENEŠOVSKÁ
- CHRÁST – LOKALITA U KOSTELA – VODOTEČ

5. Lobbování a partnerství města

Tato priorita se zaměřuje na partnerství a záležitosti, které město ovlivňuje nepřímo a nemůže v nich samo rozhodnout. Tedy míněny všechny záležitosti, které jsou mimo kompetenční dosah města, ale na jejichž úspěchu je město přímo angažováno.

Týká se to zejména:

- dopravní infrastruktury a veřejné dopravy zajišťované krajem, státem a privátním sektorem (dálniční přivaděč na D3, průjezd městem, propojení města, jeho jednotlivých přidružených částí pro pěší, cyklisty apod.);
- dostupnosti a zachování služeb státu a nestátních neziskových organizací ve městě (základní školství, sociální služby apod.).
- turismus
- partnerství + investoři (pozemky v soukromém vlastnictví, vhodné pro

bytovou či jinou zástavbu, výrobní areály Metaz a Jawa – možnost jejich postupné konverze).

/ Řešené lokality:

- NOVÉ PROPOJENÍ PŘES SÁZAVU _ MOST PRAŽSKÁ – BRODCE
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- NÁKUPNÍ PĚŠÍ KORZO UL. PĚŠÍ S OBCHODNÍM DOMEM, NÁKUPNÍ ZÓNA
- NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ
- LOKALITA TEPLÁRNA_ LOKALITA K NÁKLÍ (AREÁL FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ A KEMPU)
- ROZVOJOVÉ ÚZEMÍ ZA TRATÍ _LOKALITA UL. PRAŽSKÁ – ŘEKA SÁZAVA
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „SORELA“
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „RONDEL“
- NOVÁ ZÁSTAVBA UL. 9.KVĚTNA
- NOVÁ ZÁSTAVBA ČAKOVICKÁ / V KOUTECH
- AREÁL METAZ A BLÍZKÉ OKLOLÍ
- AREÁL JAWA

/ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Veřejné prostranství sídla, charakter místa, historické jádro, lokální centra
Veřejná prostranství tvoří systémovou kostru fyzické struktury urbánní roviny každého sídla a kvalita této kostry zakládá kvalitu zástavby. Struktura veřejných prostranství je založena na kompozici a hierarchii (prostorové a současně významové). Tam, kde struktura veřejných prostranství schází, postrádá systém, fragmentuje či přechází ve vágní nedefinovaný charakter, ztrácí se základní urbánní kvalita sídla, spočívající v kontinuitě, homogenitě, hierarchii. Skrze veřejný prostor poznáváme kulturní hodnoty sídla, charakter jeho společnosti i jednotlivých lidí.

Veřejná prostranství jsou tváří měst i vesnic. Komunikující, zprostředkující vnitřní život navenek, reprezentující. S určitou nadsázkou lze říci, že jaká jsou veřejná prostranství, takové je město nebo vesnice. Postavení kvality veřejných prostranství do popředí zájmu správy města a obcí je činem, který reprezentuje uvědomění si jejího zásadního významu pro kvalitu sídla a života v něm. Je přihlášením se k roli, která správě města či obce přísluší, tj. k hájení a prosazování veřejného zájmu. Je nezbytným prvním krokem a nastartováním procesu nápravy dlouhodobého stavu. Základem takového procesu je koncepční přístup k rozvoji veřejných prostranství
Město Týnec nad Sázavou disponuje na svém území mnoha veřejnými prostranstvími typu klidový, relaxační prostor, park nebo ulice, nádraží, z nichž některá mají dlouhou tradici a historické kořeny. Prostranství v majetku nebo správě města jsou udržována v relativně dobrém stavu a to nejen z hlediska zeleně, povrchů peších komunikací. V nemálo případech je patrná jejich postupná rehabilitace formou rekonstrukce do nové, vlídnější podoby. Namátkou lze uvést veřejné prostranství v předpolí městského úřadu, prostor před obchodním domem, okolí areálu Základní školy a především pak nedávno upravená plocha s výtvarným objektem na křižovatce k Náklí / Ing. Františka Janečka.

Hierarchizace veřejných prostranství města je do značné míry daná jejich polohou v souvislosti s datací jejich vzniku a historií sídla.

V nejdelším časovém úseku má z tohoto hlediska zřetelný význam veřejný prostor okolo hradu, kostela a dnešního společenského centra (dřívější továrna na kameninu). S postupným rozvojem města díky průmyslové výrobě a její expanzi (Metaz, Jawa), kdy byl postupně stále více zastavován obytnou výstavbou a výstavbou budov občanské vybavenosti (škola, pošta, městský úřad) především pravý břeh řeky, se přirozeným doprovodným jevem této urbanizace stala i další veřejná prostranství, mezi nejvýznamnější zcela jistě patří ulice K Náklí, ul. Pěší, prostor kolem obchodního centra u ul. Družstevní, areál kolem ZŠ, ulice Jílovská atd., předprostor Metazu kolem Lidlu. Tato veřejná prostranství pak doplňují další méně významná, a však pro život města stejně tak důležitá a nezanedbatelná, jakými jsou plochy zeleně v sídelních útvarech sídliště „sorela a „rondel“, okolí obou nádraží, plocha kempu a okolí fotbalového hřiště v meandru řeky Sázavy. Pokud zmíníme i okolní přidružené části Týnce, jakými jsou Podělusy, Brodce nebo Chrást, pak i zde historicky každá tato obec má svůj veřejný prostor „návis“, nejzřetelněji z historického hlediska je tomu tak logicky v Chrástu díky existenci kostela sv. Kateřiny.

Každé veřejné prostranství nabývá na významu, stává se živým prostorem teprve díky komunikacím a koridorům, které je ve struktuře města propojují s dalšími na principu jednotlivých funkcí zástavby v dané lokalitě,

území, které je obklopují. Jsou jimi spojnice, pěší či dopravní komunikace, které je propojují nebo stejně tak budovy, jednotlivé nebo v blokové výstavbě, které je vymezují v daném území. Právě v Týnci, jeho městské urbánní struktury specifického charakteru (město rozloženo na obou březích řeky, kde pravý břeh prožívá rozvoj, zatímco stará historická část Týnce spíše stagnuje), je tento aspekt propojení jednotlivých prostranství důležitý, v této oblasti je dlouhodobě co zlepšovat.

FAK nabízí schéma propojení, doplnění propojek, především pro pěší nebo cyklisty, v lokalitě ul. Družstevní také pro automobily (pobyťová ulice) tak, aby systém byl uživatelsky přívětivý, funkční a efektivní pro obyvatele města i okrajových částí, docházkové vzdálenosti se zkrátily, komunikace vedly mimo dopravně zatížené trasy. Důležitým elementem každého takového řešení, tím spíše v systému propojek bývá městská zeleň. FAK navrhuje její doplnění podél těchto tras formou výsadby jedno nebo oboustranných alejí či lokální výsadby. Podrobněji je toto téma zmíněno v části „Krajina a vstup do krajiny“.

FAK se v segmentu veřejného prostoru města nezabývá pouze stávajícími veřejnými prostranství, v nichž u nejdůležitějších je navržena jejich revitalizace, oživení, doplnění. Děk současnému významu jsou ve výkresové části takto detailněji rozpracovány lokality „ul. Pěší, předprostor před obchodním domem“, „ul. K Náklí – předprostor před budovou Městského úřadu vč. stávajícího parkoviště“. V souvislosti s dalšími tématy (městská sídliště „sorela“ a „rondel“, náměstí a dílčí veřejná prostranství „rondel“, ul. Pěší, zeleň „břeh řeky“ a parky ve městě „přírodní park městský lesík Brdce“ pak je v rámci nich ideově řešen i veřejný prostor a jeho možná proměna.

Nejvýraznějším možným novodobým vstupem do struktury města, jeho pravobřežní části, které FAK nabízí, je proměna, revitalizace lokality kolem ulice Družstevní, kde se jedná o stávající jednopodlažní jednotky s parkovištěm kontextuálně pak je takto do řešení přičleněna i plocha kolem obchodního domu a ul. Pěší. FAK ve své analytické části dospěla k závěru, že právě tato lokalita s ohledem na budoucí rozvoj města, další obytnou zástavbu v severní severozápadní části intravilánu sídla má přirozeně největší potenciál se stát novodobým centrem, kde vznikne reprezentativní veřejné prostranství typu náměstí, shromažďovací otevřený prostor pro oddech, setkávání obyvatel města i jeho návštěvníků. Do značné míry razantní, nikoli však urbanisticky, kontextuálně, měřítkem i funkčním a provozním řešením nelogický a neopodstatněný krok sanace území náhradou přízemních budov vícepodlažními s kombinovanou funkcí, s prostupným, otevřeným parterem může přinést městu zásadní impuls, od kterého se do značné míry odvine jeho rozvoj. Reprezentativní centrum města a veřejný prostor spoluvytváří a iniciuje i struktura náplně budov s dobrou občanskou vybaveností (malé obchody (kavárna, bistro) a provozovny (pekárna, cukrárna), knihovna atd. spolu s kombinovanou bytovou funkcí či ateliery). Bezpodmínečnou, ruku v ruce jdoucí podmínkou s obsahovou a funkční náplní této řešené lokality je i podmínka kvalitní architektury, vhodného měřítka, členění hmot budov, použití materiálu na fasády a jejich barevnosti, ploch veřejných prostranství. Jejich aplikace na jednotlivých prvcích, tvořících veřejné prostranství města je vizitkou města samotného, ukázkou přístupu, odpovědí na to, jak moc ctí své staré, historie a technologickými postupy s ohledem na region prověřené tradice a dokáže je citlivě propojit s novými. Tím se především zachovává samotný genius loci takového sídla.

/ Řešené lokality:

- NÁKUPNÍ PĚŠÍ KORZO UL. PĚŠÍ S OBCHODNÍM DOMEM, NÁKUPNÍ ZÓNA
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „RONDEL“
- NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ
- ULICE DRUŽSTEVNÍ / OBYTNÁ ULICE
- BUDOVA MÚ S PŘILÉHAJÍCÍM PARKOVIŠTĚM, ULICE K NÁKLÍ,
- BŘEH ŘEKY SÁZAVY _OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY
- MĚSTSKÁ ZELENĚ - SADOVKA
- MĚSTSKÁ ZELENĚ – BRDCE
- MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „SORELA“
- HISTORIC. CENTRUM – OKOLÍ KOSTELA, DŮM U MICKŮ, SPOL. CENTRUM
- LOKALITA FARSKÁ CESTA _BRODECKÁ – BENEŠOVSKÁ
- CHRÁST – LOKALITA U KOSTELA – VODOTEČ

/ DOPRAVA

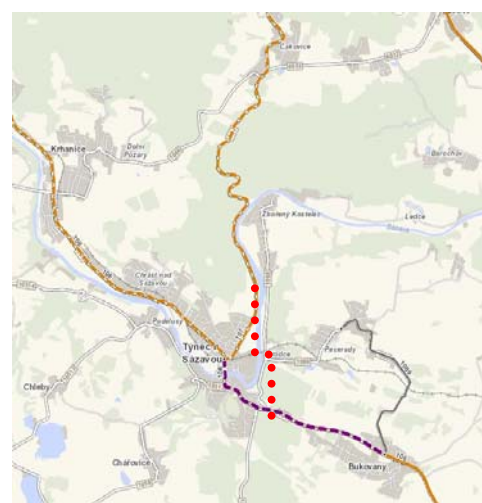
FAK ve své návrhové části představuje návrh konkrétních dopravních úprav, které vyplynou z dopravní analýzy. Zejména se jedná o zklidňování dopravy, úpravy dopravy v klidu - parkování ve městě, definování nových propojení, přípravu na dálniční přivaděč. Tyto jednotlivosti jsou řešeny s ohledem na aktuální potřeby a rozvoj města.

/ Přeložka silnice II/106 a nový most

V rámci veřejného projednání návrhové části zazněl velice inspirativní podnět k vyhledání optimální polohy nového mostu přes řeku Sázavu, který by umožnil odvést alespoň část tranzitní dopravy projíždějící centrem města. Podařilo se nalézt vhodnou polohu. Realizace nového mostu v říčním km 20,0 by umožnila přeložit silnici II. třídy mimo centrální část obce a odvést tak alespoň část tranzitní (zbytné) dopravy především z levobřežní části města tzv. Starého Týnce. Zároveň by zůstal zachován stávající charakter nízkého dopravního zatížení pro místní části Zbořený Kostelec, Peceraď a Brodce

Silnice II/107, která je momentálně vedena do centra průjezdním úsekem po ul. Pražská, by byla nově vedena souběžně s řekou a byla by napojena na nový most, dále by kopírovala silnici III/1068 aby se na východním okraji města napojila na stávající trasu silnice II/106. Stávající průjezdní úsek silnice II/106, který vede po Masarykově mostě, by byl nově přeložen do ul. Pražská a tím napojen na novou trasu II/107.

Vzhledem ke stávajícím intenzitám dopravy, kdy lze trasu Kamenice – Týnec nad. Sázavou – Benešov považovat za dominantní, by realizace nového mostu mohla zásadním způsobem změnit skladbu a intenzitu dopravního proudu v ul. Ing. Fr. Janečka, na Masarykově mostě a v prostoru Starého Týnce. Podrobnější analýzu dopadů na změnu přepravních schémat je nutné prověřit vypracováním dopravního modelu pro širší území a finální návrh polohy nového mostu podpořit vyhledávající studií. Vzhledem k tomu, že se předběžný návrh nové trasy dotýká katastrálních území více obcí, by bylo nutné zanést územní rezervu pro návrh trasy do nadřazeného územně-plánovacího dokumentu, tedy do Zásad územního rozvoje (ZÚR) Středočeského kraje.

silnice II/107, úsek Čakovice – Týnec
2821 voz. /den

silnice II/106, úsek Krhanice - Týnec
2234 voz. /den

silnice II/106, úsek Týnec - Bukovany
6789 voz. /den

nové propojení s mostem přes řeku
•••••

Intenzity automobilové dopravy dle sčítání ŘSD z roku 2016 (podklad web ŘSD)

/ Revitalizace veřejného prostoru sídliště severně od Jílovské

Nejasně definované funkční plochy v některých částech sídliště, živelné parkování na zelených plochách a částečná omezenost prostupnosti územím byla vyřešena návrhem revitalizace uliční sítě. Hlavním rysem je návrh zklidněné zóny na východním okraji v předprostoru obchodního domu „Hruška“ a objektů mezi ul. Družstevní a Na Hlinkách. Nyní je zde navržena úprava komunikací formou vyvýšené plochy ve tvaru „kříže“, který přímo navazuje na chodníky a plochy pro pěší. Rozsahem se jedná o komunikaci spojující ul. Jílovskou a Na Hlinkách a komunikaci mezi „rondelem“ a nově navrženou propojkou (viz popis). Úsek navazující na Jílovskou je pak upraven do podoby obytné zóny s vystřídanými základy pro parkování, vysazenými plochami zeleně a s doplněnými prvky městského mobiliáře do ul. profilu (lavičky, houpačky pro děti, stojany na kola). Nově vytvořený prostor tvoří návaznost mezi ul. Pěší a objekty občanské vybavenosti, které se nacházejí v bezprostředním okolí „kříže“. Tato oblast má tak potenciál stát se novou pobyťovou zónou a díky vhodným stavebním úpravám také kvalitním veřejným prostorem.

V rámci revitalizace sídliště byla navržena úprava všech komunikací a doplnění několika chybějících propojení. Komunikace v této residenční zóně by měly mít charakter obytných ulic a to nikoliv pouze formou osazení příslušné značky, ale komplexními staveními úpravami. Vhodnými úpravami jsou: kombinace povrchových materiálů (asfalt, vícebarevná dlažba), zpomalovací prvky (vjezdové brány, zpomalovací prahy, šikany), pohyb chodců a vozidel v jednom sdíleném prostoru (uliční profil bez

stavebně odděleného chodníku), vytažené plochy zeleně s doplněním o výsadbu (preferenčně vzrostlé zeleně před nízkými keři). Společným rysem obytných ulic je pak omezení živelného parkování. Dle platné legislativy je v obytné zóně přípustné parkování pouze na vyznačených místech, tato by pak měla být vhodně vyznačena např. zhotovením dlážděného krytu z odlišného materiálu od vozovky nebo v odlišné barvě. Komunikační plochy obsluhující jednotlivé řadové domy by měly být ukončeny slepě a doplněny obratištěm, tak aby nebylo nutné při výjezdu na páteřní komunikace sídliště po celou dobu couvat. Příčné vazby mezi jednotlivými domy by pak měly být zachovány pouze pro pěší. V rámci revitalizace uliční sítě sídliště by bylo také vhodné označit stávající i nové komunikace místopisnými názvy. Celá residenční oblast je označována jako Družstevní, což je z hlediska orientace v území této velikosti už poněkud nepřehledné.

/ Vytvoření nového propojení Jílovská – Na Hlinkách

Výše zmíněné úpravy by měly omezit průjezdnou (tedy zbytnou) dopravu mezi „rondelem“ a sídlištěm a mají také zapříčinit poklesy dopravy v ose Příčná – Družstevní – Komenského/Na Hlinkách. Nově by hlavní přepravní funkci mezi ul. Jílovskou a ul. Na Hlinkách s přilehlým areálem školy měla plnit nová komunikace. Jedná se v podstatě o propojení dvou existujících úseků. Komunikace navazující na Jílovskou v ½ úseku mezi ulicemi U Hřiště – Příčná a komunikací podél zadního traktu multifukčního objektu na parc. č. 928/1; 928/2; 928/3. Propojením vznikne nová komunikace, která by měla převzít převážnou část dopravní zátěže z obsluhy bytového sídliště, areálu školy, garáží v ul. Na Hlinkách, ale také lokality Hlinka. Nová komunikace je navržena 6 m široká, s kolmými parkovacími stáními střídanými se zeleným pásem s výsadbou zeleně a s chodníkem po obou stranách.

Příkladová studie páteřní komunikace obytného okrsku s kolmým a podélným parkováním

/ Zklidnění ulice Příčná

Ul. Příčná, která se nachází v ose s ul. Družstevní, je přirozenou spojnici do ul. Sadové. V rámci revitalizace městské ul. sítě by bylo vhodné ji stavebně upravit do podoby obytné ulice, tak aby vznikla alternativní trasa pro pěší do parku a oddychové zóny podél ul. Sadová. Stavební úpravy by opět měly vymezit uliční profil jako sdílenou plochu pro chodce a vozidla. Střídavé umístění parkovacích stání bude mít zpomalovací efekt na pohyb vozidel. Parkovací stání by mohla být vymezena ostrůvky zeleně se vzrostlými stromy.

Příklad stavebních úprav obytné

/ Úprava ul. Na Hlinkách

Ulice Na Hlinkách, která vede od areálu školy severo-západním směrem k části Hlinka a dál do severní části Chrástu nad Sázavou má v současnosti poněkud „různorodý“ charakter. Střídají se zde úseky různé šířky, různé kvality materiálu, chodník je veden jen podél části komunikace, na některých úsecích chybí veřejné osvětlení. Aby ul. Na Hlinkách mohla plnit roli kvalitní místní obslužné komunikace, která by v budoucnu mohla sloužit jako páteřní (sběrná) komunikace i pro rozšiřování výstavby v dané lokalitě, bylo by vhodné dát komunikaci jednotný charakter.

Nově byla ulice navržena v jednotné šířce 5,5 m (základní kategorie MO2cp pro návrhovou rychlost 30 km/h) s přilehlým chodníkem. Vzhledem ke stávající zástavbě a místním poměrům je chodník veden střídavě po obou stranách komunikace. Ulice plynule navazuje na parkovací plochy v prostoru u obchodního domu „Hruška“ (ul. Komenského).

/ Úprava křižovatky Ing. Fr. Janečka – K Náklí

Velice intenzivně vnímaným problémem na dopravní síti v Týnci nad Sázavou je řešení křižovatkového uzlu ulic Ing. Fr. Janečka – K Náklí, který slouží jak pro napojení průmyslového areálu (Metaz Týnec a.s.) a supermarketu (Lidl), ale také sportovního centra (Bisport), kempu a městského úřadu. Zároveň tvoří toto místo před vjezdem na Masarykův most jakési hrdlo, kterým projede každé vozidlo, které potřebuje v tomto území překonat řeku Sázavu. Z hlediska prostupnosti území pro pěší se nejedná o příliš příjemné místo. Bylo prověřeno několik variant s umístěním mini-okružní křižovatky, ale vzhledem ke stísněným podmínkám se nepodařilo najít její optimální geometrii. Problémem bylo zajištění bezpečnosti provozu při umožnění průjezdu zásobovacích vozidel supermarketu a přilehlého průmyslového areálu (tedy těžké nákladní dopravy).

Dle dostupných informací by mělo v dohledné době dojít k rozšiřování nebo přebudování stávajícího supermarketu, v takovém případě bude zajisté nutné rozšiřovat parkovací plochy a upravit adekvátním způsobem dopravní napojení areálu. Bylo by nanejvýš žádoucí, aby město v rámci projektové přípravy vstoupilo aktivně do procesu přípravy a přimělo investora k řešení přilehlého křižovatkového uzlu např. s využitím části stávajícího parkoviště.

V návrhové části, kde jsme vycházeli ze stávajícího stavu, jsme nakonec přistoupili k návrhu zvýšené křižovatkové plochy navazující na okolní chodníky. Plocha by měla být vymezena dopravními sloupky. Realizace navrženého řešení zvýšené křižovatkové plochy by měla korespondovat s aktuálním vývojem trasování hlavních tahů na průjezdu městem Týnec nad Sázavou. Vzhledem k tomu, že se momentálně jedná o průtah silnice II. třídy, by měla být zvýšená plocha realizována s asfaltovým krytem, tak aby povrch nevyvolával dojem, že se jedná o sdílenou plochu pro pohyb chodců a vozidel. V případě realizace nového mostu a přeložek silnic II. tříd, by náběhové rampy na vyvýšenou plochu mohly být strmější, neboť je reálné předpokládat, že převážná část těžké nákladní dopravy bude používat novou trasu a zpomalovací prvky lze tak navrhovat s parametry pro osobní vozidla. Úprava křižovatky a navazující stavební úpravy by pak měly evokovat spíše průjezd sídelním centrem než jasně vymezovat průjezdný úsek silnice a mohl by být zhotoven např. s dlážděným krytem.

Příklad zvýšené křižovatkové plochy s krytem z barevné betonové dlažby

/ Úprava ul. Benešovská v prostoru před kostelem

Na levém břehu Sázavy v tzv. Starém Týnci bylo v prostoru mezi hradem Týnec a kostelem sv. Šimona a Juda navrženo dotvoření a jasné vymezení uličního profilu kolem ul. Benešovská. Navazující plochy by měly být jasně odděleny od průtahu silnice II. třídy, kryt by měl být zhotoven ze sjednocených materiálů (ideálně kamenné dlažby), tak aby byla

zvýrazněna příčná vazba mezi oběma dominantami. Měla by být kultivována přilehlá zeleň (odstranění keřů, výsadba vzrostlé zeleně apod.). Vhodným doplňkem by pak bylo osazení kvalitního městského mobiliáře (informační panely, směrové rozcestníky, lampy, sjednocené zábradlí apod.).

Příklad řešení průtahu silnice II. třídy historickým centrem města (Vranov nad Dyjí)

Realizace vhodných stavebních úprav, případně také zpomalovacích prvků by měla také korespondovat s aktuálním vývojem trasování hlavních tahů na průjezdu městem Týnec nad Sázavou. Pokud by se např. podařilo realizovat nový most a přeložky silnic II. tříd, pak by forma zpomalovacích prvků mohla nabýt podoby širšího souvislého pobytového prostoru pouze s vyznačením koridoru pro umožněním průjezdu osobní dopravy.

/ Nové propojení Chrást - Brdce - Chrástecká

Jednou z bariér prostupnosti území je chybějící rychlé/krátké propojení severovýchodního okraje Chrástu nad Sázavou s Jílovskou ulicí. Je navržena nová propojka přes západní okraj lokality Brdce (háječek) zaústěná do stávající ul. Chrástecké. Šířka ulice je navržena 5,5 m, bez chodníku. V uličním profilu by bylo žádoucí zvolit stavební úpravy vhodné pro obytné ulice.

Příklad stavebních úprav obytné ulice

/ Úprava prostoru kolem městského úřadu

V rámci navrhovaného rozvoje lokality vymezené ohybem řeky Sázavy, areálem kempu a sportoviště, železniční tratí a areálem městského úřadu by bylo vhodné přeřezit navazující dopravní plochy. FAK pracuje s návrhem využití lokality pro rozšíření sportovního areálu a doplněním ploch s funkcí relaxačních zón.

Hlavním dopravním napojením rozšířeného areálu budou i nadále ul. U Trati a K Náklí, které jsou vzhledem ke stísněným podmínkám stávající zástavby ponechány v podstatě beze změn. Prostor za severní fasádou městského úřadu, který by v budoucnu měl být hlavním vjezdem do rozvojové zóny, byl v návrhu upraven tak aby byl jasně definován uliční profil a odděleny parkovací stání. Byl vytvořen návrh jednosměrek, který je však do jisté míry závislý na aktuálním stavu funkční náplně daného území a bylo by vhodné ho realizovat po stabilizaci budoucího vývoje lokality.

V architektonické části návrhu byl zpracován ideový návrh na vytvoření vizuální osy městský úřad – hrad Týnec, které rozděluje stávající parkovací

plochu na dvě části. Rozdělení je realizováno doplněním ostrůvků zeleně a částečným přeorganizováním parkovacích stání. Kapacita parkoviště poklesne jen v řádu jednotek stání. Prostorová definice prostranství před městským úřadem je pak dotvořena návrhem nových bytových domů, za kterými je umístěno nové parkoviště sloužící pro potřeby stávajícího sportovního areálu. Nová komunikace, která napojuje parkoviště, pak slouží jako alternativní dopravní napojení oblasti např. v době konání společenských akcí a uzavření parkoviště „před úřadem“. Stávající chodník před jižní fasádou objektu městského úřadu pak pokračuje prolukou/průchodem mezi nově navrhovanými domy, tak aby nová hmota staveb netvořila bariéru pro pohyb pěších a cyklistů.

/ Řešená témata:

- přeložka silnice II/106 a nový most
- vytvoření nového propojení Jílovská – Na Hlinkách
- zklidnění ulice Příčná
- úprava ul. Na Hlinkách
- úprava křižovatky Ing. Fr. Janečka – K Náklí
- úprava ul. Benešovská v prostoru před kostelem
- nové propojení Chrást - Brdce - Chrástecká
- úprava prostoru kolem městského úřadu

/ KRAJINA A VSTUPY DO KRAJINY

FAK v návrhové části představuje návrh úprav a potvrzení dílčích vstupů do města a do krajiny. Součástí je návrh nových a potvrzení stávajících sousedských okruhů a cest v krajině a mapa propojek s okolními obcemi.

1. HODNOTY, STRUKTURY A PROBLÉMY SOUČASNÉ KRAJINY

Město Týnec nad Sázavou je významným kulturním, historickým a společenským střediskem oblasti. Proto má jeho fungování také velký vliv na stav přírody a krajiny v jeho okolí. Součástí města jsou i vesnice Brodce, Čakovice, Chrást nad Sázavou, Krusičany, Pecerady, Podělusy a Zbořený Kostelec. Samotné město leží na řece Sázavě, částečně v údolí mezi lesnatými vrchy. Společně s řekou, nabízí lesy v okolí příjemné prostředí pro rekreaci. Toto prostředí však musí být vhodně koncepčně využito. Místy velmi svažitý terén tvoří přirozené bariéry pro prostupnost území. Mohou se zde uplatnit typické výsadby svažitých terénů anebo vytvořit terasy, vyhlídková místa apod.

Řeka Sázava je nejen důležitou životadárnou tepnou oblasti, ale také evropsky významnou lokalitou soustavy NATURA 2000 a regionálním biokoridorem v rámci územního systému ekologické stability krajiny (dále jen ÚSES). Řeka v místním regionu protéká často v hluboce zaříznutém údolí mezi strmými svahy kopců a plošin, jež tvoří převážně granodiority střežského plutonu. V samotném údolí tvoří geologické podloží třetihorní a čtvrtohorní nivní sedimenty (šterky, písky a jíly). Převládajícím typem půd v samotném údolí je glejová fluvizem – půdy zamokřené bohaté na živiny. Svahy jsou většinou pokryty smíšenými nebo jehličnatými hospodářskými lesy. Méně svažité pozemky nad údolím pokrývá převážně orná půda. Jednotlivé obce a lidská sídla jsou buď vázána na údolí řeky a její přítoky anebo naopak na návrší plochých kopců nad údolím (hlavně okolní obce). Řeka a její přítoky vytváří charakteristickou říční krajinu, která dle specifického geologického podloží vytváří zajímavé geomorfologické tvary povrchu a charakteristický krajinný ráz celé oblasti. Řeka je také určitým způsobem limitujícím faktorem pro aktivity v území. Tvoří koridor důležitý pro migraci zvířat a dalších organismů a v minulosti důležitý i pro migraci lidí a tvorbu lidských sídel. Zároveň však řeka působí také jako bariéra při pohybu napříč údolím a její vylití z břehů v době zvýšených průtoků a záplav představuje velká rizika a jasné limity pro způsob využití ploch v záplavovém území (viz. mapa č. 1 – KRAJINA, širší vztahy a mapa č. 2 – KRAJINA, řeka Sázava). Dolní úsek toku řeky Sázavy byl vyhlášen jako evropsky významná lokalita „Dolní Sázava“ především z důvodu ochrany typických říčních biotopů a vzácných druhů živočichů ryby hořavky duhové (*Rhodeus sericeus amarus*) a mlže velevrba tupého (*Unio crassus*). Břehové porosty jsou tvořeny z velké části vegetací vrbových křovin hlinitých a písčitých náplavů, které se ve často střídají s říčními rákosinami nebo údolními jasanovo-olšovými luhy s olší lepkavou (*Alnus glutinosa*) a jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*). Z křovin zde dominuje vrba křehká (*Salix fragilis*), z bylin chrastice rákosovitá (*Phalaris arundinacea*) a invazní netýkavka žlaznatá (*Impatiens glandulifera*). Vlivem eutrofizace a ruderalizace v některých místech dominují ruderní druhy, např. svízel přítula (*Galium aparine*) a kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*). V samotném toku je pravidelně zaznamenáván výskyt přirozených zástupců

ichtyocenózy parmového i cejnového pásma povodí Labe a také významné populace vodních mlžů. V zájmovém území byl zaznamenán také poměrně četný výskyt chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Kromě již zmíněných dvou druhů (hořavka a velevrub) jsou to v blízkosti řeky hlavně vydra říční (*Lutra lutra*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*). V okolí malých vodních nádrží a tůní u přítoků řeky se často nachází různé druhy obojživelníků, pro něž je důležitá kombinace biotopů vodních a suchozemských (vodní plocha s malou rybí obsádkou a smíšené nebo listnaté lesy v blízkém okolí). Ve městech a v sušších lesích se často vyskytují netopýři a ptáci mnoha různých druhů. Podrobná data o výskytu konkrétních druhů jsou k dispozici v nálezové databázi ochrany přírody AOPK ČR. Celá údolní niva řeky Sázavy i jejích přítoků je tedy velmi důležitou krajinnou strukturou a plní v území nenahraditelnou funkci.

Mezi další hodnotné krajinné struktury v území patří lesy s přírodě blízkou druhovou a věkovou strukturou (obvykle vázané na hůře přístupná místa a plochy) a menší prvky volné krajiny, mezi něž patří:

- aleje a stromořadí
- remízky a skupiny stromů a porosty křovin
- meze a ladem ležící pozemky
- dělicí pásy mezi zemědělskými kulturami (trvalý travní porost, úhor, křoviny, skupiny stromů)
- travnaté pásy
- mokřady a prameniště s typickou vegetací (bylinnou i dřevinnou)
- extenzivní ovocné sady

Tyto prvky pomáhají zmírnit dopady intenzivního způsobu hospodaření a využívání krajiny člověkem, nebo případně i eliminovat a zastavit nebo zvrátit některé negativní jevy současného antropogenního zatížení krajiny (úbytek biodiverzity, zhoršení vodního režimu – bleskové povodně a sucha, eroze půdy, degradace orné půdy, znečištění vodních toků, snížení hladiny podzemních vod, šíření a přemnožení patogenů, kalamitní situace v lesích atd.).

Na území pod městem Týnec nad Sázavou se nachází dvě lesní přírodní rezervace (Grybla a Čížov) a jedna přírodní památka (Týnecká rotunda). V severozápadní části zasahuje do zájmového území Přírodní park Hornopožárský les, lesnaté území s fragmenty přírodě blízkých lesních porostů a zajímavými tvary zvětrávání žul.

Velmi hodnotné pro zdravé fungování krajiny jako celku a pro trvale udržitelný rozvoj v území jsou důležité také plochy zeleně uvnitř sídel a jejich propojení s volnou krajinou, resp. jejich napojení na prvky rozptýlené zeleně a hodnotné krajinné struktury v krajině (lesy, údolní nivy, aleje atd.). Pro všechny jmenované prvky a struktury platí, že není podstatná pouze kvantita, tedy jejich množství nebo plošné zastoupení, ale také jejich kvalita, to znamená druhové složení, způsob a intenzita ovlivnění člověkem, druh intenzita cílené péče o tyto prvky atd.

V současné době bohužel i krajina kolem Sázavy a tedy i v zájmovém území vykazuje několik negativních jevů typických pro současný stav kulturní krajiny ČR – snižování biodiverzity a zhoršování ekologické stability krajiny, úbytek hmyzu, obojživelníků, plazů a ptáků a dříve běžných druhů rostlin, úbytek starých stromů, degradace půdy jak z hlediska její kvantity, tak i z hlediska její kvality, struktury a schopnosti zadržovat životadárnou vodu. Úpravy, narovnání a zahloubení vodních toků provedené ve 20. století – v zemědělské krajině i v lesích, odvodnění zamokřených pozemků melioracemi, rozorání mezí, zcelení pozemků, likvidace rozptýlené zeleně, zaměření lesního hospodářství především na výnos dřevní hmoty a finanční zisk, budování zpevněných povrchů cest v krajině i uvnitř zastavěných území obcí, zábor orné půdy ve prospěch budování staveb a zpevněných ploch a také zhutňování lesní a zemědělské půdy užíváním těžké mechanizace, to vše vedlo a dále vede ke zhoršování stavu naší krajiny a postupné degradaci bohaté a živé krajiny jako celku a k její pozvolné přeměně k neúživné krajině podobné antropogenní poušti s ostrůvky zachovalých a hodnotných, příp. i chráněných ploch. Tyto plochy biologicky hodnotné však jako izolované ostrůvky nemohou přežít tlak okolního prostředí a dochází postupně i k jejich degradaci a v chráněných územích postupně mizí i původní důvod vyhlášení jejich ochrany. Časté jsou velmi velké polní bloky orné půdy, na nichž se často pěstují nevhodné plodiny anebo se obhospodařují nevhodným způsobem. Orné bloky jsou rozdělené pouze několika silnicemi a cestami, jež tvoří síť dopravní infrastruktury. Lesy jsou často tvořeny monokulturními jehličnatými porosty bez velkého potenciálu pro biodiverzitu i ekologickou stabilitu a snadno mohou utrpět velké ztráty způsobené rozšířením patogenů, silným větrem, nebo jinými kalamitními situacemi. Velká část malých vodních toků v území se zemědělskými pozemky byla v minulosti

zregulována, zahloubena a jejich doprovodná vegetace je omezena na velmi úzký pruh podél toku. Jejich údolní niva de facto téměř neexistuje. A ostatních prvků mimolesní zeleně zmíněných výše je v intenzivně zemědělsky využívané krajině velmi. Taková krajina mnohem hůře odolává i nastávajícím klimatickým změnám.

2. NÁVRH ŘEŠENÍ - CÍLOVÁ KVALITA KRAJINY

Cílem filosoficko architektonické studie je mimo jiné také definovat výše uvedené negativní jevy v území a stanovit a navrhnout taková opatření, která by měla tento negativní trend zvrátit, resp. popsat významné kladné hodnoty a struktury v krajině a navrhnout jejich ochranu, posílení a doplnění. Je třeba uvažovat také v dlouhodobé perspektivě a nastavit a dodržovat taková opatření a pravidla, která nejen pomohou zachovat hodnotné jevy a struktury místní krajiny pro příští generace, ale která pomohou její stav zlepšit. Podobné cíle definuje i Evropská úmluva o krajině, již je ČR signatářem a v jejímž 1. článku se píše:

- **“cílová charakteristika krajiny” znamená přání a požadavky obyvatel týkající se charakteristických rysů krajiny, v níž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány;**
- **“ochrana krajiny” znamená činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických rysů krajiny, odůvodněné její dědičnou hodnotou, vyplývající z její přírodní konfigurace a/nebo z lidské činnosti;**
- **“správa krajiny” znamená činnost, která má, z hlediska udržitelného rozvoje, zajistit pravidelné udržování krajiny s cílem řízení a harmonizace změn, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;**
- **“plánování krajiny” znamená činnosti s výhledem do budoucna, které mají za cíl zvýšení hodnoty, obnovu nebo vytvoření krajiny.**

Je tedy potřeba začít v krajině hospodařit trvale udržitelným způsobem a vzít v úvahu nejen krátkodobý hospodářský užitek, ale také ekologické a fyzikální procesy ovlivňující kvalitu půdy, vody, ekosystémů a krajiny jako celku. Zároveň je potřeba chránit a obnovit nebo posilovat hodnotné krajinné struktury a prvky, které zajišťují ekologickou stabilitu, zdravý koloběh látek, zadržování vody v území, posílení biodiverzity, lepší prostupnost pro člověka i jiné organismy a úživnost krajiny v krátkodobé i dlouhodobé perspektivě. To má totiž zásadní vliv na kvalitu celého životního prostředí a udržitelnost jeho dobrého stavu pro přírodu i pro lidi. Jedním z nástrojů územního plánování k ochraně krajiny a jejích struktur je koncepce využití krajiny jako součást územního plánu a také vymezený územní systém ekologické stability – ÚSES. Územím Týnce nad Sázavou prochází významné regionální biokoridory a část nadregionálního biokoridoru a jsou zde i významná regionální biocentra a 3 zvláště chráněná území – 1 přírodní památka a 2 přírodní rezervace (viz Mapa č. 1 KRAJINA, širší vztahy). Zároveň je evidentní, že pouze ÚSES, jenž je často navržen ve svých minimálních parametrech, a vymezení zvláště chráněných území nezaručí dostatečně všechny funkce k trvale udržitelnému kvalitnímu fungování a stabilitě všech potřebných systémů a toků látek v krajině. Je proto potřeba jej doplnit i o další prvky a opatření, především opatřeními na ochranu půdy proti erozi, dosadbou stromořadí, alejí a remízků, obnovením mezí na svažitých pozemcích, ochranou prameniště, vymezením a ochranou údolních niv, revitalizací vodních toků, výstavbou tůní a malých vodních nádrží a vymezením rozlivových ploch pro vysoké průtoky, založit místa pro zadržení vody v krajině a pro pomalý však vody v krajině. V souběhu s tím je možné také rozšířit a doplnit síť cest pro pěší a cyklisty, které budou vhodným doplněním „biologických opatření“ a zlepší prostupnost krajiny a tím i zvýší zájem lidí o pobyt v krajině a o krajinu jako takovou. Současné sousedské okruhy a systém polních cest a cyklostezek se tím rozšíří a zahustí a nabídne lidem mnohem větší a pohodlnější možnosti pobytu ve volné krajině. Návrh propojení jednotlivých obcí a rozšíření sousedských okruhů a pěších cest a cyklostezek ukazují také mapy grafické části. K jejich podrobnému vymezení je potřeba zpracovat samostatnou projektovou dokumentaci v dalším stupni.

Některá konkrétní opatření sloužící k dosažení trvalé udržitelnosti kvalitní krajiny i jejích částí pro přírodu i pro lidi zahrnují následující činnosti a opatření:

- vymezení a ochranu údolní nivy všech vodních toků, obnova a ochrana přirozených koryt vodních toků, ochrana a budování tůní a slepých ramen, vše s příp. doprovodnou cestou pro pěší nebo cyklisty, příp. instalace naučné stezky, informačních tabulí a jednoduchého mobiliáře a herních prvků přírodního charakteru

- analýza stávajícího stavu jezů a staveb v tělese řeky a případné návrhy na zlepšení průchodnosti jezů, mostů a propustků pro vodní a jiné živočichy, rybí přechody atd.
 - na trvalých travních porostech
- 1) vyloučení hnojení a orby v nivě vodních toků a v územích prameništ a mokřadů
 - 2) omezení dozevu nepůvodních druhů rostlin
 - 3) částečně mozaikovitě kosení porostů – ponechání části lučních porostů nepokosených po delší část roku, případně i přes zimu na další sezónu
 - 4) kosení luk s odvozem pokoseného materiálu, ne mulčování pokosené hmoty
- v zemědělské krajině
- 1) Ochrana všech stávajících struktur a hodnot – solitérní stromy, remízky, skupiny stromů a keřů, porosty křovin, meze, stromořadí, doprovodná vegetace vodních toků a polních cest
 - 2) Doplnění nových krajinných interakčních prvků
 - 1.1. Remízky z původních druhů dřevin
 - 1.2. Meze s vysokou dřevinnou vegetací a travnaté pásy rozdělující velké polní bloky
 - 1.3. Doprovodná vegetace komunikací, stromořadí a liniové výsadby stromů autochtonních druhů
 - 1.4. Doprovodná vegetace vodních toků

Realizaci navrhovaných opatření by se významnou měrou měla snížit následující rizika:

- riziko eroze a degradace zemědělské půdy
- riziko ztráty biodiverzity
- riziko sucha a nedostatku povrchové i podzemní vody
- riziko bleskových povodní při silných deštích
- riziko „opuštěné krajiny“ bez lidí, kteří budou jen ve městech a budou vnímat krajinu mimo sídlo jako něco cizího a neznámého

3. NÁVRH NOVÝCH A POTVRZENÍ STÁVAJÍCÍCH SOUSEDSKÝCH OKRUHŮ A CEST V KRAJINĚ

Prostupnost krajiny pro člověka je také velmi důležitým aspektem pro trvale udržitelný život v kulturní krajině. Po staletí se vytvářely trasy cest a stávající pěšiny a komunikace často kopírují historické stezky a důležité komunikační trasy. Pro kontakt člověka s krajinou a přírodou jsou důležité také i krátké cesty a okruhy vhodné pro pěší chůzi nebo cyklostezku vedoucí od jednoho určitého objektu zájmu (bydlení, škola, služby, rekreace, kostel, vyhlídka, ...) k druhému, případně dotýkající se více takových objektů a umožňující svobodný pohyb člověka v kulturní a zemědělské krajině. Mezi tyto důležité cesty patří komunikace spojující jednotlivé obce nebo části obcí mezi sebou. Navrhované cesty mohou mít charakter nezpevněných polních cest, zpevněné cyklostezky, cesty s nezpevněným povrchem nebo i pouze udržované travnaté cesty nebo pěšiny doprovodným stromořadím nebo vedoucí podél řeky nebo potoka v jejich přirozených porostech pobřežní vegetace bez velkého negativního zásahu do konkrétní lokality.

Ve volné krajině by měly ke stávajícím biokoridorům a interakčním prvkům přibýt také nové převážně liniové prvky, které budou plnit několik funkcí najednou:

- zachování a zvýšení biodiverzity
- zlepšení ekologické stability krajiny
- ochrana půdy proti větrné a vodní erozi
- zabránění odnosu živin z vrchní vrstvy půdy
- čištění povrchové vody a půdy od reziduí pesticidů, herbicidů a dalších škodlivých látek
- zvýšení schopnosti krajiny zadržet vodu
- zlepšení vodního režimu v krajině a přispění k dobrému fungování malého vodního cyklu
- zlepšení mikroklimatických podmínek v území
- zvýšení schopnosti krajiny adaptovat se na klimatické změny
- přispění k heterogenitě a diverzitě krajiny
- snížení možnosti šíření patogenů a nežádoucích organismů
- zvýšení úživnosti krajiny pro lidi i pro ostatní organismy - v dlouhodobém horizontu i zvýšení produkce zemědělských plodin na navazujících plochách orné půdy
- zlepšení prostupnosti krajiny pro lidi i jiné organismy

Může se jednat o zatravněné nebo ladem ležící pásy s extenzivně udržovanými travními porosty, protierozní průlehy a meze se stromy

a keři, dále to mohou být skupiny a pásy křovin a stromů, stromořadí, aleje a také remízky a pásy hustě osázené autochtonními dřevinami. Podél každé takové zelené linie může potenciálně vést cesta (převážně pro pěší) a mohou zde být umístěny vhodné prvky mobiliáře a vybavení přírodního charakteru. Konkrétní opatření může být i technické povahy (nový polder, mez nebo průleh), ale vždy s cílem posílit ekologickou stabilitu krajiny, biodiverzitu a prostupnost krajiny a nenarušit krajinný ráz.

Příklady vhodných navrhovaných opatření jsou na následujících obrázcích:

Obr. č. 1: Aleje, stromořadí a zatravněné pásy uprostřed polí orné půdy, hustá výsadba pásů stromů a keřů mezi poli orné půdy, remízek a průleh s mezí a se stromy a keři, protierozní terasy (zdroj: UHROVÁ J., ŠTĚPÁNKOVÁ P., ZÁRUBOVÁ K., 2016: Komplexní systém návrhů přírodních opatření na ochranu před dopady eroze a povodní z přívalových srážek, VTEI, 2016, 4).

Možné vedení konkrétních tras navrhovaných cest i zelených linií v krajině v zájmovém území ukazují výkresy v grafické příloze návrhové části. Přesné vymezení nových cest i interakčních prvků musí být předmětem zpracování dalšího stupně projektové dokumentace.

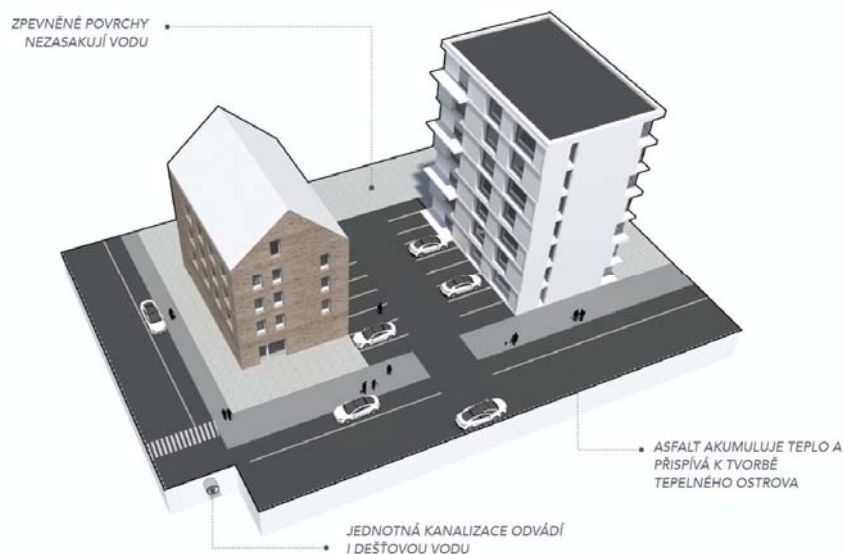
4. ZELEŇ UVNITŘ MĚSTA

V oblasti veřejné zeleně jsou v návrhové části pro Týnec nad Sázavou nosná tři témata:

1. Hospodaření s dešťovou vodou (dále také HDV)
2. Zelené koridory a propojení zelených ploch, vstupy do krajiny
3. Kvalitativní zlepšení jednotlivých zelených ploch.

ad1) HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVOU VODOU

Horké a suché léto r. 2018, jež navázalo na suchá období let 2015 a 2016, ukázalo, že je skutečně nutné bezodkladně začít komplexně a efektivně řešit způsob nakládání se srážkovými vodami a to jak ve volné krajině, tak také v prostředí našich měst a obcí. Dešťová voda odváděná ze střech budov a ze zpevněných povrchů co nejrychleji pomocí kanalizace do řek a následně do moře může na dolních tocích způsobovat povodně a zároveň dochází k tomu, že města a krajina kolem nich neustále více a více vysychá, tím se otepluje a vysychá ještě více a rychleji, ubývá i spodní vody a přirozený koloběh vody v malém cyklu je přerušen. Z měst se tak stávají horké a suché tepelné ostrovy, ve kterých je méně příjemné žít. Zároveň se vláhový deficit projevuje i v okolní krajině a snižuje se výnos zemědělských plodin, usychají i stromy v lesích, ubývá vody v potocích a řekách. Při vydatnějších dešťových srážkách ve formě přívalových dešťů, ke kterým také dochází stále častěji, naopak dešťová kanalizace většinou kapacitně nedostačuje a nestihne odvést přebytečnou dešťovou vodu z města dostatečně efektivně a tak dochází paradoxně i k častějším bleskovým povodním a zátopám jednotlivých domů, ulic, čtvrtí a částí měst a obcí. Všechny tyto negativní jevy dokáže zmírnit a někdy i úplně eliminovat efektivní hospodaření s dešťovou vodou (HDV) v souladu s principy „zelené infrastruktury“, resp. „zeleno-modré infrastruktury“. Jedná se o multifunkční plánování a tvorbu využití veřejných prostranství a zelených ploch s důrazem na podporu ekosystémových služeb živých částí daného prostředí, neboli podporu a využití přírodních procesů k řešení problémů konkrétní lokality. Je např. dokázáno, že stromy fungují jako velmi efektivní „klimatizační jednotky“ a významným způsobem přispívají k ochlazení vzduchu v horkých obdobích a celkově zlepšují mikroklima. Proto je důležité i ve městě sázet a nechat růst co největší množství stromů. A stromy dále působí jako architektonicky estetický prvek i jako útočiště pro ptáky a jiné organizmy atd. Jako další vhodný příklad může být ilustrována právě možnost retence dešťové vody a její pomalé zasakování ve formě retenční dešťové nádrže uprostřed sídliště nebo zasakovací rýhy podél chodníku a rušné ulice. Taková opatření totiž řeší nejen problémy s dešťovou vodou, ale zároveň také přispívají k zachování biodiverzity a významným způsobem přispívají ke zvýšení estetiky hodnoty celého prostoru, pomáhají zlepšovat mikroklima dané lokality a celkově přispívají ke zvýšení kvality života v daném místě. Opatření HDV mohou být také kombinována s funkcí rekreační a vzdělávací, příp. i produkční. Nejlépe vystihují rozdíl mezi současným a navrhovaným způsobem nakládání s dešťovými vodami a mezi zastavěným územím s důrazem na „technické“ řešení a mezi veřejným prostorem navrženým dle principů zelené infrastruktury následující dva obrázky:

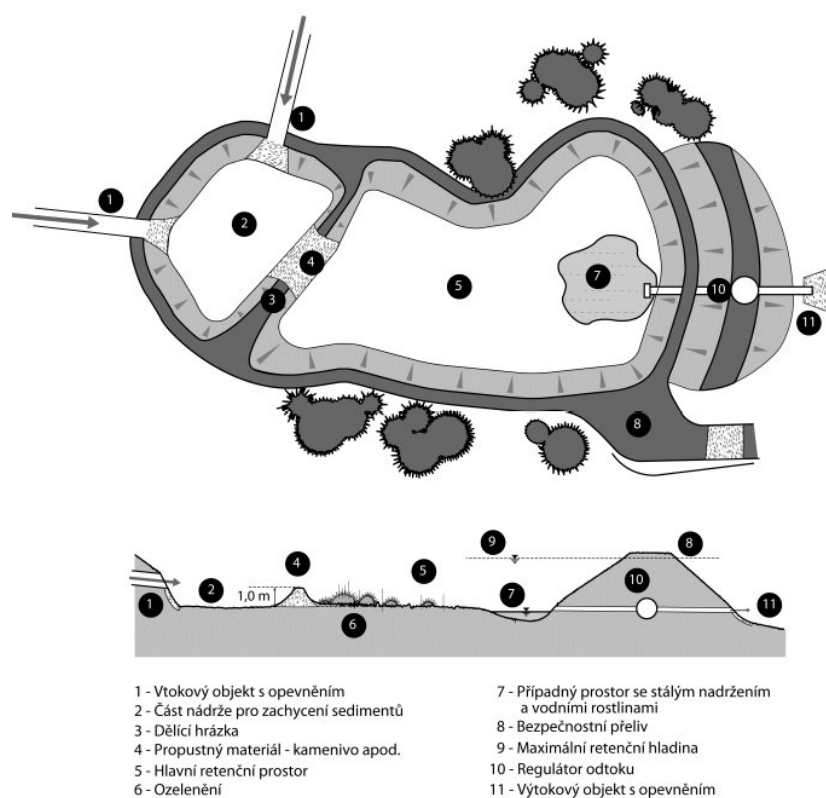
Obr. č. 2a: Ilustrace současného stavu zastavěného území většiny našich měst s převahou zpevněných povrchů a odvodem dešťové vody do kanalizace (zdroj: www.zdravemesto.cz).

Obr. č. 2b: Ilustrace zastavěného území fungujícího dle principů zelené infrastruktury s efektivním hospodařením s dešťovou vodou a multifunkčním využitím veřejného prostoru (zdroj: www.zdravemesto.cz).

Pro dosažení větší efektivity navrhovaných opatření je potřeba, aby město zpracovalo celkový plán hospodaření s dešťovou vodou a návrh strategie zelené infrastruktury pro celé město i v návaznosti na okolní krajinu. Jednotlivá konkrétní opatření, na nichž se dají principy zelené infrastruktury aplikovat a také jednoduše ověřit, je však možné realizovat v jakémkoli měřítku, např. i v rozsahu jedné zahrady, jednoho domu, jednoho prostranství, parkoviště, ulice, jedné čtvrti nebo sídliště. K dosažení cíle je bezpodmínečně nutný multidisciplinární přístup všech zainteresovaných v celém procesu od plánování přes projektování až realizaci a následnou péči a využívání daných prvků. Mnoho vhodných nástrojů pro správné plánování výše uvedených opatření již existuje a je k dispozici. Např. i technická norma TNV 75 9011 HOSPODAŘENÍ SE SRÁŽKOVÝMI VODAMI.

V samotném Týnci se jeví jako lokalita nejvhodnější k prvním realizacím prvků dle principů zelené infrastruktury sídliště „Sorela“. Jsou zde velké plochy střech, zpevněných komunikací a parkovišť, příp. budoucích parkovišť, z nichž odtéká velké množství srážkových vod. Současně již dnes je známo, že na pozemku p. č. 3080/135 dochází pravidelně v době větších srážek k zatopení louky a někdy i k podmáčení přístupových cest a spodních prostor bytového domu na parcele č. 853/1. Problém by mohla vyřešit vhodně navržená retenční nádrž na dešťovou vodu, která by zároveň plnila i významnou estetickou, vzdělávací a rekreační funkci. Příklad možného řešení ukazuje následující obrázek.

Obr. č. 3: Princip retenční nádrže na dešťovou vodu uprostřed sídliště (zdroj: norma TNV 75 9011 HOSPODAŘENÍ SE SRÁŽKOVÝMI VODAMI).

Rovněž parkovací stání nová i stávající by měla být řešena způsobem „zelených parkovišť s propustným povrchem a výsadbou stromů, které budou vytvářet potřebný a žádaný stín nad auty v letním období. Na

střechách parkovacích domů by měly být střešní zahrady zlepšující výrazným způsobem vsak a zadržení vody v území. Příklady zelených parkovišť jsou na následujících obrázcích.

Obr. č. 4: Ukázka zelených parkovišť (zdroj: <http://buildabetterburb.org/copenhagen-green-city-green-parking/>, <http://www.munhwa.com/news/view.html?no=20100106010310431290020>)

K tématu hospodaření s dešťovou vodou a zároveň do kapitoly návaznost města na okolní krajinu patří také návrh revitalizace potoka a návrh výstavby malé vodní nádrže nebo tůně na bezejmenném potoce nad lesíkem Brdce mezi Týncem a Chrástem nad Sázavou. Rovně zahlušené koryto potoka a meliorace na sousedních loukách rychle odvodňují tyto pozemky, odvádí vodu pryč do řeky a snižují hladinu podzemní vody. Revitalizace potoka předpokládá zrušení zahlušeného a rovného koryta, zvlnění koryta a umožnění vytvoření přírodě blízkého koryta s přirozeným profilem, s možností občasného rozlivu vody na vhodné okolní pozemky, resp. vymezení nivy potoka. Nově vzniklá malá vodní nádrž vysloužila také jako retenční nádrž a byla by spolu s revitalizovaným potokem a jeho doprovodnou vegetací důležitým prvkem na podporu biodiverzity a ekologické stability místní krajiny.

Během plánování nové výstavby nebo i rekonstrukce stávajících objektů všeho druhu by se mělo již dnes myslet na správné hospodaření s dešťovou vodou a snažit se o její vsakování na místě dopadu, případně zadržení v území a pomalé přepouštění do kanalizace nebo povrchových vod anebo o její akumulaci a využití (zálivka zeleně, zavlažování, splachování WC atd.).

ad 2) ZELENE KRIDORY A PROPOJENÍ ZELENYCH PLOCH, VSTUPY DO KRAJINY

Ve městě Týnec nad Sázavou se nachází několik velmi zajímavých zelených ploch s různou mírou údržby a provedené úpravy a využití. Je zde i poměrně velké procento zelených ploch vzhledem k zastavěné ploše. Často zde ale chybí propojení a návaznost jednotlivých ploch mezi sebou a systém sídelní zeleně je tak nepropojený. Veřejná zeleň pak nemůže plnit všechny funkce a ekosystémové služby, ke kterým má potenciál. Návrh proto předpokládá, bez ohledu na majetkoprávní vztahy, propojení jednotlivých zelených ploch a linií do jednoho komplexního systému nebo sítě pomocí „zelených koridorů“. Tyto „zelené koridory“ mohou mít velmi různou formu realizace v závislosti na konkrétním místě a funkci daného prostranství. Může se jednat o alej nebo stromořadí podél stávající cesty nebo silnice, může to být zcela nový pás vysázených dřevin vhodných do místních podmínek s novou travnatou cestou, může se jednat o převážně

zpevněnou plochu chodníku pěší zóny s významným podílem trvalkových záhonů a s výsadbou stromů atd. Zelený koridor může tvořit i série na sebe navazujících zelených střech, vertikální zahrady, doprovodné vegetace vodního toku nebo vodní plochy včetně stromů, keřů, travnatých ploch i ruderních porostů. V některých místech to může být i pruh lesa nebo louky, resp. lesní cesta nebo pěšina vedoucí skrze kvetoucí louku nebo po hrázi rybníka. Ve všech těchto „zelených koridorech“ by s ohledem na podmínky ochrany přírody a ochrany vodních zdrojů a dle konkrétního umístění a funkce dané plochy mohly být umístěny také cesty pro pěší a cyklisty, drobné prvky mobiliáře a vhodného vybavení, např. herní prvky, fitness prvky, informační tabule, lavičky, odpadkové koše pod. Tyto prvky by měly být umístěny tak a v takové kvalitě množství, aby nenarušovaly krajinný ráz nebo nepoškozovaly životní prostředí. Zelené koridory v sídle, stejně jako zelené linie a interakční prvky ve volné krajině, budou vždy plnit několik důležitých funkcí současně:

- zlepšení mikroklimatu v zastavěném území
- zlepšení kvality ovzduší ve městě
- zvýšení estetické hodnoty místa
- zvýšení schopnosti území zadržet dešťovou vodu
- zlepšení vodního režimu v krajině sídla zlepšení mikroklimatických podmínek v území
- zvýšení schopnosti města adaptovat se na klimatické změny
- snížení možnosti šíření patogenů a nežádoucích organismů
- zachování a zvýšení biodiverzity
- zlepšení prostupnosti krajiny sídla pro lidi i jiné organismy

Na okrajích zastavěného území se tyto zelené koridory setkávají s otevřenou okolní krajinou a při vhodném uspořádání a designu vytvoří žádané, funkční a prospěšné vstupy z města do krajiny a zmírní tak rozdíl na přechodu mezi městem a okolní krajinou, příp. vhodně propojí plochy veřejné zeleně ve městě se zelenými plochami okolní krajiny.

Navrhované zelené koridory:

1. Propojení Zbořeného Kostelce s Týncem podél řeky Sázavy. Od pěšího mostu v Kostelci po brownfield na severu Jawy.
2. Propojení a lepší napojení hřiště s umělým povrchem pod schody na hrad a s cyklostezkou u řeky.
3. Využití potenciálu Janovického potoka (významné přírodě blízké biotopy) - cesta a propojení kolem lanového centra s cyklostezkou.
4. Využití lipové aleje za kulturním domem (historická zeleň) – propojení starého centra s Janovickým potokem.
5. Propojení podél řeky od mostu (Lidlu) k čističce odpadních vod.
6. Propojení Sadovky skrze areál Metaz k řece.
7. Propojení Sadovky se sídlištěm zelenými pruhy (dosadba stromů, alejí).
8. Propojení sídliště s lesíkem Brdce (stromořadí i solitérní stromy).
9. Propojení lesíka Brdce se sídlištěm, s loukou za základní školou a lesem na severu.
10. Propojení lesíka Brdce s centrem (náměstím) alejí pokračující přes rondel k lesíku za nádražím.
11. Propojení lesíka Brdce s lesem V Hlinkách (Přírodní park Hornopožárský les) na východním okraji Chrástu
12. Zpřístupnění zelené neudržované plochy za nádražím a zpřístupnění řeky nad železničním mostem.
13. Propojení plochy nad nádražím s okruhem podél řeky pod mostem u Lidlu

Navrhované trasy zelených koridorů ve městě i jejich návaznost na okolní krajinu ukazují výkresy v grafické příloze návrhové části. Přesné vymezení nových koridorů a specifikaci úprav stávajících koridorů musí určit další stupně projektové dokumentace.

ad 3) KVALITATIVNÍ ZLEPŠENÍ JEDNOTLIVÝCH ZELENYCH PLOCH

Plošné zastoupení zelených ploch vzhledem k celkové ploše zastavěného území města je poměrně velké a město má tedy dostatek zelených ploch z hlediska jejich rozlohy. Tyto plochy však skýtají nemalý potenciál ke zlepšení jejich stavu, kvality, struktury, druhové skladby, návaznosti na okolí, efektivity a kvality péče, k multifunkčnímu využití atd. Konkrétní návrhy opatření pro jednotlivé lokality jsou popsány v následující tabulce a znázorněny schematicky na výkresech a ilustračních fotografiích v grafických přílohách.

NÁVRHY OPATŘENÍ PRO JEDNOTLIVÉ LOKALITY

1. Pěší zóna

- Změna menších trávníkových ploch na trvalkové záhony.
- Změna trasování chodníků pro zlepšení průchodnosti.
- Vytvoření páteřních navazujících zelených koridorů spojujících lokalitu s okolními zelenými plochami (Sadovka, lesík u nádraží, sídliště, lesík Brdce, zelená louka za základní školou).

2. Prostranství před MěÚ

- Dosadba velkých stromů.

3. V Náklí za stadionem u řeky

- V rámci projektu využití a úpravy celého prostoru by měla být navržena zeleň propojující zeleň u obecního úřadu, zeleň v kempu a lesík u nádraží.

4. Kemp

- Dendrologický průzkum a ošetření stromů, dosadba dlouhověkých stromů
- Instalace jednoduchých herních a vzdělávacích prvků spojených s vodou/řekou

5. Levý břeh Sázavy pod hradem

- zpřístupnit lépe levý břeh
- zpřístupnit Janovický potok
- zelené svažité pruhy podél hlavního Masarykova mostu přes řeku dnes pokrývá trávník – obtížně udržovaný, potenciál pro zefektivnění údržby, je také možno zde zavěsit nádoby s letničkami
- příp. potenciál pro zavěšenou lávku pro pěší

6. Sadovka

- místo nabízí potenciál pro propojení v rámci systému městské zeleně, propojení lze provést k vodě skrz Metaz, směrem k centru a směrem k lesíku a ČOV na západním konci Sadovky
- odstranění nevhodných jehličnatých keřů
- doplnění stromů a kvetoucích keřů
- odstranění ocelového plotu Metazu, zprůchodnění k Metazu, přechod železniční trati

7. Lesík Brdce

- nabízí velký potenciál pro rekreaci při propojení s ostatní zelení – alej směrem k lesu, např. i jiné využití plochy s garážemi (rodinné bydlení)
- doplnění listnatých stromů a keřů
- změna využití plochy s garážemi
- revitalizace potoka

8. Sídliště

- projekt koncepčního řešení parkování, projekt revitalizace zeleně

9. Jawa

- podél řeky u Kostelce – Jawa – Týnec – navrhnout cyklotrasu / pěší stezku bez zpevnění povrchu

10. Zbořený Kostelec

- stávající zeleň: travnaté plochy, stromořadí, solitérní stromy a keře, hodnotné vzrostlé stromy = potenciál pro nové koncepční řešení veřejné zeleně
- Projekt pro průchodnost a napojení na blízký jez a Zbořený Kostelec.

11. Metaz

- z velké části brownfield, potenciál pro projekt revitalizace
- část možno uvolnit pro služby a veřejně přístupný prostor – řešení prostupnosti a využití, propojení zelených ploch, biodiverzity
- otevření železniční trati a optického rozšíření Sadovky
- možnost úpravy staré koleje/vlečky od nádraží do Metazu

12. Brodce

- potenciál pro celkovou revitalizaci zeleně

- propojení řeky s veřejnou zelení na sídlišti v Brodcích a s lesíkem nad sídlištěm
- zpřístupnění potoka a revitalizace rybníka

13. Les u Podhajského rybníka

- kvalitní přírodě blízký biotop listnatého lesa, důležitý prvek biodiverzity a ekologické stability krajiny
- při revitalizaci rybníka a potoka zlepšit napojení na les

14. Zeleň před Společenským domem

- nové koncepční řešení, mladé výsadby stromů a keřů, potenciál pro zlepšení vzhledu a zefektivnění údržby
- některé travnaté plochy změnit na trvalkové záhony.

15. Prostranství vedle Společenského domu

- potenciál pro místo setkávání, hodnotné vzrostlé stromy – ošetření stromů

16. Ulice Sad přátelství

- hodnotné stromořadí; chránit před poškozením, ošetření stromů

17. Kopec Tejnice – les

- potenciál pro městský lesopark; důležitý prvek biodiverzity a ekologické stability krajiny
- možnost projektu městského lesoparku

18. Tenisové hřiště v Brodecké ulici

- napojení na cyklostezku u řeky

19. Plochy podél kolejí, u nádraží směrem k centru

- ozelenění zbytkových míst a zlepšení kvality pěšího pohybu v těchto místech; možné vysazení velkých stromů (lípa, dub)

20. Plocha zeleně za nádražím

- převážně náletový lesík, začlenit do systému sídelní zeleně, koncepční řešení, dosadba dlouhověkých stromů
- vyřešit funkci, propojení a průchodnost, nutno zajistit lepší spojení s jezem a možnost přemostění u jezu, přechody na silnici – mezi čerpací stanicí a RD;
- potenciál: je možné projektovat parkovací dům, parkoviště, zeleň

21. Cesta k pěší zóně a především zelená plocha pod cestou

- vzrostlé solitérní stromy, travnaté plochy,
- potenciál pro přírodní herní prvky

22. Rondel

- velká plocha veřejné zeleně
- nadbytečné stříhané živé ploty – potenciál zlepšit efektivitu údržby
- projekt revitalizace sídelní zeleně
- napojení rondelu s okolními plochami zeleně

23. Zeleň v okolí školy

- potenciál: využít novou i stávající veřejnou zeleň i ke vzdělávacím účelům žáků školy i veřejnosti
- propojení ploch zeleně s přilehlými oblastmi

/ NÁVRH BUDOUCÍHO ROZVOJE MĚSTA

FAK v reflexi na analytickou část a poznatky z ní plynoucí nabízí, vytipovává území v katastru města či v příměstských, do správního celku začleněných částech, určená k rozvoji. Zpracovává textově a graficky jejich rozbor a hodnocení z různých aspektů (např. lokalita, potenciál, velikost, ekonomické možnosti realizace v blízkém časovém horizontu, s ohledem na vlastnické vztahy). Děje se tak s ohledem na FAK popsané a stanovené priority.

Popis a hodnocení jednotlivých území:

1a_NÁKUPNÍ PĚŠÍ KORZO UL. PĚŠÍ S OBCHODNÍM DOMEM, NÁKUPNÍ ZÓNA

Jedná se důležitou součástí konceptu širšího, moderního centra města.

Předpokladem komfortu v užívání a funkčnosti pro tuto lokalitu je nové dopravní řešení se zvýšenou pěší pojezdovou komunikací v úseku před obchodním domem v návaznosti na ul. Družstevní.

Středem veřejného prostranství – ul. Pěší vede odpočinkové korzo se zelení (jednořadá alej, vodní prvek – vodní linka v travní a zadrážované ploše).

V konci, resp. začátku ul. Pěší je navržen objekt „rám“, tvořící jakýsi vstup do tohoto prostoru od rušné komunikace Jílovská, při pohledu jižním směrem od pěšího korza se v obrazovém rámu ocitá starý Týnec spolu s objektem historické budovy, nyní společenského centra.

Jako dominantní solitér a protipól v opačném konci „ulice“ je navržena výsadba listnatého stromu s mohutnou korunou / alternativně pak výtvarný umělecký objekt – socha.

Vlastní předprostor - plocha mezi obchodním domem a komunikací je navržena osázen skupinou malokorunných stromů. Důležitou součástí je vhodná volba povrchů pěších komunikací bez zvýšených obrubníků

1b_MĚSTSKÉ SÍDLIŠTĚ „RONDEL“

Ve struktuře města urbanisticky výrazný prvek rondelu a v něm situované věžové obytné panelové domy s velkou bytovou kapacitou vyžadují i velké nároky na kvalitní parter, pěší komunikace a parkování. Návrh nabízí řešení rozmístění kolmých parkovacích stání v dělených úsecích při vnitřním obvodu rondelu, částečně pak zkapacitňuje stávající parkovací plochy u domů změnou způsobu parkování z podélného na šikmé. Modifikována je soustředná síť pěších komunikací v ploše rondelu, kdy stávající středový malý rondel a přímé trasování nahrazuje volnější centrální koncept, ve kterém důležitou roli hraje vzrostlá zeleň, která v ploše dosud ve větším množství i druhové kvalitě chybí.

Součástí řešení území je i návrh jednopodlažního parkovacího domu cca pro 30 automobilů v terénní úžlabině jihozápadně od rondelu, který by splynul s okolním terénem (zelená střecha, pobytová terasa).

1c_NOVÉ CENTRUM OKOLO UL. DRUŽSTEVNÍ

Město Týnec díky svému rozvoji postupně v minulých desetiletích přesunulo pomyslné těžiště centra sídla ze starého Týnce na protější břeh. Při tom ale nikdy v souvislostech urbanistických, architektonických a dopravních nebyla jednoznačně stanovena jeho poloha. V současnosti do jisté míry toto „centrum“ simuluje ulice Pěší a prostor kolem obchodního domu. FAK po analýze nabízí nejen s ohledem na výše zmíněné skutečnosti, ale především s ohledem na lokalizaci ploch budoucího rozvoje města (obytná zástavba) v severní severozápadní části, jednoznačnou lokalizaci nového centra a to okolo ulice Družstevní. Vytvoření nového centra předpokládá úpravy stávajícího dopravního řešení, především zklidnění části stávajících komunikací formou zvýšené pojízdné komunikace na principu pěší zóny, přesun intenzivnější dopravy mimo toto centrum z ul. Družstevní do ulice „Nová“, navazující na ulici V Hlinkách, která bude získávat postupně stále více na svém významu a stane se lokální důležitou tepnou k plochám nové obytné zástavby. Vytvoření nového centra předpokládá vymezení volné relaxační a shromažďovací plochy s vodním prvkem n principu náměstí formou nové vícepodlažní výstavby vhodného měřítka a podlažnosti s funkcí smíšenou (služby, bydlení). Má se tak stát demolici bloku stávajících jednopodlažních budov obchodů, kde především jejich konstrukce a fasády po jeho větší části obvodu (m.j. ul. Na Hlinkách) se zásobovacími rampami nemohou poskytnout další potenciál pro kvalitní estetickou podobu a rozvoj této lokality. Nové vymezení otevřené plochy a parteru je navrženo v podobě dvou bloků budov, z nichž blok v severozápadní hraně plochy je rozdělen mezerou, která otevírá osový pohled na nově doplněný úsek ulice se zelení, nově s názvem „Okružní“. Pro tento návrh lokálního centra je zásadní prostupnost parteru budov pro pěší, především k ulici Na Hlinkách a k areálu škol. Součástí vytvoření centra je omezení počtu parkovacích stání v úseku ul. Družstevní (stávající parkovací stání na parkovišti před obchody), kdy tato stání pro návštěvníky lokality jsou nahrazena novými v rámci parkovacího domu, který je navržen formou přisazení k severní fasádě stávajícího obchodního domu. Důležitou funkci představuje v celém konceptu městská zeleň (aleje, travní plochy), materiál povrchů (zadrážky, atd.).

1d_OBYTNÁ ULICE DRUŽSTEVNÍ

Hlavním rysem návrhu na revitalizaci uliční sítě je idea zklidněné zóny na východním okraji v předprostoru obchodního domu „Hruška“ a objektů mezi ul. Družstevní a Na Hlinkách. Nyní je zde navržena úprava

komunikací formou vyvýšené plochy ve tvaru „kříže“, který přímo navazuje na chodníky a plochy pro pěší. Rozsahem se jedná o komunikaci spojující ul. Jílovskou a Na Hlinkách a komunikaci mezi „rondelem“ a nově navrženou propojkou. Úsek navazující na Jílovskou je pak upraven do podoby obytné zóny s vystřídáním zálivy pro parkování, vysazenými plochami zeleně a s doplněnými prvky městského mobiliáře do ul. profilu (lavičky, houpačky pro děti, stojany na kola). Ulice Družstevní v nové podobě tzv. obytné ulice má tak potenciál stát se novou pobytovou zónou a díky vhodným stavebním úpravám také kvalitním veřejným prostorem. Obytná ulice zahrnuje veřejný nebo poloveřejný prostor v obytné zástavbě, zpravidla malopodlažní. Prostor sloužící hlavně chodcům, obyvatelům přilehlých domů, s nimiž tvoří jednotný a nedělitelný celek. Uliční a stavební čára v obytné ulici splývají v jedno. Automobilová doprava je zklidněná urbanisticko-architektonickými prvky a vlastními hmotami domů a není oddělena žádnými prostředky od prostoru pro chodce.

2_BUDOVA MÚ S PŘILÉHAJÍCÍM PARKOVIŠTĚM, ULICE K NÁKLÍ

Lokalizaci při řece Sázavě blízko jejímu meandru je tento prostor přirozeně jedním z nejceněnějších s velkým potenciálem pro rozvoj města, především pak jeho kulturně společenskou sportovní, turistickou funkci

Stávající prostor před úřadem, plocha mezi ním a řekou je nyní výškově ve dvou úrovních. Velkou, od plochy trávníku a nízké zeleně před úřadem pouze výškově oddělenou, funkčně nečleněnou asfaltovou plochu, která je dosud využívána jako parkoviště pro návštěvníky úřadu, vodáky, parkování autobusů s vodáky, příjezd do kempu, krátkodobě pak pro jarmark a pouť návrh člení na dvě boční zóny s vložením zóny třetí. Toto řešení má za cíl vytvořit v ose úřadu směrem k řece, nad její břeh zónu pro kulturně společenskou funkci (pěší zóna - příležitostné sezení v řadách s ukončením otevřeným nebo překrytým podiem kruhového půdorysu, vybíhající mezi zeleň nad břeh řeky. Místo tak může sloužit pro kulturní akce menšího rozsahu (koncerty atd.). Takto je akcentováno kontextuální propojení funkce správní (budova MÚ), kulturně společenské (sezení, podium) a relaxační (řeka Sázava). Budova úřadu se stávajícím pásem zeleně tak dostává díky širšímu řešení parteru novou kontextuální souvislost, již není solitérem.

Urbanistický vstup formou návrhu výstavby dvou dvojic domů s bytovou (startovací byty) nebo smíšenou funkcí (hotel nebo hostel) vytváří předěl mezi zónou s funkcí administrativní, správní a zónou s funkcí převážně sportovní, relaxační (stávající fotbalové hřiště, nová sportovní hala, potřebné parkoviště, multifunkční hřiště – umělý povrch / kluziště, sluneční lázně, volnočasová louka, venkovní lázně – vyhřívaný bazén).

3a_LOKALITA TEPLÁRNA_ LOKALITA K NÁKLÍ (AREÁL FOTBALOVÉHO HRISTĚ A KEMPU)

Z hlediska potenciálu rozvoje veřejných funkcí města v kontextu místa, řeky Sázavy je tato lokalita vzhledem k své poloze zcela zásadní. Návrh definuje v této části území z několika důvodů využití především pro sport, oddech a rekreaci, turistiku, volný čas. K tomuto doporučení došlo na základě analýzy v mnoha souvislostech i s vědomím toho, že stávající územně plánovací dokumentace umožňuje v severní části území v lokalitě kolem teplárny, relativně blízko železniční trati, výstavbu obytnou. Po vyhodnocení dostupnosti z hlediska dopravního řešení, kapacity inženýrských sítí a infrastruktury (např. ČOV), je doporučeno změnit funkční využití části tohoto území z „plocha krajinné zeleně, plocha pro bytové domy, plocha pro smíšenou obytnou městskou“ na „rekreaci a sport“ a přičlenit ji tak k této stávající funkční ploše, zahrnující fotbalové hřiště. Detailněji FAK nabízí využití tohoto území v návaznosti na funkční využití, které je pro dané území definováno v současnosti již v jeho části, když se jedná o rekreaci a sport. Rekreaci v souvislosti s řekou Sázavou a kempem, sport pak v souvislosti se stávajícím fotbalovým hřištěm. Konkrétněji se jedná o návrh nové víceúčelové sportovní haly s tribunou, multifunkčního hřiště, které se v zimě nechá přeměnit na kluziště, plochu na beach volejbal a v neposlední řadě také v místě mezi teplárnou a řekou o městské vyhřívané lázně s bazénem, sluneční louku, příp. i letní kino. Návrh respektuje polohu stávající teplárny i části průmyslových objektů (stávající slévárna). Pro novou či spíše rozšířenou funkci sportovní a volnočasovou je k dispozici dostatečný počet míst na parkovacích plochách i dostatečná dopravní obslužnost a průjezdnost územím od ulice K Náklí, U Trati. Toto území je možné dopravně obsloužit výhledově v případě realizace mostu přes řeku a navazující komunikace ul. Pražská – Brodce sjezdem z této komunikace. Přirozenou bariéru mezi tratí a tímto územím může tvořit zelen ve formě výsadby stromů.

3c_NOVÉ PROPOJENÍ PŘES SÁZAVU _ MOST PRAŽSKÁ – BRODCE

Součástí vize rozvoje města je i návrh nového, druhého mostu přes řeku, který by měl zásadně ulehčit dopravní zátěži centra města a komunikaci – Masarykova mostu /ulice Ing. Františka Janečka. Je zřejmé, že se jedná o dlouhodobý výhled a zásadní vstup do stávajícího dopravního řešení, limitovaný mnoha faktory vč. finančních. Návrh přes tuto skutečnost představuje tuto ideu nové hlavní komunikace s mostem přes řeku a pokračujícím a nadjezdem nad železniční tratí. Z této komunikace by byl možný i druhý sjezd do území u stávající teplárny, které je nově navrženo pro funkci sportu a volnočasových aktivit.

4_LOKALITA UL. PRAŽSKÁ – ŘEKA SÁZAVA

Území plochy trojúhelníku, vymezené ulicí Pražská, železniční tratí a řekou Sázavou, skýtá dobré možnosti pro integraci do zastavěné části města. Výhodná poloha blízko nádraží, dobrá dostupnost do centra sídla umožňuje do této lokality mimo část záplavového území řeky situovat objekt se sociální funkcí (domov důchodců). Prostředí v kontaktu s přírodou souzní s kriterii, která jsou očekávána pro takovou náplň či funkci. Objekt domova důchodců může obklopotvat nový lesopark, tato část je navržena jako soukromá, další část blíže k trati pak jako veřejná. Vjezd do území je navržen z ulice Pražská v místě proti vyústění výjezdu ulice Okružní. Při komunikaci Pražská je pak nově umístěno obchodní centrum s parkovištěm (Lidl) a parkovací dům. Do území se nechá vjet rovněž po nově navržené hlavní komunikaci, mířící na navržený most přes řeku s napojením od ulice Pražská na protější břeh do lokality Brodce.

5_BŘEH ŘEKY SÁZAVY _OKRUH – LÁVKA PODĚLUSY

Břehy řeky Sázavy nabízí velký potenciál pro funkci rekreačně oddychovou, relaxační a turistickou. Dosud je ten fenomén symbiózy města s řekou využit jen částečně. Funkční jsou krátké úseky cest a pěšin podél řeky, území kempu, část cyklostezek, návaznost na lávku ve Zbořeném Kostelci, nicméně smysluplnější propojení jednotlivých území sídla a jeho okolí chybí.

Návrh nabízí zefektivnění ve formě propojení jednotlivých dílčích úseků do širšího systému komunikací pro pěší a cyklo. Jednou z možností je propojení Podělus a Chrástu pomocí lávky v lokalitě u jezu s návazností na navržené stezky pro pěší podél pravého břehu řeky a dále podél areálu Metazu k Masarykovu mostu. Další z mnoha propojení je pak možné např. pro školáky z Podělus po navržené lávce přechodem přes silnici směr Jílové do Chrástu cestou skrze obecní lesík Brdce, navrženým zeleným koridorem k areálu školy a školky.

Navržené trasy pro pěší či cyklisty podél břehů řeky je lokálně možno vybavit pochozími moly v místech, kde je terén nerovný, mokřad atd.

6_MĚSTSKÁ ZELEŇ - SADOVKA

Jedná se o důležité místo pro oddych a relaxaci, pěší, součást systému pěších komunikací, odlehčující chodníkům podél hlavních tahů (Jílovská), když trasa mimo kontakt s intenzivní dopravou může být mnohem příjemnější pro chodce.

Nyní s podél ul. Sadová vyskytuje nelogická bariéra zeleně mezi Sadovkou a obytnou zástavbou, naopak chybí bariéra mezi Sadovkou a železniční tratí, resp. Metazem.

K lepší integraci zelené plochy Sadovky a čtenějšímu využívání obyvateli města má přispět nové pěší propojení v podélné linii skrze Sadovku s napojením na pěší komunikaci, vedoucí do údolí k řece na nově navrženou lávku v Chrástu.

V samém počátku Sadovky u ul. Jílovská a železniční trati je navržena parkovací plocha pro automobily.

Návrh počítá s rehabilitací ulice Němá, napojením na novou pěší komunikaci, vzniklou oddělením od stávající širší komunikace jako součásti Mezazu (směr ke stávajícímu parkovišti Lidl). Přes Sadovku je v její přibližné dvou třetinách délky navržena nová příčná komunikace pro pěší cca na úrovni (v prodloužení) ulice K hřišti s přechodem (alternativně lávkou pro pěší) do areálu Metazu, kdy FAK navrhuje jeho částečnou, postupnou konverzi – viz. samostatné téma FAK.

7_MĚSTSKÁ ZELEŇ – BRDCE

Ulice Na Hlínkách se již nyní stává důležitou městskou spojnicí rozvojové obytné zóny, situované severně a severozápadně od stávající městské zástavby, se stávajícím, rozvíjejícím se novodobým centrem města.

V této lokalitě návrh definuje pás – zónu zeleně mezi areálem škol a částečně stávající, především pak navrhovanou obytnou výstavbou, která má vytvořit přirozený předěl mezi těmito dvěma rozdílnými funkcemi území a především umožnit vytvořit koridor (pás zeleně, rekultivace stávající zeleně a drobné vodoteče) pro pěší / cyklo propojení Chrást - stávající městský lesík Brdce (volnočasové aktivity „Karkulčin háj“) – areál školy - ul. K Zeleným vratům s dubovou alejí - směrem do lesa a krajiny nebo městské zástavby.

Plocha távající řadových garáží, nacházejících se v těsném kontaktu s městským lesíkem Brdce je navržena přeměnit na plochu pro možnou bytovou výstavbu. Nové garáže jsou pak navrženy ve dvou vzájemně blízkých lokalitách při ulici Jílovská (nezastavěné pozemky blízko ČOV a část pozemků v závěru areálu stávajícího Metazu).

8a_MĚSTSKÉ SÍDLIŠTE „SORELA“

Sídlíště s funkčním urbanismem a kvalitní architekturou stylu „sorela“ trpí v současnosti základním nedostatkem regulérních parkovacích míst. Parkovací stání mezi domy podél jejich delších fasád jsou navržena formou integrace zvýšeného pojízdného chodníku. Takovéto řešení s podélnými stáními umožní zachovat charakter plochy zeleně a zpevněných komunikací z hlediska měřítka, jejich vzájemného poměru. Ke zkapacitnění parkovacích stání pak přispěje návrh rehabilitace a opětovné ho prodloužení ulice mezi domy (ul. dosud beze jména – „Nová“, souběžné s ul. Družstevní. Jedná se též o nové uspořádání profilu a celkové řešení ulice na principu tzv obytné ulice s převážně kolmými, místy podélnými parkovacími stáními. Tato ulice mezi ul. Jílovská - Družstevní – na Hlínkách odlehčí dopravní zátěž stávající části ulice Družstevní, vedoucí od ul. Jílovská. Nezanedbatelným přínosem je pak odklonění většiny dopravy o ulici dále, což umožní vznik nového městského centra okolo ul. Družstevní. Zároveň je v této lokalitě „dotažena“, prodloužena ulice beze dosud jména - „Okruhová“, vycházející z ulice Jílovská mezi domy tak aby se obchvatem napojila mezi bloky bytových domů a řadových ustupujících domů na ul. Družstevní za nově navrženým obchodně společenským centrem se otevřeným shromažďovacím prostorem (náměstím) - viz. samostatné téma FAK.

8b_NOVÁ ZÁSTAVBA UL. 9.KVĚTNA

Návrh zástavby rodinnými dvojdomy vychází z původního urbanistického řešení a parcelace. Navrženy jsou objekty, které orientací a čelní fasádou sledují linii ulice 9.května. Dvojice oproti sobě mírně posunutých hmot kombinované dvou a třípodlažní zástavby mají jižním směrem orientované zahrádky. Jejich oplocení je doporučeno realizovat pouze formou živých plotů či jiné zeleně, klasické oplocení formou pletiva nebo dokonce zdi je nežádoucí.

Doporučeno je dodržet jednotný charakter zástavby a to nejen z hlediska měřítka, tvaru střech, podlažnosti, ale rovněž s ohledem na použité materiály fasád a jejich barevnost (dřevo, rezné zdivo, obkladové pásy atd.).

9_AREÁL JAWA

Areál Jawa je v současné době oproti původní rozloze značně umenšen. Hlavní budova prošla rekonstrukcí, budovy v severní části areálu byly demolovány. Vznikl tak otevřený, nezastavěný prostor. Návrh po vyhodnocení z analytické části ponechává tuto plochu jako rozvojovou rezervu pro průmysl a podnikání, nicméně vzhledem k provedené redukci budov a výroby vlastníky areálu je více pravděpodobné, že toto území bude rekultivováno do přírodního charakteru a přirozeně splyne s přírodou kolem řeky. Součástí se může stát např. lezecká stěna.

10_AREÁL METAZ A BLÍZKÉ OKOLÍ

Průmyslová výroba v Týnci, představující především areál Metazu, situovaný mezi řekou a železniční tratí, přispěl značně k rozvoji města (zaměstnanost, nové byty atd.). Jeho poloha, z aspektu ekonomického potenciálu a ziskovosti pro vlastníky stále strategicky výhodná je v současnosti v době ústupu od těžkého průmyslu pro město samotné a jeho rozvoj spíše jistým limitujícím momentem, když ne přímo zátěží. Ani v nedávné době před areál při ul. Ing. Fr. Janečka situovaný objekt nákupního domu Lidl s parkovištěm není v širších souvislostech pro dané místo právě vhodným řešením. Jisté dopravní komplikace především v dopravních špičkách v této lokalitě jsou do jisté míry kromě křížení silnice se železniční tratí spojeny právě s tímto momentem, kdy blízko sebe se nachází vjezd do ul. K Náklí, na parkoviště Lidl a dále do areálu Metazu. Návrhová část FAK nabízí návod na postupnou konverzi, proměnu celého území mezi řekou a tratí, vymezeného rovněž ul. Fr. Janečka a na druhém konci ČOV a rozvodnou. Postupná konverze především západní části areálu vyžaduje nalezení dopravního řešení, které umožní samostatně obsloužit nadále postupně umenšený areál Metazu a rovněž konverzovanou část. K tomu má dojít z východního směru rozdělením - zdvojením víceméně stávající vnitroareálové komunikace podél řeky, kdy část obsluhuje průmyslový areál a další pak konverzovanou část, a rovněž jejím prodloužením severozápadním směrem s napojením na ul. Jílovská /s vytvořením nového železničního přejezdu. Pro pěší je navržen variantní přístup především do konverzované části areálu v prodloužení ulice u hřiště formou přechodu nebo láky pro pěší.

Samotná konverze areálu (soubor stavebních prací, kterými dojde ke změně současného provozu a vzhledu objektu) pak nabízí vložení nových funkcí halám a dalším objektům (např. komunitní centrum, edukativní centrum, showroom, administrativa, sklady, garáže). Umístění při řece, v dobré dostupnosti o nádraží, centra města je paradoxně v případě konverze pro toto území velkou výhodou.

Návrh počítá s ohledem na tyto skutečnosti i s přemístěním stávajícího objektu Lidlu do nové lokality za autobusové nádraží, při čemž namísto něj je navržena přírodní parková úprava, integrující dětské hřiště. Stávající nebo doplňovaný nízkopodlažní objekt při vjezdu do území od ul. Fr. Janečka by pak měl sloužit pro služby, kavárnu atd. V návaznosti na parkovou úpravu FAK navrhuje umístění malého sportovně volnočasového centra s parkovištěm, využívajícího blízkosti řeky. Z něj by byl po opravě stávajícího mostku, vedoucího z Metazu možný přechod na protější břeh do místa, kde podél břehu je navržena stezka pro pěší. Další stezka pro pěší či cyklisty je situována v části úseku podél pravého břehu řeky, právě mezi vodní plochou a stávajícím areálem Metazu.

11_NOVÁ ZÁSTAVBA ČAKOVICKÁ / V KOUTECH

Důležitým předpokladem pro rozvoj města je podpora rozvoje bytové zástavby. Významnou lokalitou pro tento cíl je v souladu s platným územním plánem ta na severním okraji sídla, v kontaktu s ul. Pražská, relativně i blízko řeky Sázavy. Jedná se o rozvojové území, v jehož blízkosti (lesík Brdce) se nachází lokalita, která prožívá díky výstavbě rodinných domů zřetelný rozvoj. Nová výstavba RD je navržena v prodloužení ulice Čakovická a v návaznosti na ulici V Koutech. Součástí urbanistického řešení je i návrh zeleně mezi domy, okrasné trvalkové záhony. Oživení pro budoucí obyvatele pak představuje malé dětské hřiště nebo sochařská plastika. FAK nabízí komplexní dopravní řešení tohoto obytného území vytvořením nové jednosměrné objízdné komunikace kolem nové zástavby RD. Dochází tak k minimalizaci průjezdného profilu při vhodné obslužnosti území. Podél jednosměrných komunikací tohoto typu a významu je doporučeno střídání podélná odstavná stání s výsadbou stromové zeleně. Pro rozložení dopravního zatížení pro obsluhu tohoto území je navržena nová napojovací komunikace na ul. Pražská.

Důležitým předpokladem pro vznik kvalitní ho bydlení je vhodná volba měřítka a podlažnosti rodinných domů, tvar i sklon střech, použité materiály na fasády, členění oken a v neposlední řadě samotné umístění domu na pozemku. Dosavadní výstavba v blízkých lokalitách i v nedalekém Chrástu, resp. v oblasti mezi ním a Týncem „ukázkově“ v mnoha ohledech nesplňuje v nemalém množství případů kritéria, která by měl naplňovat dům venkovského typu. Nadměrná různorodost typů střech, použitých materiálů, barevnost fasád, absence smyslu pro detail, druh zvoleného oplocení, stejně tak jako absence výsadby adekvátní zeleně či její nesprávná druhová volba pak vytvářejí nesourodý charakter území, kdy domy jsou sice svébytné individuality, vystavené však bez ohledu na kontext místa a charakter venkovského nebo maloměstského prostoru. Proto je součástí FAK i několik ukázek typů domů z hlediska materiálového i tvarového, vhodných k inspiraci stavitelům budoucích RD této lokality.

12_HISTORICKÉ CENTRUM – OKOLÍ KOSTELA, DŮM U MICKŮ, SPOLEČENSKÉ CENTRUM

Kulturní památky v každém sídle bezesporu vždy představovaly přirozený historický a zároveň reprezentativní prostor pro jeho život. Jinak tomu nebylo ani v případě Týnce. Hned po hradu druhá významná dominanta, kostel sv. Šimona a Judy a rovněž blízký dům U Micků bývalá továrna na kameninu byly obklopeny dalšími budovami, převážně honosnými hospodářskými statky, a dalšími staveními. Do dnešní doby se zachovala základní urbanistická struktura v základních hmotových, funkčních i dopravních obrysech. Postupem doby a nově kladenými nároky na dopravu, jejím zintenzivněním však doznalo toto historické centrum přirozených změn, ne však vždy pozitivních.

Návrh pracuje s předpoklady rehabilitace a znovuoživení historického centra Týnce jako prostoru duchovního a společenského života, kdy toto historické centrum svou duchovní, oddychovou funkcí tvoří přirozený protipól k centru novodobému, kulturnímu, správnímu, sportovnímu a školskému, soustředěného převážně na protějším břehu řeky Sázavy.

Návrh pracuje s myšlenkou oživení veřejného prostoru historické „návsi“. Základním předpokladem pro účinnost této úvahy je plánovaný útlum převážně tranzitní dopravy ulicí Benešovská, která by měla přijít s realizací propojení Týnce dálničním přivaděčem D3 směrem od jihozápadu s předpokladem, že do města v tomto směru budou vjíždět především rezidenti, návštěvníci obce, studenti atd. Takovéto zklidnění dopravy umožňuje realizovat kvalitní parter budov a veřejný prostor kolem

komunikace Benešovská. Řešení je podpořeno dopravní úpravou ve formě změny úrovně a materiálu hlavní komunikací z živice na kamennou kostku. Pokud by se např. podařilo realizovat nový most a přeložky silnic II. tříd, pak by forma zpomalovacích prvků mohla nabýt podoby širšího souvislého pobytového prostoru pouze s vyznačením koridoru pro umožněním průjezdu osobní dopravy.

Koncepce řešení předpokládá citlivou volbu materiálu pro a mobiliář i samotnou volbu druhové zeleně pro doplňující výsadbu. Stejně tak neoddělitelně je nutné pamatovat na samotný design, detail provedení jednotlivých částí mobiliáře (lavičky zábradlí atd.). Ten by měl mít moderní tvarosloví, inspirované tradičními historickými prvky, kombinován by měl být kov, kámen a dřevo.

13_LOKALITA FARSKÁ CESTA _BRODECKÁ – BENEŠOVSKÁ

Řadové rodinné domy, situované od ulice Benešovské ve třech řadách do údolí k řece Sázavě jsou obsluhované třemi slepými komunikacemi (Pod Školou, Farská, Brodecká). První dvě zmíněné ulice nemají žádné pěší propojení do centra starého Týnce, z ulice Brodecké lze dojít vyšlapanou pěšinou na regulérní chodník pro pěší se schody, stoupající od řeky k ulici Benešovské a týneckému kostelu. Návrh nabízí propojení pro pěší ze tří zmíněných ulic přírodní parkovou úpravou svahu, dosud nezastavěného, vedoucího podél kamenné zdi farské zahrady. Do svahu (pozemku v majetku města) jsou zakomponovány pobytové ozeleněné přírodní terasy se schodišti a chodníky. Tyto pěší komunikace pokračují na další městský pozemek na boku hospodářských budov a dvora fary (vytvoření branky ve zdi) k místu kde je sice oplocení farní zahrady, ale při dobré vůli ŘKF a města Týnec lze jistě nalézt dohodu o způsobu vydělení pruhu pozemku pro chodník pro pěší, oddělený pletivem s živým plotem od hlavní plochy farní zahrady s vyústěním n chodník ulice benešovská proti kostelu (zřízení branky v oplocení).

14_CHRÁST – LOKALITA U KOSTELA – VODOTEČ

Lokálně významné území v intravilánu obce Chrást nad Sázavou směrem k Týnci se nachází v blízkosti kostela sv. Kateřiny. Otevřená travní plocha trojúhelníkového půdorysu je lemovaná na západní straně obytnou zástavbou, na jihovýchodní místní komunikací a severní lokální vodotečí, podél níž jsou po obou březích stromy. Tato plocha se stala přirozeným místním centrem pro setkávání u příležitosti stavby májky, pálení čarodějnic atd. V jejím východním okraji při křížení místních komunikací se vodoteč částečně otevírá ze zatrubnění, aby pak směřovala stočena ze směru západ - východ na jih do blízké řeky Sázavy. Přibližně toto místo v zelené ploše bylo zvoleno pro návrh přírodní otevřené vodní plochy (rybníčka) s dřevěným molem s napájením z místního přírodního vodního zdroje. Lokalitu a její kultivaci na přírodní oddychovou a relaxační zónu podtrhuje jako součást vize návrh na realizaci větší terénní instalace prvků přírodního hřiště (bludiště, přírodní herní prvky a prostorové instalace pro děti, hnízda, opičí dráhy). Přírodní charakter řešeného území podél vodoteče podtrhuje možnost instalace soch v krajině, realizace 3D objektů, skládaných ze dřeva v pomyslném pásu podél potoka i v počátku cyklostezky.

/NÁVRH POSTUPNÉHO ZASTAVOVÁNÍ OBLASTÍ UVNITŘ MĚSTA

FAK doporučuje pro město Týnec nad Sázavou s odkazem na analytickou část a identifikaci pozemků a oblastí uvnitř města se prioritně soustředit na zastavování oblastí uvnitř města. Toto téma FAK pojímá komplexně, v souvislostech urbánních a stejně tak krajinotvorných, s ohledem na řeku, kapacity technické a dopravní infrastruktury atd. Teprve po vyčerpání většiny možností zastavit vytipované volné pozemky uvnitř sídla nebo nahradit v rámci sanace nebo revitalizace některá území budovami novými s novou nebo pozměněnou kombinovanou funkcí oproti stávající lze přistoupit k činnostem, které by vedly v důsledku ke skutečnosti nadále rozšiřovat a zastavovat krajinu v okolí sídla.

FAK vytypovává pro zpracovatele územně plánovací dokumentace či jiných nástrojů územního plánování lokality obou těchto charakteristik (území uvnitř a vně - po okraji sídla), rozděluje město do lokalit podle převažujícího charakteru zástavby a veřejných prostranství a doporučuje způsob jejich regulace a rozvoje. Oproti stávajícímu územnímu plánu se tak vymezuje zejména věrnějším vnímáním města a jeho specifických charakteristik.

Seznam lokalit - oblastí pro zástavbu uvnitř města dle možné priority :

- pozemek za obchodním domem_nákupní korzo ul. Pěší

- pozemky a budovy_ nové centrum města okolo ul. Družstevní
- lokalita mezi Městským úřadem a fotbalovým hřištěm
- lokalita „teplárna“
- pozemky - sanace, či konverze budov mezi fotbalovým hřištěm a železniční tratí
- pozemky „nová obytná zástavba území při ul. 9.května“
- lokalita v počátku ul. Jílovská / Pražská / OC Motýlek
- lokalita při ul. Na Hlinkách (plocha stávajících garáží)
- pozemky mezi ČOV a hlavní komunikací směr Jílové

Seznam lokalit - oblastí pro zástavbu vně, v intravilánu města dle možné priority :

- rozvojové území _prodloužení ul. Čakovická / v Koutech
- rozvojové území za tratí _lokalita ul. Pražská- řeka Sázava

Množství, způsob a lokace zastavění města

V územně plánovací dokumentaci sídla byly v textové části stanoveny limity a v plánové vyčleněna území pro novou bytovou výstavbu. Ani tyto dokumenty v době své platnosti však nezabránilly tomu, aby na stanovených územích vznikala kvalitní zástavba z hlediska měřítka, podlažnosti, tvaru střech, umístění domů na pozemcích atd. Vznikl tak pel mel architektonických a výrazových stylů jednotlivých domů, kdy jen výjimečně dostály jejich stavitelé očekávání a citlivě se tak začlenily do charakteru zástavby sídla. Mnohé jsou výrazově a hmotově jistým akceptovatelným kompromisem, jiné naopak svou individualitou, danou na obdiv bez ohledu na kontext okolí jsou mementem pro budoucí výstavbu.

Plíživý postup přeměny některých okrajových částí sídla, kdy staré domy, rodinné domky měřítkem, materiály a barevností překrývá výstava nová, je výrazným signálem pro správu města, aby se pokusila projednat a schválit nové regulativy územním plánem tak, aby reálněji odrážely s ohledem na specifika venkovské lokality architektonická a urbanistická kritéria, kladena na takovou výstavbu a v důsledku tak vymezovaly mantinely budoucím stavebníkům. Jen tak si může sídlo zachovat svůj charakter a nestane se vilovou pražskou čtvrtí, v horším případě příměstským „pražským“ satelitem.

Při návrhu nových ploch pro obytnou výstavbu či výstavbu vychází FAK z části logicky z poslední platné verze územního plánu, ale rovněž určuje území nová, která územní plán či jeho změny z nejruznějších důvodů, především s ohledem na vlastnickou strukturu a soukromé subjekty pro takovéto využití území nevyčleňovaly. Největší území je vyčleněno v severní části Týnce v návaznosti na stávající i novou zástavbu.

Snahou města by měl být prioritní cíl zahušťování stávající zástavby, citlivá rekonstrukce stávajících bytových objektů, stejně tak v popředí zájmu by mělo být např. budování nových bytových domů.

Regulace výstavby staveb pro bydlení

FAK definuje doporučená, de facto však budoucí územně plánovací dokumentací povolenou výšku výstavby a podlažnost pro obytnou výstavbu (rodinné domy). Novostavby RD mohou obsahovat pouze dvě podlaží o určité výšce nad původní terén (rozdílné pro ploché a šikmé střechy). Půdorys stavby je co nejjednodušší, ne příliš členitý (ideálně obdélný). Jednotlivé regulace mohou ideálně podrobněji definovat územní studie.

Výstavba nové uliční sítě

Ulice v nově realizovaných lokalitách bývají většinou zbytečně široké, v celé délce s možností podélného parkování. Živičný povrch společně se širokými chodníky, většinou z betonové dlažby je rovněž naddimenzovaný. Takto neadekvátně vůči lokalitě pojaté komunikace jsou většinou nepotřebné, automobily zde jezdí většinou nízkou rychlostí, obyvatelé parkují většinou na svých pozemcích na krytých odstavných stáních nebo v garážích. Proto by měl být přirozenou součástí parkovacích stání podél ulic mezi ně vkládané plochy s výsadbou stromů a pásy zeleně.

Základní navrhované principy

- ulice v maximální možné míře jednosměrné
- zapojení vegetace a stromů mezi automobilová stání v odstavném pruhu
- parkovací plochy ideálně s povrchem se zatravnovací dlažbou
- rozvaha o realizaci chodníků po obou stranách komunikace v případě, že po jedné z nich není výstavba vůbec nebo jen v malé míře

Regulace nového oplocení zastavěných pozemků

- maximální výška oplocení cca 120 až 140 cm

- transparentnost plotových výplní, minimalizace zdí, případně alespoň kombinace jednotlivých úseků
- využití živých plotů vhodné druhové skladby jako ideálního oddělení pozemků, zejména mimo uliční úsek
- použití přírodních materiálů na jejich konstrukci (dřevo, kámen)

Podrobněji též grafická část FAK s ozn. NÁVRH _PLOCHY ROZVOJE a VYBRANÉ LOKALITY.

/ PROVAZBA FAK S ÚZEMNÍM A STRATEGICKÝM PLÁNEM

FAK v analytické i návrhové části vycházela z platného dokumentu s názvem Územní plán města Týnce nad Sázavou. Funkce a možnosti využití jednotlivých dílčích území a další informace, obsažené v jeho v textové a grafické části ve většině případů determinovaly návrhové postupy, podobu jednotlivých dílčích řešení, návrhů revitalizace, sanace, dostavby jednotlivých území či lokalit. V některých případech na základě provedené analýzy FAK pak v grafické části ÚP vyznačené způsoby využití území nerespektovala a navrhuje, iniciuje na základě těchto poznatků a dílčích či komplexnějších návrhových řešení jejich úpravu. Jedná se o některá území v de facto centrální, převážně zastavěné části města, kdy změna využití má zajistit další rozvoj města v duchu jeho současných a budoucích potřeb, deklarovaných především veřejným zájmem.

Zpracovatelé Strategického plánu rozvoje města (MEPCO, s.r.o. Praha, 2018) a FAK byli během procesu zpracování obou dokumentů, vznikajících víceméně v souběžném časovém úseku, v průběžném pracovním kontaktu, vyměňovaly si průběžně informace a poznatky. Zpracovatel FAK se pak zúčastnil veřejné prezentace rozpracovaného Strategického plánu a plánu prevence kriminality. FAK v maximální míře reflektuje, prohlubuje a konkretizuje poznatky a závěry, vzešlé ze závěrů Strategického plánu rozvoje města.

Pozn.: V době ukončení zpracování FAK (cca 15.8.2018) nebyl Strategický plán rozvoje města k dispozici ve konečné podobě.

/ SEZNAM PODNĚTŮ PRO ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACI

Město Týnce nad Sázavou má v současnosti platný územní plán (schválený usnesením zastupitelstva ze dne 3.10.2011 (účinnost od 19.10.2011) . Následovala změna č.1, schválená usnesením zastupitelstva ze dne 27. 7. 2015 (účinnost od 13.8.2015) a projednání změny č.2, kdy zastupitelstvo města na svém zasedání dne 12.12.2016 rozhodlo žádostech na změnu územního plánu podaných do 30.6.2016.

K územnímu plánu jsou dle veřejně dostupných informací zpracovány:

- regulační plán „Centrum občanské vybavenosti“ – území okolo ulice Pěší a Pražská
- urbanistická studie k zástavbě území podél ulice 9. května bytovými domy
- urbanistická studie pro využití volných ploch v okolí Náklí
- urbanistická studie další zástavby a využití volných ploch na Farském kopci
- zástavbová studie pozemku města na Farském kopci pro podnikatelské aktivity
- zástavbová studie pozemku u Družstevní ulice (pošta, drogerie, prodejna zeleniny)
- územní studie „Krusičany“
- územní studie „Hlinka II“ – lokalita vymezená: lesík Brdce - garáže – ul. Na Hlinkách- stávající zástavba Chrást
- územní studie v územním plánu označeno ZT 7 a ZT 17
- územní studie pro zástavbu v lokalitě „POD PRŮHONEM“ v Chrástě nad Sázavou
- územní studie „Krusičany“ v územním plánu označeno ZK 2

Podněty pro ÚPD

Záměrným usměrňováním rozvojových ploch řeší územní plán optimální a účelné využívání území a zajišťuje ochranu obytného a krajinného prostředí z hlediska zachování stávajících hodnot v území. Vymezením nových zastavitelných ploch na straně jedné a stanovením podmínek k ochraně nezastavěného území včetně omezení vzniku nové chatové zástavby, naplňuje územní plán další z cílů územního plánování – zabezpečit ochranu krajiny.

Nový územní plán Týnce nad Sázavou nebo jeho změny by měly zřetelně stanovit jasnou a nepřekročitelnou hranici mezi městem a krajinou. Zamezí tak pokračující územní expanzi a umožní soustředit veřejné investice i investice soukromých investorů do rozvoje uvnitř města.

Výsledky FAK by měly iniciovat proces diskuse, která vyústí v úpravy Územního plánu Týnce nad Sázavou s hlediska změny či úpravy využití funkce některých území s nově stanoveným nebo upraveným hlavním / přípustným / nepřípustným způsobem využitím.

Jedná se např. o:

- část lokality „teplárna“ - dle stávajícího územního plánu plocha s ozn. *BH - Plochy bydlení – bydlení v bytových domech* a *BSO – Plochy smíšené městské* s doporučením na přeměnu na *RS – Plochy rekreace sportovní*
- lokalita mezi budovou MÚ a fotbalovým hřištěm- dle stávajícího územního plánu plocha s ozn. *OVO - Plochy občanského vybavení ostatní* s doporučením na přeměnu na *BH - Plochy bydlení – bydlení v bytových domech*
- západní část lokality „Metaz“ - dle stávajícího územního plánu plocha s ozn. *VD - Plochy výrobní a skladování* s doporučením na přeměnu na *BSO – Plochy smíšené městské* nebo *OV- Plochy občanského vybavení ve veřejném zájmu*, resp. *OVO - Plochy občanského vybavení ostatní*
- část lokality mezi ul. Pražská a Sázavou, za autobusovým nádražím s ozn. *ZV -Plochy veřejných prostranství – veřejná zeleň* s doporučením na přeměnu na *OVO - Plochy občanského vybavení ostatní* v kombinaci s *OV- Plochy občanského vybavení ve veřejném zájmu*
- část lokality mezi ul. Na Hlinkách – ul. K Zeleným Vratům s ozn. *NZ –Plochy zemědělské půdy - orná a trvalé travní porosty* s doporučením na přeměnu na *BI - Plochy bydlení v rodinných domech městského typu*
- část lokality mezi ČOV a komunikace směr Jílové z *DI- Plochy dopravní infrastruktury - silniční doprava* s doporučením na přeměnu na *OVO - Plochy občanského vybavení*

/ LOKALITY PRO ÚZEMNÍ STUDIE (ÚS), REGULAČNÍ PLÁNY (RP) A DALŠÍ PODROBNÉ DOKUMENTACE, NAPŘ. ÚZEMNÍ STUDIE (US)

- lokalita_ nové centrum města okolo ul. Družstevní (US,RP)
- lokalita mezi Městským úřadem a fotbalovým hřištěm (US,RP)
- lokalita „teplárna“ (US,RP)
- lokalita „nová obytná zástavba území při ul. 9.května“ (US)
- lokalita v počátku ul. Jílovská / Pražská / OC Motýlek (US)
- lokalita při ul. Na Hlinkách (plocha stávajících garáží) (US)
- lokalita mezi ČOV a hlavní komunikací směr Jílové (US)
- rozvojové území _prodloužení ul. Čakovická / v Koutech (US, RP)
- rozvojové území za tratí_ lokalita ul. Pražská- řeka Sázava (US, RP)

Seznam výkresů FAK města Týnec nad Sázavou			
Č.	Název výkresu	Měřítko	Počet stran
A	NÁVRH _PLOCHY ROZVOJE	1 : 3 500	1
A	VYBRANÉ LOKALITY	1 : 5 000	1
1	ULICE PĚŠÍ	1 : 600	2
1	RONDEL	1 : 600	2
1	OBCHODNÍ CENTRUM	1 : 600	2
1	ULICE DRUŽSTEVNÍ _ OBYTNÁ ULICE	1 : 550	2
2	OKOLÍ MÚ / ULICE K NÁKLÍ	1 : 600	2
3	ÚZEMÍ V OKOLÍ TEPLÁRNY / KEMP	1 : 1 250	2
4	ROZVOJOVÉ ÚZEMÍ ZA TRATÍ	1 : 1 500	2
5	BŘEHY ŘEKY SÁZAVY	1 : 5 000	2
6	SADOVKA	1 : 2 500, 1 : 1 000	2
7	LESÍK BRDCE	1 : 2 000	2
8	BYTOVKY SORELA	1 : 1 250	2
8	ULICE 9. KVĚTNA	1 : 1 000	2
9	AREÁL TOVÁRNY JAWA	1 : 3 000	2
10	ÚZEMÍ TOVÁRNY METAZ	1 : 3 000, 1 : 1 50	2
11	DOSTAVBA SEVER	1 : 2 500	2
12 - 13	CENTRUM STARÝ TÝNEC / FARSKÁ ZAHRADA	1 : 1 250	2
14	RYBNÍČEK CHRÁST	1 : 1 250	2
15	DOPRAVA SCHÉMA	1 : 6 500	1
16	DOPRAVA LOKALITY	1 : 3 500	1
D	DOPRAVA _ K NÁKLÍ	1 : 750	1
D	DOPRAVA _ DRUŽSTEVNÍ	1 : 750	1
D	DOPRAVA _ JÍLOVSKÁ - NA HLINKÁCH	1 : 750	1
D	DOPRAVA _ BYTOVKY	1 : 500	1
D	DOPRAVA _ NA HLINKÁCH	1 : 750	1
D	DOPRAVA _ U KOSTELA	1 : 750	1
D	DOPRAVA _PŘELOŽKA SILNIC 106 A 107	1 : 1 250, 1 : 100	1
KZ	KRAJINA - ŠIRŠÍ VZTAHY- OCHRANA PŘÍRODY	1 : 25 000	1
KZ	KRAJINA - ŘEKA A MĚSTO	1 : 7 500	1
KZ	KRAJINA - DOPLNĚNÍ ZELENÝCH LINIÍ	1 : 25 000	1
KZ	KRAJINA - CESTY PRO PĚŠÍ A CYKLISTY	1 : 2 000	1
KZ	KRAJINA - ZELENÉ KORIDORY	1 : 25 000	1
KZ	KRAJINA - REVITALIZACE POTOKA	1 : 7 500	1